

การพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมก้าวร้าวแก๊งค์รังแกผู้อื่น
สำหรับเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี

THE DEVELOPMENT OF A CREATIVE DRAMA TO PREVENT BULLYING BEHAVIOR
FOR CHILDREN 9-10 YEARS OLD

นฤมลพรรณ กัลยาณวุฒิ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2565

การพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น
สำหรับเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

THE DEVELOPMENT OF A CREATIVE DRAMA TO PREVENT BULLYING BEHAVIOR
FOR CHILDREN 9-10 YEARS OLD

NARUMONPHAN KULLAYANAWOOT

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of MASTER OF EDUCATION
(Art Education)

Faculty of Fine Arts, Srinakharinwirot University

2022

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง
การพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น
สำหรับเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี
ของ
นฤมลพรรณ กัลยาณวุฒิ

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก ..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรรัตน์ จินพงษ์) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุขสันติ แวงวรรณ)

..... ที่ปรึกษาร่วม ..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติกรณ์ นพอุดมพันธุ์) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระวีวรรณ วรรณวิไชย)

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น
ผู้วิจัย	สำหรับเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี
ผู้วิจัย	นฤมลพรรณ กัลยาณวุฒิ
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2565
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวีรัตน์ จินพงษ์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติภรณ์ นพอุดมพันธุ์

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีจุดมุ่งหมายในการวิจัย 1) เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์การป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9- 10 ปี และ 2) เพื่อเปรียบเทียบผลการป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9- 10 ปี ก่อนและหลังฝึกด้วยกิจกรรมละครสร้างสรรค์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี ที่มีพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น 3 ด้าน คือ 1. ด้านร่างกาย 2. ด้านคำพูด 3. ด้านความรู้สึกในเชิงสัมพันธ์ภาพ ของโรงเรียนวิรัตน์วิทยา จังหวัดกรุงเทพฯ โดยมีการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 20 คน โดยการคัดเลือกมาจากคุณครูที่สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทำแบบสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของนักเรียน ระยะเวลาในการทดลอง 5 สัปดาห์ 9 แผนกิจกรรมละครสร้างสรรค์ รวมทั้งสิ้น 720 ชั่วโมง ตั้งแต่เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2565 ถึง 30 สิงหาคม 2565 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1. แบบสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 2. แผนการสอนจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี 3. แบบประเมินทักษะก่อนและหลังเกี่ยวกับการป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ในการวิเคราะห์ข้อมูล และมีขั้นตอนในการวิเคราะห์โดยรวบรวมข้อมูลผลจากแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน : พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี ที่ได้ จำแนกออกเป็นก่อนและหลังการสอนโดยใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์ สัปดาห์ที่ 5 เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลผลการประเมินเด็กที่มีพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น ในช่วงอายุ 9- 10 ปี ก่อนและหลังการสอนด้วยกิจกรรมละครสร้างสรรค์ 1. ผลจากการเปรียบเทียบแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน : พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น สำหรับเด็กในช่วง 9 – 10 ปี ก่อนและหลัง Pretest-PostTest แสดงให้เห็นว่ามีจำนวนนักเรียน 20 คนที่ได้ทำกิจกรรมละครสร้างสรรค์ สรุปให้เห็นว่านักเรียนมีการพัฒนาพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้นตามลำดับ 2.ผลการเปรียบเทียบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี กิจกรรมที่ 1- 9 แสดงให้เห็นว่ามีจำนวนนักเรียน 20 คน อยู่ในเกณฑ์การประเมินทำหลังกิจกรรม เกณฑ์ ดี 19 คน , เกณฑ์พอใช้ 1คน

คำสำคัญ : ละครสร้างสรรค์, การกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น, เด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี

Title	THE DEVELOPMENT OF A CREATIVE DRAMA TO PREVENT BULLYING BEHAVIOR FOR CHILDREN 9-10 YEARS OLD
Author	NARUMONPHAN KULLAYANAWOOT
Degree	MASTER OF EDUCATION
Academic Year	2022
Thesis Advisor	Sureerat Chenpong
Co Advisor	Kittikorn Nopudomphan

The purpose of this experimental research is to develop creative drama activities to prevent bullying behaviors of 9-10 year old children and to compare the results of bullying behaviors of 9-10 year old children before and after the drama activities. The sample consisted of 20 students who exhibited bullying behaviors in three dimensions: physical, verbal, and relational aggression, at Waleerat Wittaya School in Bangkok. The 20 students were selected through targeted sampling by a fourth grade elementary school teacher. The bullying behaviors of students were observed over a period of five weeks, and they participated in nine creative drama activities for a total of 720 hours from July 18th to August 30th, 2022. The research tools are as follows: (1) the observation form of bullying behaviors; (2) lesson plans for creative drama activities to prevent bullying behaviors; and (3) the assessment form of bullying prevention skills among 9-10 year old children before and after the drama activities. The data were analyzed using the SPSS program. The process of analysis was to collect results from the observation form of student behavior: bullying behavior towards others among 9-10 year old children, which were categorized before and after teaching using creative drama activities in the fifth week. A comparison of the results from observing the bullying behaviors of students between the pre-test and post-test showed that the 20 students who participated in the creative drama activities had gradually improved their behavior. The comparison of the effectiveness of the creative drama activities to prevent bullying behavior towards others among 9-10 year old children showed that for activities one to nine, there were 19 students in the good category and one student in the fair category of the post-activity evaluation.

Keyword : Creative drama, Bullying, Children aged 9-10

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ และสมบูรณ์ได้ด้วยดี ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร. สุวีรัตน์ จินพงษ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.กิตติกรณ์ นพอุดมพันธุ์ ในฐานะอาจารย์ที่ปรึกษา ได้กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าคอยดูแล ให้ข้อคิด คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ แก้ไขข้อบกพร่อง มอบองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการจัดทำปริญญาานิพนธ์ ตลอดจนระยะเวลาในการดำเนินการจัดทำปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ อีกทั้งอาจารย์ที่ปรึกษายังคอยช่วยติดตาม และกระตุ้นกระบวนการคิด การบวนการค้นคว้าหาความรู้ กราบขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ อาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรวัน แพทยานนท์ อาจารย์คณะวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตา ตัญญ์เมธากา อาจารย์ประจำภาควิชาการวัดผลและการวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อาจารย์ ดร.อดิสรณ์ เรืองกิจจันนัท อาจารย์ประจำภาคหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและอาจารย์ ดร.จารุณี อารีรุ่งเรือง อาจารย์ประจำคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ได้สละเวลาอันมีค่าให้ความอนุเคราะห์ตรวจและแก้ไขความถูกต้องของเครื่องมือวิจัย พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณนางวลีรัตน์ ฉันทศิริเดชา ผู้อำนวยการโรงเรียนวลีรัตน์วิทยา และคณะครูโรงเรียนวลีรัตน์วิทยา ที่คอยให้คำแนะนำความรู้เกี่ยวกับกลุ่มเด็กที่มีการสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี ได้เอื้อเฟื้อเวลา อนุเคราะห์สถานที่ในการทำวิจัยตลอดระยะเวลาดำเนินโครงการกิจกรรม รวมทั้งขอบคุณนักเรียนกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือเข้าร่วมกิจกรรมตลอดทั้ง 9 กิจกรรม จนลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยมีความรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่งในความกรุณา

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อพรชัย เล็กสรรเสริญ คุณแม่บัวตุ่ม กัลยาณวุฒิ เป็น อย่างสูงที่ได้ให้การสนับสนุน ส่งเสริมทางด้านการศึกษา แนะนำมาโดยตลอด และให้กำลังใจในการประสบความสำเร็จนี้ รวมถึงเพื่อน ๆ สาขาศิลปะการแสดงศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่คอยรับฟังปัญหา และคอยให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยในทุกเรื่อง การศึกษาในระดับปริญญาโทมาบัดนี้ คุณค่าประโยชน์และคุณค่าความดีใด ๆ ที่เกิดจากปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่ผู้มีพระคุณทุกท่านที่กล่าวมาข้างต้นทั้งหมด

นฤมลพรรณ กัลยาณวุฒิ

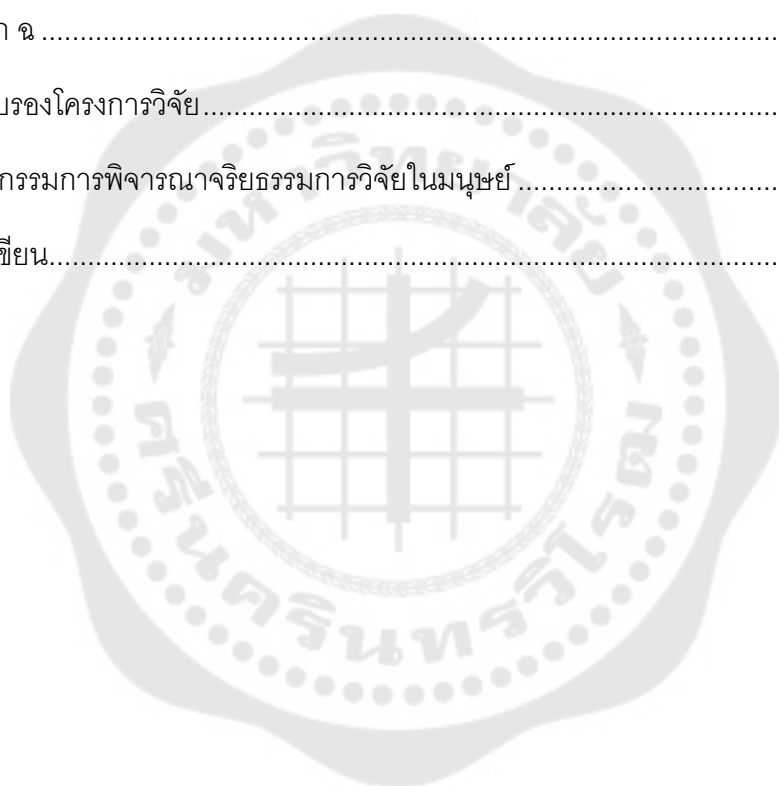
สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญรูปภาพ	ฏ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของงานวิจัย.....	7
ความสำคัญของงานวิจัย	7
ขอบเขตของงานวิจัย	8
ประชากรที่ใช้ศึกษาในการวิจัย.....	8
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาในการวิจัย.....	8
กรอบแนวความคิดในงานวิจัย.....	8
สมมติฐานงานวิจัย	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น	10
1.1 ความหมายของพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น	10
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องพัฒนาการของเด็กในชั่งอายุ 9- 10 ปี.....	16
2.1 การเล่นกับพัฒนาการเด็กในชั่งอายุ 7- 12 ปี	16
2.2 พัฒนาการของเด็กตอนปลาย (ชั่งอายุ 10 –12 ปี)	17

2.3 พัฒนาการของเด็กระดับประถมศึกษาตอนปลาย	18
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องละครสร้างสรรค์.....	20
3.1 ความเป็นมาของละครสร้างสรรค์ในประเทศไทย	20
3.2 ละครสร้างสรรค์กับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542	21
3.3 ละครสร้างสรรค์กับการศึกษา	22
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีและแนวคิดที่นำมาใช้ในการวิจัย	25
4.1 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม	25
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	29
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	29
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	29
ขั้นตอนในการสร้างและวิธีการหาคุณภาพเครื่องในการวิจัย ดังนี้	30
วิธีการทดลอง	37
1. แบบแผนการวิจัย	37
2. ขั้นตอนการทดลอง	37
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
1. สถิติในการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ	38
2. สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล	39
บทที่ 4.....	40
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
บทที่ 5.....	66

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	66
สมมุติฐานงานวิจัย.....	66
ขอบเขตของงานวิจัย	66
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย	67
การเก็บรวบรวมข้อมูล	67
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	68
การจัดทำวิเคราะห์ข้อมูล	68
สรุปผลการวิจัย.....	70
อภิปรายผล	71
ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย	75
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้	76
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	76
บรรณานุกรม	77
ภาคผนวก.....	80
ภาคผนวก ก	81
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือ	81
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือ	82
ภาคผนวก ข	88
ตารางการออกแบบการดำเนินกิจกรรม.....	88
การพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็ก ในช่วงอายุ 9-10 ปี	88
ภาคผนวก ค	130
แบบสังเกตพฤติกรรมการพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้ง รังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี	130

ภาคผนวก ง.....	157
ภาพประกอบการจัดกิจกรรม	157
การพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมก้าวร้าวแก๊งค์รังแกผู้อื่น สำหรับเด็ก ในช่วงอายุ 9-10 ปี	157
ภาคผนวก จ	162
เอกสารขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล	162
ภาคผนวก ฉ	164
เอกสารรับรองโครงการวิจัย.....	164
จากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	164
ประวัติผู้เขียน.....	166

สารบัญรูปร่างภาพ

หน้า

ภาพประกอบ 1 แสดงกรอบแนวความคิดในงานวิจัย	8
ภาพประกอบ 2 แสดงแผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกัน พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี ก่อนและหลัง ได้ดังนี้	47
ภาพประกอบ 3 แสดงแผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกัน พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี ก่อนและหลัง แผนกิจกรรมที่ 1 เล่าเรื่องไต้หน้า ได้ดังนี้.....	49
ภาพประกอบ 4 แสดงแผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกัน พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี ก่อนและหลัง แผนกิจกรรมที่ 2 หากฉันทำผิด ได้ดังนี้.....	51
ภาพประกอบ 5 แสดงแผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกัน พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี ก่อนและหลัง แผนกิจกรรมที่ 3 จับตัวร้าย ได้ดังนี้.....	53
ภาพประกอบ 6 แสดงแผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกัน พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี ก่อนและหลัง แผนกิจกรรมที่ 4 บัตรภาพบอกเรื่องราว ได้ดังนี้.....	55
ภาพประกอบ 7 แสดงแผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกัน พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี ก่อนและหลัง แผนกิจกรรมที่ 5-6 เรื่องเล่าจากอุปกรณ์ได้ดังนี้.....	57
ภาพประกอบ 8 แสดงแผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกัน พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี ก่อนและหลัง แผนกิจกรรมที่ 7 แรงบันดาลใจจากตัวละคร ได้ดังนี้.....	59
ภาพประกอบ 9 แสดงแผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกัน พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี ก่อนและหลัง แผนกิจกรรมที่ 8 ถามปุ่น ตอบปุ่น ได้ดังนี้	61

ภาพประกอบ 10 แสดงแผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกัน พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี ก่อนและหลัง แผนกิจกรรมที่ 9 - 10 บัตรภาพสร้างเรื่อง ได้ดังนี้	63
ภาพประกอบ 11 แสดงแผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกัน พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี ก่อนและหลัง แผนกิจกรรมที่ 11 - 12 นำเสนองานละครสร้างสรรค์ ได้ดังนี้	65
ภาพประกอบ 12 แสดงการจัดกิจกรรมการพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกัน พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น สำหรับเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี	158
ภาพประกอบ 13 การจัดกิจกรรมการพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรม การกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น สำหรับเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี	159
ภาพประกอบ 14 การจัดกิจกรรมการพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรม การกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น สำหรับเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี	160
ภาพประกอบ 15 การจัดกิจกรรมการพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรม การกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น สำหรับเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี	161

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พฤติกรรมกรกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อจิตใจ และร่างกายมีผลรุนแรงมากยิ่งขึ้นและขยายวงกว้างอยู่ในสังคมปัจจุบัน โดยเฉพาะเด็กที่ถูกรังแกจะได้รับความบาดเจ็บทางใจและทางร่างกาย เกิดอารมณ์ที่เป็นทุกข์จนกลายมาเป็นบาดแผลในจิตใจหรือเป็นโรคซึมเศร้า อีกทั้งยังเป็นความทรงจำที่ไม่ดีฝังใจไปตลอด ส่วนเด็กที่รังแกผู้อื่นนั้นจะเกิดความเข้าใจผิดเกี่ยวกับการกระทำพฤติกรรมกรกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นว่าเป็นการกระทำที่ถูกต้องและสามารถปฏิบัติได้ตามความต้องการเพื่อความปรารถนาของตนเองในการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น การกลั่นแกล้งผู้อื่นนั้นของเด็กในสังคมไทยมีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น จากการลงพื้นที่สำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับความรุนแรงในสถานศึกษาของเครือข่ายนักกฎหมายเพื่อเด็กและเยาวชนพบว่า เด็กในช่วงอายุตั้งแต่ 10-15 ปี เคยถูกกลั่นแกล้งรังแกด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การตบหัว ล้อชื่อบุพการี พุดจาเหยียดหยาม นินทาว่าร้าย ชกต่อย ล้อปมด้อย รวมทั้งการกลั่นแกล้งในสื่อออนไลน์ เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบว่า อายุของเด็กที่ถูกกลั่นแกล้งจะน้อยลงไปเรื่อย ๆ ที่สำคัญปัญหานี้ยังเกิดขึ้นอย่างแพร่หลายกับนักเรียนในโรงเรียนต่าง ๆ โดยที่ผู้ปกครอง ครู และบุคลากรทางการศึกษาต่างทราบกันเป็นอย่างดีถึงพฤติกรรมกรกลั่นแกล้งรังแกกันของเด็กในวัยเรียน (พวงรัตน์ ประเสริฐ, 2563)

ผู้ปกครองและครูส่วนใหญ่คิดว่าการแกล้งกัน หรือการตีกันเป็นแค่พฤติกรรมการเล่นกันของเด็กทั่วไป แต่ความจริงแล้วการกระทำเหล่านี้ถือว่าเป็นการกลั่นแกล้งรังแกกันในสถานศึกษา และอาจจะมีผลร้ายแรงได้ พฤติกรรมกรกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น หรือ Bully ที่พบได้บ่อยที่สุดในโรงเรียน แบ่งออกได้เป็น 6 ประเภท ดังนี้ (workpointnews, 2561)

1. การกลั่นแกล้งทางร่างกายเป็นการใช้กำลังทางกายเพื่อก่อกำเนิดอำนาจและควบคุมเหนือเป้าหมาย มักเห็นชัดเจนและตรวจพบง่ายที่สุด ผู้รังแกมักมีขนาดตัวใหญ่กว่าและแข็งแรงกว่าผู้เป็นเหยื่อ การกลั่นแกล้งรูปแบบนี้มีการใช้กำลังทางกายเช่น เตะ ตี ต่อย ตบ ผลัก และการทำร้ายทางกายอื่น ๆ

2. การกลั่นแกล้งด้วยคำพูดมักเป็นการกลั่นแกล้งที่ยากตรวจพบมาก ผู้กระทำใช้คำพูดการระบุนุ หรือการเรียกชื่อเพื่อควบคุมและเพิ่มอำนาจ ผู้รังแกใช้การพุดดูถูกเพื่อลดค่าความเป็นมา กังวลและทำให้เกิดความเจ็บปวด และเป้าหมายมักเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การกลั่นแกล้งด้วยคำพูดมีผลกระทบร้ายแรง สามารถทำให้เกิดบาดแผลลึกในใจของผู้ถูกกลั่นแกล้งได้

3. การคุกคามในเชิงสัมพันธ์ภาพเป็นการกลั่นแกล้งที่ละเอียดและเบาบาง ผู้ปกครองและครูบางครั้งไม่เห็นและเรียกว่าความกลั่นแกล้งทางอารมณ์ ประเภทนี้เป็นการควบคุมทางสังคมที่วัยรุ่นพยายามทำร้ายหรือทำลายสถานะทางสังคมของเหยื่อ ผู้รังแกมักแยกแยะผู้อื่นออกจากกลุ่ม กระจายข่าวลือ ควบคุมสถานการณ์ และทำลายความมั่นใจ เช่น การแฉ กล่าวหา การดูถูก การเพิกเฉย การแบ่งแยก และการขู่คุกคาม

4. การกลั่นแกล้งทางไซเบอร์เกิดขึ้นเมื่อเด็กหรือวัยรุ่นใช้อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์มือถือ หรือเทคโนโลยีอื่นเพื่อทำร้าย ข่มขู่ หรือเป้าหมายผู้อื่น นั่นคือการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ ตัวอย่างเช่น การโพสต์รูปที่เป็นอันตราย การข่มขู่ออนไลน์ และการส่งอีเมลหรือข้อความที่ก่อให้เกิดความเสียหาย

5. การกลั่นแกล้งทางเพศเป็นการกระทำที่เกิดซ้ำ ทำให้ผู้ที่เป็นเป้าหมายรู้สึกอับอายและไม่สบายใจ ตัวอย่างเช่นการเรียกชื่อที่มีเนื้อหาทางเพศ เสียงพูดหยาบคาย ท่าทางที่ไม่เหมาะสม และการสัมผัสโดยไม่ได้รับอนุญาต

6. การกลั่นแกล้งโดยอคติเป็นการกลั่นแกล้งที่เกิดจากความลบเลือนต่อผู้ที่มีเชื้อชาติ ศาสนา หรือตนเองเป็นเป้าหมายทางเพศ รวมถึงการกลั่นแกล้งชนิดอื่น ๆ เช่น การกลั่นแกล้งออนไลน์ การดูหมิ่นทางคำพูด ความสัมพันธ์ทางสังคม การใช้ความรุนแรงทางกาย และบางครั้งการกลั่นแกล้งทางเพศ

สอดคล้องกับวิมลทิพย์ มุสิกพันธ์ นักวิชาการสถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว (พิราภรณ์ วิฑูรต์น์, 2561) กล่าวว่าพฤติกรรมเด็กที่กลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นจะเกิดจาก 1. พื้นฐานด้านการขาดอำนาจ 2. พื้นฐานการถูกเลี้ยงดูจากผู้ปกครองในเชิงลบจนนำไปสู่การรังแกผู้อื่น ซึ่งพฤติกรรมการรังแกผู้อื่นนี้จะเพิ่มขึ้นตามช่วงอายุจนเกิดเป็นความเคยชินของเด็ก จะทำได้เป็นปกติและจะทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ ผู้รังแกส่วนใหญ่มักไม่คำนึงถึงความผิดชอบชั่วดีจากการกระทำของตนเอง แต่จะเกิดความรู้และความคิดที่ว่า จะกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นด้วยวิธีใดที่เกิดความเจ็บปวดแก่ผู้ที่ได้รับมากกว่า นอกจากนี้วิมลทิพย์ มุสิกพันธ์ ยังอธิบายอีกว่า เด็กที่มีพฤติกรรมชอบแกล้งคนอื่นมีอยู่หลายประเภท หลายคนรู้สึกว่าการแกล้งคนอื่นทำให้ตัวเองมีอำนาจเหนือกว่า หลายคนทำเพราะต้องการปกปิดความอ่อนแอภายในใจ หลายคนทำเพราะคิดว่าเป็นเรื่องปกติ และหลายคนทำเพราะขาดเซล์ฟ (self) หรือความมั่นใจในตนเอง เพื่อปกปิดสิ่งที่ตนเองขาดหายนั้นจึงต้องกระทำบางอย่างให้ผู้อื่นไม่ทราบถึงจุดอ่อนของตนเอง และเด็กที่มีนิสัย และพฤติกรรมรังแกผู้อื่นนั้นจะถูกลดทอนความมั่นใจจากสถาบันที่สำคัญสองแห่ง คือ สถาบันครอบครัว และสถาบันการศึกษา ดังนี้

1. ครอบครัวยุคใหม่ คือ สถาบันแรกสุดที่คอยอบรมและขัดเกลาเด็ก การกระทำหรือการปฏิบัติตน ของเด็กนั้นจะเกิดขึ้นตามการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง ผู้ปกครองหลายคนมองข้ามการกระทำเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่อาจทำให้ความมั่นใจในตัวเด็กลดลงอย่างเช่น การกอด การอุ้ม หรือคำชมเชย ซึ่งเด็กบางคนไม่เคยได้รับสิ่งเหล่านี้ แต่อาจได้คำว่ากล่าว หรือการใช้ความรุนแรงแทน ส่งผลให้เด็กจดจำคำพูดและการกระทำที่เคยได้รับเหล่านี้แปรเปลี่ยนตามความเข้าใจว่าเป็นการกระทำที่ถูกต้อง ฉะนั้น เด็กคนหนึ่งจะเป็นอย่างไรครอบครัวยุคใหม่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่ง

2. ระบบการศึกษาในประเทศไทยออกแบบบนพื้นฐานของความเหมือนกัน ทำให้โรงเรียนมุ่งหวังให้คนที่แตกต่างกันรวมเป็นหนึ่ง ตั้งแต่วิธีการประเมินผลเด็กที่ใช้เกณฑ์เดียวกัน จนถึงกฎระเบียบเรื่องเครื่องแต่งกายและทรงผมในโรงเรียน จึงส่งผลให้ความมั่นใจของเด็กลดลงเรื่อย ๆ เนื่องจากเป็นพื้นฐานที่ทุกคนควรยอมรับ และแผนการเรียนในโรงเรียนจำกัดความสามารถของเด็ก ผลักเด็กให้เชื่อว่าตนเองไม่สามารถ ไม่มีความสามารถ โดยไม่รู้ว่าตนเองถนัดอะไร ทำให้เด็กขาดความเชื่อมั่นและเคารพตนเอง และส่งผลกระทบให้เกิดการไม่เคารพตนเองและผู้อื่น

ซิกมันด์ ฟรอยด์ นักจิตวิเคราะห์ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2524) ได้ศึกษาและพบว่า พฤติกรรมที่มีปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากประสบการณ์ในวัยเด็ก ซึ่งมีผลกระทบต่อพฤติกรรมของเด็กที่ยังคงอยู่ในวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ เด็กที่ถูกรังแกนั้นจะเกิดบาดแผลและความทรงจำไปตลอดจนถึงวัยผู้ใหญ่และอาจจะเกิดการกระทำตามแบบอย่างที่ได้ถูกกระทำมา จากความเข้าใจผิดว่าเป็นเรื่องปกติและเป็นเรื่องที่ใหญ่ ครู และบุคลากรทางการศึกษามองข้าม ซึ่งมักจะคุ้นชินการใช้อำนาจและความรุนแรงกับผู้อื่น และสิ่งที่สำคัญคือผู้ถูกรังแกจะไม่รู้ว่าตนเองจะหาทางออกหรือขอความช่วยเหลือได้อย่างไร นอกจากนี้ผู้เห็นเหตุการณ์มักจะไม่เข้าไปช่วยเพราะคิดว่าเป็นการเล่นกันและรู้สึกว่าจะไม่ใช่เรื่องของตนเอง ส่วนทางโรงเรียนจะมองเรื่องราวการกลั่นแกล้งรังแกกันเป็นเรื่องเล็กน้อยและเมื่อเกิดการกลั่นแกล้งรังแกขึ้นผู้ที่รังแกมักจะถูกทำโทษ แต่ก็ไม่มีวิธีการทำให้ผู้รังแกได้รู้สึกเห็นอกเห็นใจ หรือเข้าใจความรู้สึกของผู้ถูกรังแก ดังนั้น การกลั่นแกล้งรังแกกันจึงเกิดขึ้นในโรงเรียนอย่างต่อเนื่องและส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา การเรียนรู้ และความรู้สึกปลอดภัยสำหรับการใช้ชีวิตในโรงเรียนของผู้เรียน แต่โรงเรียนหลายแห่งก็ยังมองการกลั่นแกล้งรังแกกันเป็นเรื่องปกติและไม่มีนโยบายในการดำเนินการจัดการกับการรังแกที่เกิดขึ้นในโรงเรียนอย่างชัดเจน (มูลนิธิแพथทูเฮลท์, 2560)

ปัญหาพฤติกรรมที่ถูกกลั่นแกล้งรังแกที่เด็กได้รับนั้น เด็กไม่สามารถจัดการกับความรู้สึกได้เท่ากับผู้ใหญ่ และด้วยสังคมปัจจุบันมีการกระทำที่รุนแรงต่อตนเอง เช่น การฆ่าตัวตายด้วยวิธีต่าง ๆ หรือการแสดงเกี่ยวกับการกระทำความรุนแรงต่อผู้อื่น ที่เสนอทางสื่อโทรทัศน์ สื่อออนไลน์ ทำให้เด็กเลียนแบบการกระทำนั้นเพื่อให้ตนเองหนีจากการถูกรังแก แล้วเด็กบางคนมีการแปรเปลี่ยนกลายเป็นผู้รังแกเอง แต่ยังมีเด็กอีกหลายคนที่ถูกรังแกจนมีอาการซึมเศร้าจนถึงการทำร้ายตนเอง และเกิดการต่อต้านสังคม ทำให้เข้าสังคมกับผู้อื่นไม่ได้ ทั้งหมดนี้อันเนื่องมาจากการไม่เห็นคุณค่าในตนเองของเด็กจนกลายเป็นปมในวัยเด็ก และสามารถส่งผลกระทบต่อจิตใจของเด็กได้ในระยะยาว หรือมีปัญหาในการเข้าสังคมเมื่อโตเป็นผู้ใหญ่ในที่สุด พฤติกรรมของเด็กที่ชอบกลั่นแกล้งผู้อื่นเกิดขึ้นจากการกระทำได้หลายอย่าง ทั้งร่างกาย คำพูด สื่อออนไลน์ เช่น การตบตี การล้อชื่ออนุภาพ การนินทา เป็นต้น การกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น ทางร่างกายอาจจะทำให้เกิดบาดแผลหรือไม่เกิดก็ได้ แต่ถ้าหากเป็นของจิตใจนั้นจะเกิดเป็นความรู้สึกที่ไม่ดีโดยพฤติกรรมของเด็กที่ชอบกลั่นแกล้งคนอื่นจะมีนิสัยเอาแต่ใจตนเอง ต้องการเป็นใหญ่ในกลุ่มเพื่อน ก้าวร้าว เป็นปัญหาที่เกิดจากการเลี้ยงดูหรือปลูกฝังมาในทางที่ผิดของสถาบันครอบครัว หรืออาจเห็นการกระทำต่าง ๆ มาจากสื่อสังคมจนเกิดการเลียนแบบ จะเห็นได้ชัดเจนว่าการทำของผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างที่ได้ถูกกระทำมาได้โดยง่ายดังนั้นพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นเป็นปัญหาเป็นสิ่งที่

ควรรีให้ความสนใจและศึกษา เพราะพฤติกรรมที่เป็นปัญหาถ้าเกิดขึ้นกับเด็กคนใดย่อมส่งผลกระทบต่อด้านต่าง ๆ ของเด็ก เช่น ด้านความรู้สึกและอารมณ์ ด้านการกระทำ ด้านร่างกาย รวมทั้งด้านสังคมและยังเป็นผลต่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอีกด้วย

เด็กนักเรียนที่มีปัญหาพฤติกรรมที่เกิดขึ้น สิ่งที่สำคัญคือ การหาสาเหตุที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหานั้น ๆ ในปัจจุบันได้มีผู้ทำการศึกษาถึงสาเหตุของการเกิดปัญหาพฤติกรรมมากขึ้น ความเชื่อในเรื่องของสภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็กมีมากขึ้น (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2524) ซึ่งผลกระทบที่เกิดขึ้นกับครอบครัวและสังคม คือ เด็กไม่กล้าพูดกับครอบครัวเรื่องการถูกกลั่นแกล้งที่โรงเรียน เด็กจะแยกตัวออกจากครอบครัวและไม่พูดคุยกับใคร เก็บตัวอยู่คนเดียวไม่มีสังคม ไม่อยากไปโรงเรียน ประสิทธิภาพทางการเรียนลดลง และมีแนวโน้มจะออกจากโรงเรียนกลางคัน เป็นต้น พฤติกรรมที่เด็กถูกรังแกจากเพื่อนที่โรงเรียนไม่ใช่เรื่องเล็กอีกต่อไป และมีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้นในสังคมไทย ตามสถิติของกรมสุขภาพจิต บุญเรือง ไตรเรืองวรวัฒน์อธิบดีกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (มติชนรายวัน, 2561) ได้ชี้ให้เห็นว่า ในปี 2561 มีนักเรียนไทยประมาณ 600,000 คนถูกกลั่นแกล้งในโรงเรียน ร้อยละ 40 เป็นอันดับสองสูงสุดในโลกหลังจากประเทศญี่ปุ่น ปัจจุบันปัญหาความรุนแรงและกลั่นแกล้งในโรงเรียนมีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นทุกปี การรังแกกันหรือล้อเลียนกันในโรงเรียนเป็นจุดเริ่มต้นของการปลุกฝังความรุนแรงในเด็ก ส่งผลกระทบต่อทั้งคู่อุบัติในด้านอารมณ์ จิตใจ ร่างกาย และคุณภาพชีวิตในระยะยาว นักเรียนที่เป็นผู้ถูกรังแกจะเจ็บป่วย ซึมเศร้า มีปัญหาทางสังคม หากถูกกดดันรุนแรงจนเรื้อรัง อาจทำให้มีความเสี่ยงในการทำร้ายผู้อื่นหรือทำร้ายตนเอง ในขณะที่นักเรียนที่รังแกคนอื่น เมื่อทำบ่อยซ้ำ ๆ อาจส่งผลต่อกลายเป็นนิสัย เจ้าของพฤติกรรมดังกล่าว อาจมีปัญหาในเรื่องการรับรู้เกี่ยวกับความรุนแรงและความผิดรู้สึกน้อย ใช้ความรุนแรงในการแก้ไข ปัญหา และมีความเสี่ยงในการพัฒนาเป็นอาชญากรรม จึงจำเป็นต้องสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทั้งที่บ้านและโรงเรียนเพื่อลดผลกระทบในระยะยาวที่เกิดขึ้นกับประชากร

โรงเรียนและครอบครัวมีส่วนช่วยในแก้ไขปัญหาพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นนี้ได้ อย่างชัดเจน ซึ่งขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมของเด็กด้วย โดยอัมพร เบญจพลพิทักษ์ ผอ.สถาบันราชานุกูล(บุญสร้างสม, 2563) ได้แนะวิธีการป้องกันเพื่อเด็กที่ถูกรังแกสำหรับครอบครัว ดังนี้คือ การพูดคุยกับเด็กและยกตัวอย่างประสบการณ์การถูกรังแกของบุคคลในครอบครัวเป็นตัวอย่างพร้อมทั้งให้กำลังใจ ฝึกการแสดงออกทางอารมณ์และดำเนินชีวิตเป็นปกติหากเด็กสามารถควบคุมอารมณ์ ไม่แสดงอาการ จะลดแรงจูงใจในการถูกรังแกได้ เด็กควรจะทำกิจกรรมโดยมีเพื่อนอยู่ด้วยอย่างน้อย 2 คนขึ้นไป ซึ่งมีโอกาสที่จะถูกรังแกได้น้อยกว่าการอยู่คนเดียว การรังแกกันเป็น

เรื่องไม่ปกติ ดังนั้นครอบครัวและโรงเรียนควรร่วมมือกันเพื่อแก้ไขปัญหานี้ให้เด็กมีความเข้าใจถึงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ซึ่งเด็กจะเรียนรู้ได้อย่างชัดเจนจากการเห็นผ่านพฤติกรรมของผู้ใหญ่ที่แสดงหรือสอนให้นักเรียนทราบ ฉะนั้นการสอนนักเรียนที่ดีที่สุดคือ การที่คุณครูได้ลงมือทำกิจกรรมร่วมกับเด็กเพื่อสอนความเข้าใจพฤติกรรมที่ถูกต้อง ยิ่งหากเป็นเด็กที่อยู่ในช่วงชั้นประถมศึกษาพัฒนาการของเด็กจะเรียนรู้จากการปฏิบัติ ซึ่งการเรียนรู้นี้จะควรจะเป็นการปฏิบัติที่ทำให้ให้นักเรียนเข้าใจง่ายและแสดงให้เห็นถึงรูปแบบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมได้อย่างเข้าใจไม่ใช่การอธิบายผ่านตัวอักษร

การศึกษาข้อมูลในการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับความรุนแรงในสถานศึกษาของเครือข่ายนักกฎหมายเพื่อเด็กและเยาวชนจะพบพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 10-15 ปี ด้วยกัน 3 ประเภท คือ 1.การกลั่นแกล้งทางร่างกาย 2. การกลั่นแกล้งโดยคำพูด 3. การคุกคามในเชิงสัมพันธ์ภาพ ซึ่ง 3 ประเภท ที่กล่าวมานั้นจะพบได้บ่อยที่สุดในการกลั่นแกล้งรังแกกันในสถานศึกษา เนื่องจากช่วงอายุของเด็กที่เริ่มกระทำตอกันนั้นเป็นช่วงเวลาที่สำคัญของวัยเด็ก เกิดการเรียนรู้และเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนในหลายด้าน พัฒนาการด้านสังคมเด็กจะมีการปรับตัวในสังคมที่กว้างขึ้น และเริ่มแบ่งแยกกลุ่มระหว่างเพศอย่างเด่นชัด เพื่อนในช่วงวัยเดียวกันจะมีอิทธิพลต่อความรู้สึกและการกระทำมากขึ้น เป็นการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างแท้จริง พัฒนาการด้านอารมณ์เด็กจะมีความเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์และความเหมาะสมของการแสดงอารมณ์ โดยเด็กในช่วงวัยนี้เป็นช่วงที่สำคัญในการฝึกให้เด็กรู้จักและเข้าใจอารมณ์ของตนเอง ในการควบคุมอารมณ์และเรียนรู้การแสดงอารมณ์อย่างเหมาะสมในสังคม และในด้านอารมณ์นี้ของเด็กจะเริ่มมีการวิตกกังวลเกี่ยวกับการได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน จนทำให้แสดงอารมณ์หงุดหงิดหรือไม่พอใจออกมาอย่างชัดเจน ทำให้เด็กในช่วงวัยนี้ต้องการความดูแลและคำแนะนำจากครอบครัวและครูอย่างใกล้ชิด

เอ็ดการ์ เดล (Dale Edgar, 2512) พบว่า การเรียนรู้ดีขึ้นเมื่อมาจากประสบการณ์ที่สมจริง และการเรียนรู้ที่น้อยลงเมื่อมาจากประสบการณ์ที่ไม่สมจริง การเรียนรู้โดยผู้เรียนมีประสบการณ์การเรียนรู้โดยตรง จึงต้องสร้างสถานการณ์จำลองที่ใกล้เคียง เช่น การเล่นเกมบทบาทหรือการแสดงละคร ให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการกระทำของผู้แสดง และครูเป็นผู้แนะนำ ช่วงปฐมวัยเป็นช่วงที่สำคัญในการพัฒนาการเรียนรู้

การสร้างพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาบุคลิกภาพมนุษย์ ต้องเริ่มต้นตั้งแต่วัยเด็ก โดยเฉพาะช่วงอายุ 0-6 ปีและ 9 ปี เพราะเป็นช่วงวิกฤตที่สำคัญ ควรส่งเสริมพัฒนาทุกด้าน เช่น ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ให้เด็กมีเอกลักษณ์ของตนเอง กล้าคิด กล้า

แสดงออก สามารถปรับตัวและเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม และมีความมั่นคงทางอารมณ์

ละครสร้างสรรค์สำหรับเด็กเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจและเข้าถึงได้ง่าย ไม่เพียงแต่สร้างความสนุกสนาน แต่ยังส่งเสริมการคิด จินตนาการ และเปิดโอกาสให้ผู้แสดงใช้ทักษะของตนในการแสดง ด้วยคำแนะนำจากครู เรียนรู้ผ่านการแสดงละครร่วมกันช่วยให้เด็กได้รับบทบาท พัฒนาทักษะการสื่อสาร การแก้ปัญหา และการตัดสินใจ (พรรัตน์ ดำรุง, 2547)

จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลและความสำคัญของปัญหาพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นที่เกิดขึ้นมีความจำเป็นต้องแก้ไขพฤติกรรมของเด็ก ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น โดยผู้วิจัยได้นำเอาการแสดงละครสร้างสรรค์มาใช้ในการป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น เพื่อให้อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข และยังเป็นการทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่ม ซึ่งเป็นทักษะทางสังคมที่สำคัญในปัจจุบัน โดยกิจกรรมนี้จะใช้กับเด็กในช่วงอายุ 9- 10 ปี เนื่องจากเป็นช่วงอายุที่กำลังเริ่มต้นการเกิดการกลั่นแกล้งรังแกกันอย่างมากสอดคล้องกับข้อมูลที่กล่าวมาตามข้างต้น

ความมุ่งหมายของงานวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์การป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9- 10 ปี
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9- 10 ปี

ความสำคัญของงานวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นในเด็กในช่วงอายุ 9- 10 ปี และได้พัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์การป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของนักเรียนในช่วงอายุ 9- 10 ปี ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา และโรงเรียนที่จะได้นำไปใช้ในป้องกันและแก้ปัญหาพฤติกรรมของเด็ก โดยจะส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมที่ดีขึ้นในช่วงวัยที่เติบโตขึ้นอย่างมีคุณภาพ

ขอบเขตของงานวิจัย

ประชากรที่ใช้ศึกษาในการวิจัย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวลีรัตน์วิทยา จำนวน 60 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาในการวิจัย

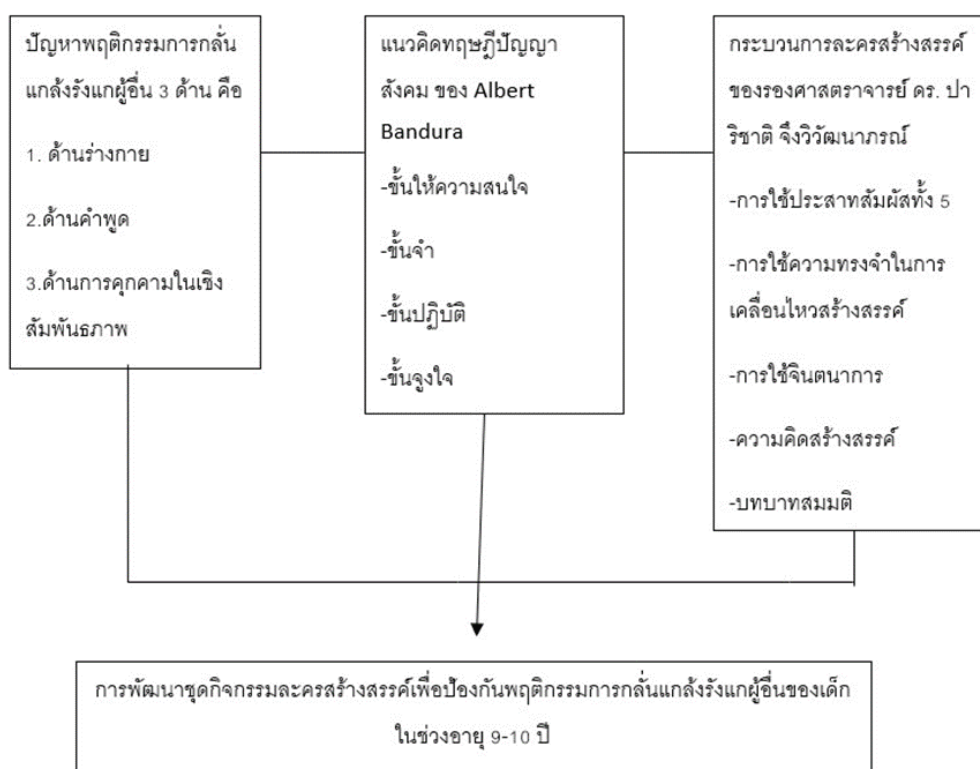
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวลีรัตน์วิทยา โดยเลือกแบบเจาะจงจำนวน 20 คน ซึ่งเลือกนักเรียนที่มีพฤติกรรมดังนี้

1. กลั่นแกล้งทางร่างกาย
2. กลั่นแกล้งทางคำพูด
3. การคุกคามในเชิงสัมพันธ์ภาพตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ คือ ชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น

2. ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9- 10 ปี

กรอบแนวความคิดในงานวิจัย

ภาพประกอบ 1 แสดงกรอบแนวความคิดในงานวิจัย

สมมติฐานงานวิจัย

1. พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นทางด้านร่างกายของเด็กในช่วงอายุ 9- 10 ปี หลังจากร่วมกิจกรรมละครสร้างสรรค์อยู่ในระดับสูงขึ้น
2. พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นทางด้านคำพูดของเด็กในช่วงอายุ 9- 10 ปี หลังจากร่วมกิจกรรมละครสร้างสรรค์ อยู่ในระดับสูงขึ้น
3. พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นทางด้านुकคามเชิงสัมพันธ์ภาพของเด็กในช่วงอายุ 9- 10 ปี หลังจากร่วมกิจกรรมละครสร้างสรรค์ อยู่ในระดับสูงขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ของเด็กในช่วงอายุ 9- 10 ปี เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นให้อยู่ร่วมกันในสังคม มีเอกสารที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น
  - 1.1 ความหมายของพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น
  - 1.2 ประเภทของพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องพัฒนาการของเด็กในช่วงอายุ 9- 10 ปี
  - 2.1 การเล่นกับพัฒนาการเด็กในช่วงอายุ 7- 12 ปี
  - 2.2 พัฒนาการของเด็กตอนปลาย (ช่วงอายุ 10 –12 ปี)
  - 2.3 พัฒนาการของเด็กระดับประถมศึกษาตอนปลาย
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องละครสร้างสรรค์
  - 3.1 ความเป็นมาของละครสร้างสรรค์ในประเทศไทย
  - 3.2 ละครสร้างสรรค์กับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542
  - 3.3 ละครสร้างสรรค์กับการศึกษา
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีและแนวคิดที่นำมาใช้ในการวิจัย
  - 4.1 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น

1.1 ความหมายของพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น

คำว่า "การกลั่นแกล้ง" หมายถึง พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมทางสังคมที่ผู้กระทำจะใช้เพื่อทำให้ผู้อื่นรู้สึกเศร้าหรือเจ็บปวด พฤติกรรมเหล่านี้มักเกิดขึ้นซ้ำๆ อย่างต่อเนื่อง และมีระยะเวลาอันยาวนาน การกลั่นแกล้งไม่ใช่ปัญหาใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน แต่มันเริ่มถูกรับรู้โดยคนในสังคมส่วนใหญ่เมื่อเข้าใจถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น ในอดีตการกลั่นแกล้งไม่ถูกมองว่าเป็นอันตราย โดยทั่วไปเรามองว่าเป็นประเพณีหรือสิ่งที่สังคมปฏิบัติต่อกันมา และเป็นสิ่งที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ เพราะเป็นการต่อสู้หนึ่งทางสังคม การปฏิเสธ การล้อเลียนหรือการกลั่นแกล้งระหว่างการเล่น

ของเด็กหรือเยาวชน กล่าวคือ เป็นธรรมชาติของการเติบโตที่ต้องเผชิญกับพฤติกรรมในลักษณะดังกล่าว

โรเบิร์ต ได้กล่าวถึงปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกว่าเป็นพฤติกรรมที่พบบ่อยในกลุ่มเยาวชน เหตุการณ์นี้เกิดบ่อยครั้งในเด็กและเยาวชนชั้นเกรด 6-10 หรือประถมศึกษาชั้นปีที่ 6-มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 และสามารถเกิดขึ้นกับนักเรียนทั้งหญิงและชายได้ คำศัพท์ "การกลั่นแกล้งรังแก" เป็นภาษาอังกฤษใช้คำว่า "Bully" ได้รับการสร้างขึ้นครั้งแรกในนวนิยายชื่อ "Oliver Twist" โดย Charles Dickens ในปี ค.ศ.1838 และตั้งแต่นั้นไปจนถึงปี ค.ศ. 1973 Professor Dr. Dan Olweus ศาสตราจารย์ทางด้านจิตวิทยา ของ University of Bergen เป็นผู้แรกที่ศึกษาและพัฒนาเชิงวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก พร้อมกับสร้างเครื่องมือในการวัดพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกของเด็กในโรงเรียน ในปี ค.ศ. 1978 ผลงานของเขาได้รับการเผยแพร่และตีพิมพ์ในสหรัฐอเมริกา ภายใต้ชื่อว่า Aggression in the schools: Bullies and Whipping boys ซึ่งเขายังเป็นบุคคลแรกที่นำเสนอวิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกอย่างเป็นระบบ และมีนักวิชาการต่าง ๆ ให้ความหมายของคำว่า "การกลั่นแกล้งรังแก" ในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้ (Jr. Roberts, vWalter B, 2550)

วิกปี ให้ความหมายว่า การแสดงพฤติกรรมที่มีความต้องการทำร้ายบุคคลอื่นให้อยู่ภายใต้ความกดดัน และมีแนวโน้มที่พฤติกรรมดังกล่าวจะเกิดซ้ำอีกต่อเนื่อง คำนี้เป็นคำที่ใช้ในเชิงวิชาการเพื่ออธิบายการกลั่นแกล้งรังแกที่เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งการกลั่นแกล้งรังแกมักเกิดขึ้นเมื่อบุคคลหนึ่งมีแรงกดดันหรือความต้องการที่จะทำร้ายผู้อื่น และมักเป็นการกระทำที่เกิดซ้ำอย่างต่อเนื่อง (Ken Rigby, 2544)

มาสเตอร์ ให้ความหมายว่า การแสดงหรือการกระทำที่มีความคิดไตร่ตรองและส่งผลต่อผู้อื่น ได้รับความเจ็บปวด มีลักษณะเกิดซ้ำ ๆ โดยบุคคลที่กลั่นแกล้งใช้พลังหรืออำนาจเหนือกว่าผู้ถูกกลั่นแกล้งเพื่อก่อให้เกิดความทุกข์ใจหรือความเสียหาย (Backline Master, 2545)

แซนเดอร์ และไฟซ ให้ความหมายว่า การแสดงพฤติกรรมทางลบที่ก้าวร้าวและเกิดความเสียหายต่อผู้อื่น โดยการพูดทำร้ายความรู้สึกของผู้อื่น การทำร้ายร่างกาย การแสดงถึงอำนาจ การบังคับให้ทำสิ่งที่ไม่เต็มใจ การข่มขู่และการคุกคามผู้อื่น เป็นการกระทำที่เกิดขึ้นในรูปแบบของการสื่อสารหรือการเผยแพร่ข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง หรือเกิดขึ้นในรูปแบบของการเขียนหรือการโพสต์ข้อมูลที่เป็นการประมาทหรือแสดงความเสียหายในสื่อสังคม การแซนเดอร์และไฟซเป็นการละเมิดสิทธิและสร้างความเสียหายแก่บุคคลอื่นได้ จึงถือว่าเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและไม่ดีต่อความสังคม (Gary D. Phye, Cheryl Sanders, 2547)

โรเบิร์ต จูเนียร์ หมายความว่า พฤติกรรมกลั่นแกล้งรังแก มีความใกล้เคียงกับ พฤติกรรมการข่มขู่ การเยาะเย้ย การเสียดสี การกลั่นแกล้ง การคุกคาม แต่การแสดงพฤติกรรม ต้องกระทำซ้ำ ๆ อย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลานาน(Jr. Roberts, Walter B, 2550)

ริเวอร์ ดันแคน และปีเชก หมายความว่าพฤติกรรมอาจเกี่ยวข้องกับการข่มขู่ การขู่ ภัยให้กลัว และการใช้คำเยาะเย้ย ประชดประชัน และการเสียดสีที่เกิดจากความเกลียดชัง อคติ ความเฉยเมย หรือความกลัว (Rivers Ian, Neil Duncan, Valerie E. Besag, 2552Rivers Ian, 2552)

สเวียเธอร์ เอสเพิลเจ และนาโพลิทานโน หมายความว่า พฤติกรรมก้าวร้าวอาจเกิด จากการจงใจทำพฤติกรรมนั้นซ้ำ ๆ (Susan M. Swearer, Dorothy L. Espelage, Scott A. Napolitano, 2552)

ฮินดูจา และแพทชิน หมายความว่า เป็นพฤติกรรมก้าวร้าวโดยเจตนาและซ้ำซาก โดยกลุ่มที่มีอำนาจ โดยใช้การคุกคามในรูปแบบต่าง ๆ (Sameer Hinduja, Justin W. Patchin, 2555Patchin, 2555)

สตักกี้ หมายความว่า การกระทำที่ตั้งใจทำให้ผู้อื่นเจ็บปวดและให้ความรู้สึกถึง อำนาจเหนือ (Rachel Stuckey, 2556)

ฮันเตอร์ ได้หมายความว่า กิจกรรมที่ใช้การบังคับหรือคุกคามในการก่อกวนและ ทำให้ผู้อื่นรู้สึกแค้น (Nick Hunter, 2555)

การรังแกกันในเด็กและเยาวชนในประเทศไทยเป็นปัญหาที่ค่อนข้างใหม่และได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง อย่างไรก็ตาม สิ่งสำคัญคือต้องสังเกตว่าการศึกษาพฤติกรรมก้าวร้าว (Aggressive Behavior) หรือความรุนแรง (Violence) ในเด็กและเยาวชนดำเนินมาเป็นเวลานาน แม้ว่าจะไม่ได้เน้นไปที่การรังแกกันโดยเฉพาะก็ตาม การตรวจสอบความรุนแรงในสังคมไทย เริ่มแรกมุ่งไปที่ความรุนแรงในครอบครัวและในชุมชน ขยายไปสู่ความรุนแรงภายในโรงเรียนในที่สุด (Nanthanat Songsiri, Wimontip Musklaphan, 2554) ตามการศึกษาในปัจจุบัน ความรุนแรงสามารถจำแนกออกเป็น การทารุณกรรม (Abuse) การคุกคาม (Harassment) และการกลั่นแกล้งรังแก (Bullying)

ในปัจจุบัน ระดับความรุนแรงและพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกระหว่างเด็กและเยาวชนในประเทศไทยมีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อเทียบกับอดีต การวิจัยพบว่าประเทศไทย อยู่ในอันดับที่สองในเรื่องการกลั่นแกล้งรังแก หลังจากประเทศญี่ปุ่น โดยมีผู้ถูกกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนประมาณ 40% ของนักเรียน ข้อมูลเชื่อว่าทุกปีมีนักเรียนกว่า 3.2 ล้านคน ตกเป็นเหยื่อของ

การกลั่นแกล้งรังแก โดยเด็กและวัยรุ่นประมาณ 160,000 คน ต้องขาดเรียนเนื่องจากกลัวการถูกกลั่นแกล้งรังแกจากกลุ่มเพื่อนในโรงเรียน นอกจากความรุนแรงที่เพิ่มขึ้นแล้ว วิธีการที่ใช้ในการกลั่นแกล้งรังแกของเยาวชนวัยรุ่นก็เปลี่ยนไปจากการล้อเลียนชื่อ การล้อเลียนการเรียกชื่อ การตั้งชื่อสมมติหรือการเสียดสีเพื่อน การไม่ให้เข้าร่วมกลุ่มหรือกิจกรรม และการใช้ความรุนแรงทางร่างกายอย่างเบา ๆ เป็นต้น พฤติกรรมเหล่านี้เป็นวิธีการที่ใช้กันมานานในการกลั่นแกล้งรังแก แต่ในปัจจุบันสื่อและเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญและเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของเด็กและเยาวชนมากขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องของพฤติกรรมกลั่นแกล้งรังแกของเด็กและเยาวชนในสังคมปัจจุบัน การวิจัยได้กล่าวว่าสื่อออนไลน์มีผลกระทบสูงต่อพฤติกรรมกลั่นแกล้งรังแกของเด็กและเยาวชน อัตราส่วนของการคุกคามและการกลั่นแกล้งรังแกระหว่างเด็กและวัยรุ่นอายุ 10-17 ปี มีการเพิ่มขึ้นถึง 50% ตามข้อมูลที่สะสมระหว่างปี ค.ศ. 2000 ถึง ค.ศ. 2005 และในประเทศไทยพบว่ากลุ่มเยาวชนมากกว่าร้อยละ 50 มีพฤติกรรมกลั่นแกล้งรังแกผ่านสื่อออนไลน์และคุกคามผู้อื่นผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (มณฑนา แจ่มศรี, 2553) สอดคล้องกับที่ศูนย์เฝ้าระวังทางวัฒนธรรม วิจัย(สำนักเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม, 2559) พบว่า อินเทอร์เน็ตมีจำนวนมากขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นการกลั่นแกล้งรังแกบนโลกออนไลน์ (Cyber Bullying) ซึ่งเป็นปัญหาใหม่สำหรับเด็กและวัยรุ่นทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะในบริบทของสถานศึกษา

1.2 ประเภทของพฤติกรรมกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น

พฤติกรรมกลั่นแกล้งรังแกสามารถจำแนกได้เป็นประเภทต่าง ๆ (Paul Langan, 2554)

ประเภทที่ 1 การกลั่นแกล้งทางกาย คือ การทำร้ายร่างกาย เช่น ต่อย ผลัก ตบ ตี

ประเภทที่ 2 การกลั่นแกล้งด้านสังคมหรืออารมณ์ (Social or Emotional Bullying) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้กลุ่มเพื่อนหรือสังคมเพื่อกดดันผู้อื่น (Peer Pressure) และทำให้ผู้ถูกกลั่นแกล้งถูกแยกจากกลุ่ม เกิดความรู้สึกเจ็บปวดหรือเสียใจ ตัวอย่างของการกลั่นแกล้งประเภทนี้ เช่น โน้มน้าวกลุ่มให้ไม่สนใจบุคคลที่ถูกรังแก เพื่อที่จะไม่ให้เข้าร่วมกิจกรรมหรือแสดงความเห็น เพื่อหลีกเลี่ยงให้ผู้ถูกกลั่นแกล้งไม่สามารถเข้าร่วมกับกลุ่มที่เป็นผล ผลทำให้ผู้ถูกกลั่นแกล้งรู้สึกว่าไม่มีตัวตน ไม่มีเพื่อน ไม่มีคนคุย และไม่มีทางหลบหนีจากสถานการณ์ดังกล่าว

ประเภทที่ 3 การกลั่นแกล้งด้วยคำพูด (Verbal Bullying) เป็นการใช้คำพูดใด ๆ ที่มีผลกระทบต่ออารมณ์หรือทำให้เจ็บปวด การเกิดขึ้นส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการล้อเลียน การต้อยเหยียด การข่มขู่ด้วยคำพูดที่ดูถูก การหาเรื่องกันในกลุ่มเพื่อน อาจรวมถึงการวิจารณ์ทางคำพูดในรูปแบบของการเผยแพร่ข่าวลือ การนินทา และการใช้คำพูดโกหกหรือบิดเบือนข้อมูลที่ไม่เป็นจริง

เพื่อเข้าใจผิดโดยมีเป้าหมายเพื่อทำให้เกิดความเจ็บปวดและมุ่งหวังให้เกิดผลที่เกี่ยวกับสิ่งที่อยู่ นอกเหนือการควบคุมของบุคคลที่ถูกกลั่นแกล้งรังแก เช่น รูปร่าง ลักษณะเผ่าพันธุ์ ครอบครัว สถานะทางเศรษฐกิจ เป็นต้น นอกจากนี้ยังรวมถึงการใช้คำพูดที่รุนแรง โหดร้ายทำให้เจ็บปวด อับอาย และรู้สึกเขินประหม่า

ประเภทที่ 4 การกลั่นแกล้งรังแกออนไลน์ (Cyber Bullying) เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อ อิเล็กทรอนิกส์ในการกลั่นแกล้งรังแก ซึ่งรวมถึงโทรศัพท์มือถือ อีเมล ข้อความสำเร็จรูป ข้อความที่ เขียนเอง รูปภาพ และเครื่องมือการสื่อสารอื่น ๆ ที่สามารถเข้าถึงผ่านโทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ เว็บไซต์ บล็อก ห้องสนทนา เพชบุ๊ก และเครือข่ายสังคมออนไลน์อื่น ๆ นอกจากนี้ยังรวมถึงการ บันทึบวิดีโอที่แสดงความรุนแรงทางกาย เช่น การชกต่อย การต่อขย้ำ การโจมตี การทารุณกรรม หรือ การคุกคาม

นอกจาก 4 ประเภทดังกล่าวของการกลั่นแกล้งรังแก มิลเลอร์ เบิร์นส์ และจอห์นสัน (sj Miller, Leslie David Burns, Tara Star Johnson, 2556) ได้จำแนกประเภทของการกลั่นแกล้ง รังแก เพิ่มอีกเป็น 2 ประเภท คือ

ประเภทที่ 1 การกลั่นแกล้งรังแกเกี่ยวกับวัตถุ (Material Bullying) การแย่งหรือข่มขู่ ผู้อื่นเพื่อให้ได้สิ่งของหรือเงิน เช่น ซ่อนเร้น ทำลายทรัพย์สินของตน หรือขู่กรวโชกทรัพย์สิน

ประเภทที่ 2 การกลั่นแกล้งรังแกด้วยแรงจูงใจที่เกิดจากความเกลียดชัง (Hate-motivated Bullying) เป็นแรงจูงใจจากความเกลียดชังและกำหนดเป้าหมายบุคคลตามลักษณะ ต่าง ๆ เช่น เชื้อชาติ ศาสนา ภูมิลำเนา ความสามารถ ชาติกำเนิด หรือเพศ การกลั่นแกล้งลักษณะ นี้มักเกิดขึ้นในต่างประเทศ

ผู้เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแก เมเยอร์ (Meyers Joel, 2557) และ สตัค คี (Rachel Stuckey, 2556) ได้อธิบายบทบาทของบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องในการกลั่นแกล้งรังแก หรือผู้เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์สามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

ประเภทที่ 1 ผู้กลั่นแกล้งรังแก หมายถึงบุคคลหรือกลุ่มที่กลั่นแกล้งผู้อื่นด้วยวิธีการต่าง ๆ โดยมักมุ่งโจมตีผู้ที่อยู่โอกาสทางเศรษฐกิจ ความยากลำบากทางวิชาการ ร่างกายอ่อนแอ หรือ แตกต่างจากกลุ่มเพื่อน

ประเภทที่ 2 ผู้ถูกกลั่นแกล้งรังแก หรือเหยื่อ (Victim) เหยื่อการกลั่นแกล้ง หรือผู้ถูก กลั่นแกล้งนั้น สามารถเป็นใครก็ได้ในโรงเรียนที่ตกเป็นเป้าของการรังแก ซึ่งนำไปสู่ผลกระทบทางลบ เช่น ความโดดเดี่ยวทางสังคม ความวิตกกังวล ความนับถือตนเองต่ำ ระดับความเครียดสูง ผื่นร้าย

ความรู้สึกแปลกแยก ผลการเรียนตกต่ำ สูญเสียจุดมุ่งหมายในชีวิต และแม้แต่การทำร้ายตัวเอง หรือคิดฆ่าตัวตาย

ประเภทที่ 3 ผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ (Bystander) หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มคนที่อยู่ในเหตุการณ์หรือสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแก และสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทย่อย ๆ ได้คือ ผู้เห็นเหตุการณ์ที่เป็นผู้สนับสนุนแบบไม่แสดงออก (Passive supporter) ซึ่งหมายถึงบุคคลที่อยู่ในเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแก แต่ไม่สนใจหรือไม่กล้าที่จะเข้ามาแสดงพฤติกรรมใด ๆ ต่อเหตุการณ์ และผู้เห็นเหตุการณ์ที่เป็นผู้สนับสนุนแบบแสดงออก (Active supporter) ซึ่งหมายถึงบุคคลที่มีส่วนร่วมและตอบสนองต่อเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแกสามารถป้องกันหรือช่วยเหลือเหยื่อได้ หรืออาจเข้าร่วมกับกลุ่มที่กำลังรังแก ตัวอย่างเช่น ถ้ามีเด็กชาย A ถูกกลุ่มเด็กชาย B กลั่นแกล้งในสนามฟุตบอลและครูเดินผ่าน เมื่อครูไม่ตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เด็กชาย A ถูกกลั่นแกล้ง ครูจะถือว่าเป็นผู้เห็นเหตุการณ์แบบไม่แสดงออก แต่ถ้าครูเข้าไปช่วยเหลือเด็กชาย A และตักเตือนกลุ่มเด็กชาย B ครูนั่นจะถือว่าเป็นผู้เห็นเหตุการณ์แบบแสดงออก (กัลญญ เพชรารมณ, 2561)

จากการศึกษาความหมายของพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น และประเภทของพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นนั้น สามารถสรุปได้ว่า พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นนั้น ถือเป็นพฤติกรรมที่สังคมไม่ยอมรับเป็นการแสดงออกของพฤติกรรมที่มีความต้องการทำร้ายบุคคลอื่นให้อยู่ภายใต้ความกดดันโดย การพูดทำร้ายทั้งด้านความรู้สึก และร่างกาย ต้องการกลั่นแกล้งและแสดงพฤติกรรมต้องกระทำซ้ำ ๆ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งรวมไปถึงการข่มขู่ การคุกคาม การทำให้เกิดความหวาดกลัว ซึ่งเกิดขึ้นอย่างตั้งใจและเกิดขึ้นซ้ำ ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บุคคลอื่นรู้สึกแค้น โดยมีการแบ่งพฤติกรรมดังกล่าวนี้ออกมาเป็นประเภทของพฤติกรรม อยู่ด้วยกันหลัก ๆ 3-4 ที่เป็นพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกด้านร่างกาย ด้านสังคม อารมณ์ คำพูด วัตถุ รวมไปถึงบนโลกออนไลน์ด้วย ซึ่งประเภทที่ได้จากการศึกษารวบรวมเปรียบเทียบการให้นิยามจากนักวิชาการหลาย ๆ ท่านนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำมาเปรียบเทียบกับประเด็นปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกของกลุ่มเด็กและเยาวชนในประเทศไทย ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาพฤติกรรมการกลั่นแกล้งเป็นประเด็นปัญหาสำคัญในสังคมใน 3 ด้านด้วยกัน คือ 1. ด้านร่างกาย 2. ด้านคำพูด และ 3. ด้านการคุกคามในเชิงสัมพันธ์ภาพ ในการวัดประเมินผลการวิจัยในครั้งนี้

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องพัฒนาการของเด็กในช่วงอายุ 9- 10 ปี

2.1 การเล่นกับพัฒนาการเด็กในช่วงอายุ 7- 12 ปี

"การเล่นเป็นกุญแจสำคัญในการเติบโต หากไม่เล่น เด็กจะไม่สามารถเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความสามารถปกติได้ มีการพัฒนาที่ไม่เหมาะสมเพื่อการใช้ชีวิตเมื่อโตขึ้น และขาดความพัฒนาทางอารมณ์ที่จำเป็นสำหรับเผชิญกับความท้าทายในชีวิต"

เด็กในวัยเรียน เป็นวัยที่ เพียเจท์ (Jean Piaget) นักจิตวิทยาชาวสวิส จัดให้พัฒนาการอยู่ในขั้นที่เรียกว่า "ขั้นปฏิบัติการรูปธรรม" (Concrete Operational) พัฒนาการด้านสมองของเด็กวัยเรียนนั้นเป็นเรื่องของการพัฒนาทักษะการคิดซึ่งจะเริ่มมีการแยกแยะ จัดระเบียบลำดับความคิดโดยใช้เหตุผล มีความเข้าใจในเรื่องของเวลา อดีต ปัจจุบัน อนาคต ดังนั้น เด็กวัยนี้จึงมีความต้องการการเล่นที่มีกฎกติกาชัดเจน ในด้านการพัฒนาการด้านสังคมของเด็กวัยนี้นั้น เป็นวัยที่เริ่มจะพัฒนาการความสัมพันธ์บุคคลอื่น ๆ ที่ไม่ใช่สมาชิกในครอบครัว ดังนั้น เด็กในวัยนี้จึงต้องการการยอมรับจากเพื่อนสูงมาก การเล่นของเด็กวัยนี้จึงมักจะเป็นการเล่นที่ผู้เล่นมักจะเล่นเพื่อให้เกิดการยอมรับเข้ากลุ่ม ในด้านพัฒนาการด้านบุคลิกภาพนั้น เด็กวัยนี้เป็นวัยที่เริ่มจะแสวงหาอัตตลักษณ์ของตัวเอง เริ่มห่อหุ้มความคิดว่า ตัวเองควรที่จะเป็นคนที่มีความบุคลิกลักษณะอย่างไร ดังนั้น เด็กจึงต้องการการเล่นที่ได้แสดงออกถึงความสามารถในตัวเอง (ซึ่งความสามารถเหล่านี้มักต้องอาศัยความมานะจึงจะได้มา) หรือ ได้สำรวจถึงลักษณะเด่นต่าง ๆ ที่แฝงอยู่ในตัวเขา การเล่นของเด็กวัยนี้จึงมักจะเป็นการเล่นที่เด็กจะต้องพิสูจน์กันด้วยความสามารถ ทักษะ หรือ พรสวรรค์

จากลักษณะของพัฒนาการของเด็กในวัยนี้ จะเห็นได้ว่า เด็กวัยนี้มีความพร้อมที่จะกระโดดเข้าไปในโลกแห่งการสมมติด้วยละคร แม้ว่าเด็กวัยนี้จะมีการเล่นบทบาทสมมติน้อยลงกว่าเด็กเล็ก อีกทั้งยังนิยมเล่นกีฬา เกมส์ หรือทำกิจกรรมที่ต้องใช้ความสามารถและกฎกติกามากขึ้น แต่เด็กวัยนี้ก็สามารถที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมละครได้อย่างเต็มที่ หากกิจกรรมเหล่านั้นสนองตอบต่อความต้องการตามวัยของเขา ดังนั้น การเลือกกิจกรรม และการเลือกโครงเรื่องที่จะให้เด็กแสดงนั้น จึงควรมีลักษณะของโครงเรื่องที่สอดคล้องกับความสนใจตามวัยของเด็ก ควรเป็นเรื่องที่มีการดำเนินเรื่องที่กระชับ ไม่ยืด และมีตัวละครเอกที่มีคุณลักษณะอันเป็นที่ประทับใจของเด็ก เด็กวัยนี้จะเริ่มเรียนรู้ทักษะจากการเล่นบทบาทสมมติของวัยเด็กเล็กมาเป็นการแสดงที่เป็นลักษณะเป็น "ตัวละคร" มากขึ้น กล่าวคือ เด็กวัยนี้เริ่มมีจินตนาการเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพ และเสียงของตัวละคร และชอบการเลียนแบบลักษณะเหล่านั้น (กัลญญ เพชรารณ, 2561)

2.2 พัฒนาการของเด็กตอนปลาย (ช่วงอายุ 10 –12 ปี)

พัฒนาการ หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างของร่างกายและการจัดระบบทั้งหมดของร่างกาย กระบวนการเดินหน้านี้เกิดขึ้นเป็นขั้นตอนโดยต่อเนื่อง จากขั้นตอนหนึ่งไปสู่อีกขั้นตอนหนึ่ง ซึ่งนำไปสู่ลักษณะและความสามารถใหม่ที่เกิดขึ้นในเด็ก พัฒนาการเหล่านี้เป็นการก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ รวมถึงด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา (สุชา จันทร์เอม, 2540)

พัฒนาการ หมายถึง กระบวนการเติบโตหรือการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในระดับคุณภาพ ตัวอย่างเช่น การพัฒนาการทางกายภาพของทารกที่เริ่มต้นจากการคว่ำลง จากนั้นสามารถคลาน ยืน และเดินได้ นี่เป็นกระบวนการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกันและต้องการระบบต่าง ๆ ภายในร่างกายที่ทำงานร่วมกัน เช่น ระบบกล้ามเนื้อและระบบประสาท เป็นต้น พัฒนาการเป็นการเจริญเติบโตเพื่อนำไปสู่การมีวุฒิภาวะ (Maturation)

หลักทั่วไปของพัฒนาการ (Principles of Growth Development)

1. การพัฒนาการเป็นไปตามแบบแผน (Pattern) ของมันเอง ในการพัฒนาการของมนุษย์หรือสัตว์เป็นไปตามรูปแบบเฉพาะ รูปแบบเหล่านี้เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอและไม่ได้สุ่ม เช่น เด็กอาจพลิกตัวก่อนคลานและคลานก่อนเดิน หลักการพัฒนาเด็กสามารถแบ่งออกเป็น 2 ทิศทาง (Directions) คือ

1.1 Cephalo – caudal direction คือ การพัฒนาจากส่วนบนลงสู่ส่วนล่าง เช่น เด็กทารกเริ่มใช้อวัยวะบริเวณศีรษะก่อนแล้วค่อยเคลื่อนลงมาสู่ขา

1.2 Proximo – distal direction คือ การพัฒนาจากแกนกลางตัวออกไปยังข้างลำตัว เช่น เด็กเริ่มใช้ท่อนแขนก่อนจึงเคลื่อนไปใช้นิ้วมือตามลำดับ

2. การพัฒนาการเริ่มจากส่วนใหญ่ไปหาส่วนย่อย หรือจากพฤติกรรมทั่วไปไปหาพฤติกรรมที่เฉพาะเจาะจงมากขึ้น เช่น ทารกเคลื่อนไหวร่างกายทั้งหมดก่อนที่จะเคลื่อนไหวส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย พวกเขาอาจทำเสียงเหมือน "เอ่อ เอ่อ" ก่อนพูดคำเฉพาะ

3. พัฒนาการเป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ไม่มีช่วงหยุดหรือช่วงว่างอยู่ระหว่างทาง การพัฒนาของอวัยวะเริ่มต้นตั้งแต่ช่วงที่เราอยู่ในครรภ์ของมารดาและคงอยู่ไปเรื่อย ๆ โดยเราจะมีฟันเกิดขึ้นไม่ใช่เพียงมีในช่วงที่เรามีฟันเห็น แต่เป็นกระบวนการที่เริ่มก่อตั้งแต่เราอยู่ในครรภ์ โดยฟันจะอยู่ในเหงือกที่เรามองไม่เห็น การพัฒนาเป็นกระบวนการต่อเนื่องและสัมพันธ์กันซึ่งอาจได้รับผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการพัฒนา เช่น การขาดสารอาหารระหว่างครรภ์หรือในช่วงทารกจะส่งผลต่อการพัฒนาทางสมองและความสามารถทางอารมณ์เมื่อเราโตขึ้น

4. อัตราพัฒนาการของเด็กแต่ละคนแตกต่างกันไปตามพันธุกรรมและสภาพแวดล้อม ส่งผลให้เด็กมีอัตราการเจริญเติบโตที่แตกต่างกัน

5. ตราการพัฒนากแตกต่างกันไปตามส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ตัวอย่างเช่น มือและเท้าถึงจุดสูงสุดในช่วงวัยรุ่น ในขณะที่ความคิดและความคิดสร้างสรรค์ถึงจุดสูงสุดในวัยทารกและวัยรุ่น

6. การพัฒนาทุกด้านเป็นสิ่งที่สัมพันธ์กันและเราสามารถทำการทำนายในการพัฒนาของเด็กได้ การพัฒนาทุกด้าน เช่น ร่างกาย อารมณ์ สังคม และปัญญา มักมีความเกี่ยวข้องกันทั้งหมด หากมีข้อบกพร่องในด้านใดด้านหนึ่ง ก็จะมีผลกระทบในด้านอื่น ๆ ด้วย เช่น พัฒนาการทางร่างกายที่ไม่ดีอาจส่งผลต่อพัฒนาการทางอารมณ์และสังคม ทำให้ขาดความมั่นใจในตนเอง และขัดขวางพัฒนาการทางสติปัญญา การคาดการณ์เกี่ยวกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้นและการพัฒนาในอนาคตสามารถทำได้ตามแนวโน้มปัจจุบัน

7. การพัฒนาการแต่ละวัยมีลักษณะเฉพาะ เด็กและผู้ใหญ่มีพฤติกรรมแตกต่างกันในแต่ละวัย ในวัยเด็กจะมีพฤติกรรมเฉพาะช่วงวัย เช่น กระโดดโลดเต้น ถ้ามคำถามซ้ำซาก เมื่อโตเป็นผู้ใหญ่ ลักษณะเหล่านี้จะหายไปและถูกแทนที่ด้วยลักษณะเฉพาะตามวัยอื่น ๆ เช่น การมีนิสัยสุรุ่ยสุร่าย

8. เด็กพัฒนาไปในทางที่สะดวกสบายจนอายุประมาณ 21 ปี ขึ้นอยู่กับกระบวนการวุฒิภาวะและการเรียนรู้ วุฒิภาวะช่วยให้ร่างกายพร้อมในการทำงาน และการเรียนรู้ส่งเสริมความชำนาญในด้านต่าง ๆ วุฒิภาวะและการเรียนรู้ต้องพร้อมและสอดคล้องกัน การเรียนรู้ต้องพึ่งพาวุฒิภาวะ เช่นการสอนเขียนกับเด็กอายุ 2 ขวบอาจไม่ได้ผลเนื่องจากสภาวะที่ไม่เพียงพอในการเขียน ดังนั้น ควรตรวจสอบความพร้อมก่อนฝึกทำงานบางอย่าง การกระตุ้นการเรียนรู้ก่อนเวลาอาจมีผลเสีย เช่น ทำให้เด็กท้อหรือวิตกกังวลในการเรียน และส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนในอนาคต

2.3 พัฒนาการของเด็กระดับประถมศึกษาตอนปลาย

การจัดการเรียนการสอนควรเอื้อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของผู้เรียนในช่วงวัยต่าง ๆ โดยเฉพาะ วัยเด็กตอนปลาย (อายุ 10-12 ปี) ซึ่งถือเป็นช่วงที่สำคัญเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในหลายด้าน ดังนี้

1. พัฒนาการทางร่างกายร่างกายของเด็กวัยนี้จะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอีกครั้งหนึ่ง โดยเฉพาะผู้หญิงเปลี่ยนแปลงเร็วกว่าผู้ชาย โดยกระบวนการเริ่มต้นที่ประมาณ 10.5 ปี ในทางกลับกัน เด็กผู้ชายจะเริ่มเปลี่ยนแปลงเมื่ออายุประมาณ 12.5 ปี นับเป็นการก้าวเข้าสู่วัยรุ่น

2. พัฒนาการทางอารมณ์ในช่วงวัยนี้ช่วยให้เด็กสามารถควบคุมและเรียนรู้การ แสดงออกทางอารมณ์ที่เป็นไปตามมารยาททางสังคมได้ พวกเขาเริ่มมีความวิตกกังวลและ ความเครียดเล็กน้อยเนื่องจากการกดดันจากเพื่อนร่วมกลุ่มและค้นหาการยอมรับภายในกลุ่ม สังคมหรือแม้กระทั่งการแข่งขันในเรื่องของการเรียนรู้กับเพื่อนร่วมชั้น ทำให้ดูเหมือนว่าเด็กในช่วง วัยนี้อาจกังวลได้ง่าย

3. การพัฒนาทางสังคมในเด็กเริ่มเกี่ยวข้องกับการแบ่งกลุ่มตามเพศและการเลือกทำ กิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับเพศของตนเอง มีผลกระทบจากเพื่อนร่วมวัยอย่างมีนัยสำคัญต่อ ความคิดและพฤติกรรมของเด็ก ดังนั้นผู้ใกล้ชิดควรรีให้คำแนะนำในการส่งเสริมการเชื่อมต่อนี้ สำหรับเด็ก

4. การพัฒนาทางอารมณ์ในเด็กในช่วงอายุนี้อาจเกิดขึ้นในระดับที่สูงขึ้นโดยมี ความสามารถในการมีจินตนาการที่กว้างขึ้น เข้าใจความสัมพันธ์และความแตกต่างในสิ่งที่เข้า ติดตามในสภาพแวดล้อมได้ดีขึ้น เข้าใจความสัมพันธ์ทางตัวเลขได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และ สามารถสะกดความจำได้ในระดับความแม่นยำที่ดีกว่าเดิม

จากการศึกษาพัฒนาการของเด็กในช่วงอายุ 9 – 10 ปี สามารถสรุปได้ว่า สิ่งที่เป็น ส่วนช่วยสำคัญในการพัฒนาการของเด็กนั้นเริ่มมาจากการเล่น หากไม่มีการเล่น เด็กจะไม่มี พัฒนาการไปสู่การดำเนินชีวิตอย่างเข้าใจได้เมื่อเป็นผู้ใหญ่ โดยในเด็กช่วงวัย 7 - 12 ปี วัยนี้จะถือเป็นช่วงวันที่เริ่มจะมีการแสวงหาอัตลักษณ์ของตน เริ่มมีการเรียนรู้ว่าตนควรจะเป็นคนที่มีบุคลิก หรือลักษณะอย่างไร จึงจำเป็นต้องมีการเล่นเพื่อให้สามารถแสดงออกถึงความสามารถที่ตนมี นำไปสู่การพัฒนาการ ซึ่งหมายถึงการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างของร่างกาย รวมถึงการเพิ่มหรือ การเปลี่ยนแปลงทางด้านคุณภาพ ตามหลักทั่วไปของพัฒนาการ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงจะก้าวหน้า ไปเรื่อย ๆ อย่างเป็นขั้นตอน จากระยะหนึ่งไปสู่อีกระยะหนึ่งซึ่งเด็กแต่ละคนจะแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับ 2 องค์ประกอบสำคัญคือ พันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมที่ต่างกัน โดยพัฒนาการทุกด้านนั้น จะสัมพันธ์กันซึ่งการพัฒนาการจะเห็นได้ชัดเจนในเด็กตอนปลายที่มีช่วงอายุ 10 – 12 ปี โดย พัฒนาการของเด็กระดับประถมศึกษาปลายนี้ ถือเป็นช่วงเวลาที่สำคัญของวัยเด็ก อัน เนื่องมาจากเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ชัดเจนในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาการ ทางร่างกาย อารมณ์สังคม และสติปัญญา ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาจากลักษณะของพัฒนาการของ เด็กในวัยนี้ เพราะเด็กวัยนี้มีความพร้อมที่จะกระโดดเข้าไปในโลกแห่งการสมมติด้วยละคร แม้ว่า เด็กวัยนี้จะมีการเล่นบทบาทสมมติที่น้อยลงกว่าเด็กเล็ก อีกทั้งยังนิยมเล่นกีฬา เกมส์ หรือทำ

กิจกรรมที่ต้องใช้ความสามารถและกฎกติกามากขึ้นสามารถที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมละครได้อย่างเต็มที่

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องละครสร้างสรรค์

3.1 ความเป็นมาของละครสร้างสรรค์ในประเทศไทย

คำว่า "ละครสร้างสรรค์" อาจดูเหมือนใหม่ในสาขาการศึกษา แต่ในความเป็นจริงแล้วมีการใช้ในหลักสูตรการเรียนการสอนด้านละครในสถาบันบางแห่งในประเทศไทยมานับตั้งแต่ 28 ปีที่ผ่านมา ในปี พ.ศ. 2517 ภาควิชาการละคร คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้เป็นผู้บุกเบิกและพัฒนาหลักสูตรนี้ ในปี พ.ศ. 2529 ภาควิชาการละคร คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้เริ่มเปิดสอนรายวิชา "ละครสร้างสรรค์" ในวิชาเรียน "ละครเพื่อการศึกษา (Theatre-in-Education)" โดยมี ผศ. วันดี ลิ้มปีวัฒนา เป็นผู้คิดค้นและวางรากฐานของหลักสูตร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 จนถึงปัจจุบัน สาขาวิชาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้เริ่มเปิดสอนรายวิชา "ละครสร้างสรรค์" นอกเหนือจากการเปิดเป็นรายวิชาในสถาบันอุดมศึกษาที่กล่าวมาแล้ว ยังมีองค์กรเอกชน (NGO) เช่น สถาบันศิลปวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนา (มาซา-ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2524) และกลุ่มละครการศึกษา "กะจิตริต" (ก่อตั้งเมื่อพ.ศ. 2539) ได้ใช้ "ละครสร้างสรรค์" ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กและเยาวชน และได้จัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับครูและผู้นำเยาวชนอย่างแพร่หลาย ในปัจจุบัน สถาบันสอนศิลปะการแสดงเอกชนก็ได้เริ่มเปิดสอนวิชานี้ให้กับเด็กและเยาวชน เช่น สถาบัน "บางกอกการละคร" และ สถาบัน "Thinking Factory" เป็นต้น

แม้จะเป็นที่รู้กันว่าครูไทยมักใช้ละครในห้องเรียนเพื่อเพิ่มความสนุกสนานในกระบวนการเรียนรู้ แต่ยังไม่มีการวิจัยที่ชัดเจนเกี่ยวกับจำนวนละครที่ใช้ วิธีการที่ใช้ และประสิทธิผลของการใช้ละครในการสอน จึงยังไม่สามารถสรุปได้ว่าครูไทยมีความรู้และความเข้าใจในการใช้ละครเป็นยุทธศาสตร์การสอนที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังไม่มีการบรรจุรายวิชาเกี่ยวกับละครสร้างสรรค์หรือละครในการศึกษา (Drama-in-Education) ในการฝึกอบรมครูให้เชี่ยวชาญในการใช้ละครในการพัฒนาผู้เรียน นักศึกษาที่จบปริญญาตรีด้านศิลปะการละครบางส่วนอาจไม่มีความพร้อมในการใช้ละครเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างเหมาะสม ปัญหาดังกล่าวจึงต้องแก้ไขด้วยการสร้างองค์ความรู้และฝึกทักษะเฉพาะทางให้กับครูผู้สอน และเสริมความรู้ด้านทักษะการสอนของผู้ที่มีทักษะด้านละครอยู่แล้ว ดังนั้น การแก้ไขปัญหาจำเป็นต้องดำเนินการทั้งสองด้าน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

3.2 ละครสร้างสรรค์กับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

ละครสร้างสรรค์ (Creative Drama) เป็นรูปแบบของละครที่ใช้ในการศึกษา (Drama in Education) เน้นกระบวนการเรียนรู้ผ่านการแสดงบทบาทหรือการแสดงละครให้นักเรียนมีอิสระในการคิดและแสดงออก สร้างจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ใช้ทักษะการแสดงออกทางร่างกายและภาษา ทักษะการคิดวิเคราะห์ การตีความหมาย และทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น การใช้ละครสร้างสรรค์เน้นการเรียนรู้เกี่ยวกับประสบการณ์ในชีวิตเพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจลึกซึ้งในหัวข้อการเรียนรู้ นั้น ๆ

ทั้งนี้ ละครสร้างสรรค์ (Creative Drama) หรือ "ละครในการศึกษา" (Drama-In-Education) แตกต่างจาก "ละครเวที" ทั่วไป โดยเน้นการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสร้างสรรค์หรือการแสดงละครที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านศาสนา จิตใจ และทักษะ การใช้เสรีภาพทางความคิดและการแสดงออก ทักษะทางกาย ภาษา ทักษะการคิดวิเคราะห์ การตีความ และการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีเป้าหมายให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ และเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและผู้อื่นอย่างมีความสุข ดังนั้นการประเมินผู้เรียนจึงเน้นการสังเกต "พัฒนาการ" ในทุกด้าน ผู้ประเมินจำเป็นต้องสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และการร่วมกิจกรรมของผู้เรียนพร้อมทั้งทดสอบทักษะต่าง ๆ ควบคู่กับการเรียนรู้ในกระบวนการเรียนการสอน ทั้งนี้ "ครู" หรือ "ผู้นำกิจกรรม" จะต้องมีความรู้ความสามารถในการให้บริการเป็น "ผู้อำนวยความสะดวก" ในการอำนวยความสะดวกเป็นเลิศในกระบวนการเรียนรู้ให้กับนักเรียน จากลักษณะของละครสร้างสรรค์ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าละครสร้างสรรค์สอดคล้องกับหลักการและแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยมีมาตรา 6 เน้นการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่มีความรอบรู้ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างกลมกลืน นอกจากนี้ มาตรา 24 ของกฎหมายกำหนดลักษณะกระบวนการเรียนรู้ไว้ดังนี้

- (1) จัดเนื้อหาและกิจกรรมตามความสนใจและความสามารถของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
- (2) พัฒนาทักษะ การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการนำความรู้ไปใช้จริง
- (3) จัดประสบการณ์ชีวิตจริงและโอกาสในการเรียนรู้ภาคปฏิบัติเพื่อส่งเสริมความอยากรู้อยากเห็น และการอ่าน
- (4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามในทุกวิชา

(5) สนับสนุนครูในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และใช้ประโยชน์จากการวิจัยในกระบวนการเรียนการสอน

(6) เปิดการเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา โดยความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน

นอกจากนี้วิธีการประเมินในละครสร้างสรรค์สอดคล้องกับมาตรา 26 ที่ระบุการประเมินผู้เรียนจากการพัฒนา พฤติกรรมการเรียน การสังเกตพฤติกรรม การร่วมกิจกรรม และการทดสอบที่เข้ากันได้กับกระบวนการเรียนการสอนและรูปแบบการศึกษา นอกจากนี้ยังมีการประเมินตามระดับและรูปแบบการศึกษาอื่น ๆ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

3.3 ละครสร้างสรรค์กับการศึกษา

โรเซนเบอร์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) เสนอให้ใช้ละครการศึกษา (Educational Drama), ละครในการศึกษา (Drama-in Education), หรือละครสร้างสรรค์ (Creative Drama) เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยมีประวัติความเป็นมาที่ต่อเนื่องในหลายประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ แคนาดา ออสเตรเลีย และญี่ปุ่น โดยประเทศที่นำละครมาใช้ในการศึกษาอย่างแท้จริงคือ ประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษ และแคนาดา

ปาริชาติ จีงวัฒนาภรณ์ (ปาริชาติ จีงวัฒนาภรณ์, 2545) อธิบายว่า การจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ มีองค์ประกอบ คือ

1. การใช้ประสบการณ์จากประสาทสัมผัสทั้ง 5
2. การเคลื่อนไหวสร้างสรรค์
3. การใช้จินตนาการความคิดสร้างสรรค์
4. การใช้ทำใบ้
5. การพูดสั้นสด
6. การแสดงละครแบบพูดสั้นสด

พรรตน์ ดำรุง (พรรตน์ ดำรุง, 2547) ได้กล่าวไว้ว่า เป็นหนึ่งในวิธีที่สามารถนำเสนอโลกทางศิลปะให้กับเด็ก ๆ ได้อย่างไรซัดจำกัด ละครช่วยให้การเรียนรู้เป็นเรื่องน่าสนใจและสนุกสนาน การสร้างละครสร้างสรรค์สำหรับเด็กและเยาวชนไม่ใช่การเรียบเรียงลดละเอียดของละครสำหรับผู้ใหญ่หรือทำให้ง่ายขึ้น ละครสำหรับเยาวชนเป็นศิลปะที่มีลักษณะเฉพาะตัว มีวิธีการนำเสนอที่แตกต่างกันไปตามวัยและความพร้อมของผู้ชม ผู้สร้างละครสำหรับเด็กทุกคนทั้งในรูปแบบกิจกรรมในโรงเรียนและละครเวทีจะต้องมีความละเอียดอ่อน มีจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ และมีความจริงใจที่จะสื่อสารกับผู้ชม ละครสำหรับเด็กต้องไม่เป็นการสั่งสอน แต่เป็น

เพื่อนที่ดีและนำเสนอโอกาสที่ดีให้แก่เพื่อนเล็ก ๆ ในเวลาเดียวกัน ละครสำหรับเยาวชนควรเสนอแนะเรื่องราว ความคิด วิธีการแก้ปัญหา และทัศนคติที่ดีให้แก่ผู้ชม

พรรัตน์ ดำรุง เสนอไว้ในละครสำหรับเยาวชนว่าขั้นตอนของละครในการศึกษา มีดังต่อไปนี้คือ

ขั้นที่ 1 เกมและกิจกรรมการเล่น (Games and Exercises) เน้นการเคลื่อนไหว การแสดงท่าทางสื่อความหมาย การเล่นเกม และการฝึกจินตนาการ โดยเน้นความสำคัญของการร่วมมือ การสร้างวินัยทางการละคร การฝึกสมาธิ ความเชื่อ และการแสดงออกที่มีความหมาย

ขั้นที่ 2 บทบาทสมมติ (Role play) และการแสดงออก (Acting out) เป็นกิจกรรมที่เน้นให้เด็กสวมบทบาทเป็นตัวละครในสถานการณ์และเงื่อนไขที่ครูกำหนดไว้ สถานการณ์เหล่านี้ อาจเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นในครอบครัวหรือสถานการณ์ในสังคม การเล่นเกมบทบาทสมมติในการแสดงนี้เป็นสิ่งสำคัญอย่างมากเพราะมี 2 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 การแสดงบทบาทตามที่เด็กมองเห็นและเข้าใจจากภายนอก โดยการเลียนแบบท่าทางการกระทำ เช่น เป็นพ่อที่ต้องนั่งไขว่ห้างอ่านหนังสือพิมพ์ หรือเป็นแม่ค้าที่ต้องถือกระดาษขายสินค้า

ระดับที่ 2 การแสดงบทบาทในสถานการณ์ที่กำหนดมีความขัดแย้งและปัญหาชัดเจน เข้าใจปัญหาและใช้ความรู้เพื่อพัฒนาเรื่องราวกับเพื่อนร่วมกิจกรรม เพื่อแก้ไขปัญหาหรือข้อขัดแย้งได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการแสดงละครที่เด็กมีส่วนร่วมนั้นไม่จำเป็นต้องมีผู้ชมจากภายนอกกลุ่มเด็กเข้าร่วมด้วย ในกิจกรรมนี้ เด็กจะได้ลองรับบทเป็นตัวแสดงและแสดงออกความคิดของตนในสถานการณ์สมมติที่ถูกสร้างขึ้น และเมื่อการแสดงสิ้นสุดลง กลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรมจะได้ทำการพูดคุยและวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ ในเรื่องที่ได้นำเสนอ ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และถ้าเป็นบทบาทของบุคคลอื่น เหตุการณ์นั้นอาจสามารถพัฒนาต่อไปในแบบอื่น ๆ หรือไม่ก็ได้ สามารถสลับบทบาทกันได้ และทดลองแสดงในเหตุการณ์เดิมอีกครั้ง ขึ้นอยู่กับความตกลงของเด็ก ๆ

ขั้นที่ 3 การเรียนรู้ผ่านกระบวนการของละคร ก่อนการแสดงสด เด็ก ๆ จะต้องศึกษาบทบาทที่ได้รับมอบหมาย ปัญหา และวัตถุประสงค์ของตัวละครที่เขาเล่น รวมถึงรายละเอียดเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นอย่างชัดเจน เช่น ใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร และทำไมถึงทำเช่นนั้น ผู้เข้าร่วมกิจกรรมควรมีความเข้าใจที่ชัดเจนในวัตถุประสงค์ของบทบาทที่พวกเขาได้รับมอบหมาย และการเผชิญกับปัญหา และการตัดสินใจในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ในกิจกรรมละครนี้

เป็นการเปิดโอกาสให้นักแสดงพัฒนาการกระทำของตน และมีการโต้ตอบกับนักแสดงอื่นในกลุ่มที่เล่นร่วมกัน เป็นวิธีคิดที่เช่นนี้เป็นพื้นฐานของการแสดงละคร

Winifred Ward กล่าวว่าครูผู้เป็นผู้บุกเบิกในการสอนละครสำหรับเด็กแรก ระบุว่าละครเข้าโรงเรียนพร้อมกับเด็ก ๆ และเด็ก ๆ เข้าโรงเรียนพร้อมละคร โอกาสนี้เป็นโอกาสสำคัญที่เด็กสามารถร่วมกลุ่มกับเพื่อน ๆ และแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก และจินตนาการอย่างเต็มที่ บางครั้งเด็กอาจต้องการเล่าเรื่องราวหรือแสดงภาพความประทับใจที่พอบอกกับกลุ่มเพื่อน ซึ่งเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ดังนั้นเรื่องราวในละครคือสิ่งที่เด็ก ๆ ต้องการพูดถึง แสดงว่าทำอะไรได้บ้าง ทำอย่างไร และอยากให้เรื่องราวมีสีสันน่าสนใจมากยิ่งขึ้น นี่คือหัวใจของการแสดง

เด็กที่มีส่วนร่วมในการแสดงละครสามารถแปลความหมายและแสดงผลสิ่งที่พวกเขาเห็นได้อย่างสมบูรณ์แบบและราบรื่น แม้ว่าจะเป็นการลอกเลียนที่เรียบง่าย แต่มันผ่านกระบวนการการกรองของสมองและการรับรู้ของเด็กแล้ว และเมื่อพวกเขาตอบสนองหรือทำซ้ำกันอีกครั้งผ่านการแสดงละคร ลูกเสือก็จะเกิดความจำและความประทับใจที่เข้มข้นต่อสิ่งนั้น นี่คือเหตุผลสำคัญที่ทำให้ละครมีศักยภาพในการเรียนรู้เช่นเดียวกับมนุษย์ในยุคโบราณ เมื่อเด็กเล็กต้องการสื่อสารความรู้สึกของตนเอง พวกเขาสามารถสื่อสารผ่านการเคลื่อนไหวของร่างกายก่อน ต่อจากนั้นจึงสามารถใช้คำพูดในการสื่อสาร และเมื่อพวกเขาโตขึ้นกว่าเดิม พวกเขาสามารถสร้างสถานการณ์ที่ซับซ้อนและเต็มไปด้วยจินตนาการมากขึ้น แต่ด้วยขอบเขตที่ยังจำกัด จนกระทั่งถึงเวลาที่พวกเขาเข้าโรงเรียน ลูกเสือจะได้เรียนรู้มากขึ้นเกี่ยวกับโลก ประเทศ ชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อม ประเพณีและบทบาทที่หลากหลายในวิถีชีวิตของมนุษย์

ด้วยลักษณะการสื่อสารแบบนี้ ละครกลายเป็นตัวอย่างที่มีอิทธิพลและสามารถส่งเสริมหรือทำลายเราได้อย่างมีชีวิตชีวา แม้ว่าเราจะรู้สึกว่าได้ออกจากชีวิตจริงในขณะที่เผชิญหน้ากับความเป็นจริง ในการแสดงละคร เช่นเดียวกับเยาวชนที่อยู่ในศูนย์การฟื้นฟูจิตใจ ที่พวกเขาสามารถดูละครที่สะท้อนชีวิตของตนเองได้โดยไม่รู้สึกถูกตำหนิ แต่กลับรู้สึกว่าเข้าใจและสอดคล้องกับบทบาทของตัวละคร จนทำให้พวกเขาสามารถมองย้อนกลับและวิเคราะห์การกระทำที่ผ่านมาของตนเองได้โดยไม่มีเสียงอคติ และอาจพบทางออกสำหรับปัญหาจากเนื้อหาสาระที่ละครนำเสนอ และได้รับแรงบันดาลใจหรือความหวังจากตัวละครโดยไม่รู้สึกว่าตนเองถูกทำลายในคุณค่า

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับละครสร้างสรรค์นั้นเป็นการใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ที่น่าสนุกและนำเสนอในห้องเรียนอย่างลื่นไหล ละครสร้างสรรค์หรือ Creative Drama เป็นวิธีการเรียนรู้ที่เน้นการเล่นบทบาทหรือการแสดงละคร ผ่านกิจกรรมการสมมติที่เสมือนจริง การ

เรียนรู้ผ่านการแสดงละครและกิจกรรมการแสดงนี้ช่วยให้เด็กได้มีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกัน และในขณะที่กำลังแสดงละคร นักเรียนสามารถแสดงออกถึงสิ่งที่เขาเห็นได้จากประสบการณ์ที่พวกเขาได้สัมผัสและศึกษามาใหม่ ผ่านกระบวนการควบคุมด้วยสมองและกระบวนการรับรู้ของเด็ก ซึ่งเป็นสิ่งที่สร้างความเชื่อมโยงกับศักยภาพในการเรียนรู้ เช่นเดียวกับมนุษย์ในยุคโบราณ เมื่อเด็กเล็กต้องการสื่อสารความรู้สึกของตนเอง พวกเขาสามารถสื่อสารผ่านทางท่าทางเคลื่อนไหวของร่างกายก่อน จากนั้นพวกเขาสามารถสื่อสารด้วยคำพูด และเมื่อพวกเขาโตขึ้นกว่าเดิมพวกเขาสามารถสร้างสถานการณ์ที่ซับซ้อนและเต็มไปด้วยจินตนาการมากขึ้น ดังนั้นกระบวนการละครสร้างสรรค์ที่พัฒนาโดยโกลด์ ครีทองสูง ที่ประกอบไปด้วยการใช้ทั้ง 5 ประสาทสัมผัส เช่น การใช้ความทรงจำ นำไปสู่จินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ และบทบาทสมมติถูกนำมาใช้เป็นการเรียนรู้

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีและแนวคิดที่นำมาใช้ในการวิจัย

4.1 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม

ตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social cognitive learning theory) เป็นกลุ่มทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมที่เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่าง 3 องค์ประกอบ คือ พฤติกรรม องค์ประกอบบุคคล และองค์ประกอบของสภาพแวดล้อม โดยเชื่อว่าพฤติกรรมของมนุษย์ส่วนหนึ่งเกิดจากการเรียนรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ตนเอง และอีกส่วนหนึ่งเกิดจากการสังเกตโดยผ่านตัวแบบ ดังนั้นพฤติกรรมความรุนแรงมีที่มาจากกระบวนการเรียนรู้ การขัดเกลาของสังคม (Socialization) เชื่อว่า พฤติกรรมที่เกิดขึ้นเพราะตัวบุคคลและสิ่งแวดล้อมมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างซับซ้อน การเรียนรู้ของบุคคลจึงเกิดขึ้นเพราะได้รับอิทธิพลจากตัวบุคคลและสิ่งแวดล้อมที่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน เช่น เด็กที่ประสบความรุนแรงที่บ้านมักมีแนวโน้มเป็นผู้กระทำความรุนแรงหรือเป็นเหยื่อจากบุคคลอื่นเมื่อโตขึ้น เพราะครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่สอนให้เข้าใจบทบาทของความสัมพันธ์ระหว่างเพศและบทบาทของพ่อแม่ลูก การสร้างแบบแผนในจิตใจสามารถหาข้อสรุปและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา อีกทั้งประสบการณ์อื่น ๆ รวมถึงวิกฤติการณ์ต่าง ๆ ก็เป็นแหล่งบ่มเพาะความรุนแรงได้ (ณัฐรัชต์ สาเมาะ, 2557)

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาชุดกิจกรรมเด็กชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพื่อปรับพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น (Bully) ให้อยู่ร่วมกันในสังคม มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

ชินดนัย ศิริสมฤทัย (2560) ได้ดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณเกี่ยวกับทัศนคติและความตั้งใจในการกลั่นแกล้งบนโลกโซเชียลใช้วิธีการสำรวจแบบวัดครั้งเดียว ด้วยการใช้แบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ประกอบไปด้วยผู้ที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร อายุระหว่าง 17-36 ปี จำนวน 200 คน โครงการนี้ดำเนินการเมื่อเดือนมีนาคม 2561 ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้เกี่ยวกับการกลั่นแกล้งบนโลกโซเชียลในระดับสูง ($M=3.99$) และมีความเห็นตรงกันมากที่สุดเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งบนโลกโซเชียลเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ($M=4.63$) และพฤติกรรมการกลั่นแกล้งบนโลกโซเชียลเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม ($M=4.37$) โดยกลุ่มตัวอย่างมีแนวโน้มที่จะไม่แสดงพฤติกรรมการกลั่นแกล้งบนโลกโซเชียลอย่างแน่นอนมากที่สุด ($M=4.45$) ผลวิจัยเหล่านี้ชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้, ทัศนคติ, และความตั้งใจต่อพฤติกรรมการกลั่นแกล้งบนโลกโซเชียลอย่างชัดเจน

ปวีศรี กิจสุขจิต (2559) ศึกษาปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการรังแกกันในโรงเรียนมัธยมศึกษากรุงเทพฯ ตามแนวทฤษฎีเรียนรู้ของโรนัลด์ แอล เอเคอร์ เพื่อวิเคราะห์และเสนอแนะแนวทางป้องกันการรังแกกันในนักเรียนมัธยมศึกษา วิจัยนี้เป็นการผสมผสานวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยเลือกศึกษาโรงเรียนจำนวน 10 และเลือกกลุ่มตัวอย่าง 5 โรงเรียน เบื้องต้นพบว่านักเรียนมัธยมศึกษาในกลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์ใช้ความรุนแรงตนเองอยู่ที่ 20.50% ใช้ความรุนแรงของคนในครอบครัวอยู่ที่ 9.00% ประสบการณ์รังแกกันหรือพบเห็นความรุนแรงจากเพื่อนหรือบุคคลอื่นอยู่ที่ 52.00% และมีการเลียนแบบการรังแกกันจากบุคคลในชีวิตประจำวันอยู่ที่ 10.50% และสื่ออยู่ที่ 14.75% ในส่วนของการคบหาสมาคมกับเพื่อนในกลุ่ม นักเรียนมัธยมศึกษาในกลุ่มตัวอย่างมีสัดส่วนอยู่ที่ 6.25% นักเรียนมีพฤติกรรมการรังแกผู้อื่นอย่างมาก การวิเคราะห์เกี่ยวกับการรังแกกันในโรงเรียนมัธยมศึกษาพบว่า สาเหตุมาจากประสบการณ์การใช้ความรุนแรงของตนเอง การใช้ความรุนแรงของคนในครอบครัว ประสบการณ์รังแกกันหรือพบเห็นความรุนแรงจากเพื่อนหรือบุคคลอื่น การเลียนแบบการรังแกผู้อื่นจากบุคคลในชีวิตประจำวัน และสื่อ

และการคบหาสมาคมกับเพื่อนในกลุ่มที่มีพฤติกรรมรังแกผู้อื่น วิธีการรังแกของนักเรียนหญิงแตกต่างจากนักเรียนชาย โดยไม่ใช้กำลังทางกาย แต่จะใช้วิธีการทำลายความสัมพันธ์และการทำร้ายจิตใจเป็นหลัก

นางสาวนวนิยา นิยมธรรม (2558) ได้ศึกษาพฤติกรรมการรังแกของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายถึงระดับชั้น -มัธยมศึกษาตอนต้นในประเทศญี่ปุ่น กรณีศึกษาผู้ถูกรังแก นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจถึงการรังแกภายในสถานศึกษาในประเทศญี่ปุ่น เพื่อวิเคราะห์ถึงสาเหตุ และสภาพแวดล้อมของเด็กนักเรียนที่ถูกรังแกผู้วิจัยได้ใช้วิธีการศึกษาเชิง

คุณภาพ (Qualitative Research) ในการศึกษาค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลทางเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางเอกสารวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยในงานศึกษาชิ้นนี้ได้เน้นศึกษาจากหนังสือ (いじめの現場～子どもたちの叫び声) รวมไปถึงการค้นคว้าข้อมูลที่เป็นปัจจุบันผ่านหนังสือพิมพ์อีกด้วย ผลการศึกษาพบว่าสาเหตุหลักที่ทำให้เด็กนักเรียนถูกรังแก คือ มีบุคลิก ลักษณะ หรือพฤติกรรมที่ต่างออกไปจากกลุ่ม ทั้งนี้เนื่องมาจากสภาพสังคมของประเทศญี่ปุ่นที่ให้ความสำคัญกับเรื่องกลุ่มมากกว่าเรื่องส่วนตัว แม้กระทั่งสภาพแวดล้อมทางโรงเรียนก็เช่นกัน กิจกรรมในโรงเรียนเองก็จะมีการแบ่งกลุ่มทำงาน เช่น ทำความสะอาดทางเดิน ชั้นเรียน เป็นต้น ประกอบกับสภาพแวดล้อมทางครอบครัว ปัญหาที่พบคือปัญหาทางด้านการสื่อสาร เวลาที่ลูกมีเรื่องทุกข์ใจหรือถูกรังแกก็เลือกที่จะไม่ปรึกษาผู้ปกครอง นอกจากนี้ทางโรงเรียนเองก็ไม่ได้มีนโยบายที่เป็นรูปธรรมเพื่อจัดการกับปัญหาแต่อย่างใด ทำให้ปัญหาการรังแกนี้ยังคงเป็นปัญหาสังคมต่อไปในของลักษณะ และรูปแบบของการรังแก วิธีที่พบมากที่สุดคือการรังแกทางวาจา หรือ Verbal bullying โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพูดจากล้อเลียน เสียดสี และพบว่าผู้รังแกส่วนใหญ่เป็นเพื่อนร่วมชั้นเรียนเดียวกัน ในปัจจุบันพบว่า การรังแกลดลงไปจากในอดีตค่อนข้างมาก แต่ถึงอย่างนั้นยังมีการรังแกให้เห็นอยู่ทั่วไปตามสื่อต่าง ๆ อาทิ คอลัมน์หนังสือพิมพ์สังคม เป็นต้น

นางสาวรัฐวิษณุ แซงดา (2564) ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการยับยั้งชั่งใจในเด็กปฐมวัย มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการยับยั้งชั่งใจในเด็กปฐมวัย โดยเปรียบเทียบทักษะการคิดที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการยับยั้งชั่งใจในนักเรียนก่อนวัยเรียนเพศชายและหญิง อายุ 4-6 ปี ในโรงเรียนอนุบาลอุทิศศึกษาที่มีปัญหาการคิดส่งผลต่อพฤติกรรมการยับยั้งชั่งใจใน 3 ด้าน คือ การหยุดการยับยั้งพฤติกรรม, การควบคุมอารมณ์ และการวางแผนจัดการ จำนวน 19 คน ผลวิจัยพบว่า 1.) ได้ชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ในการพัฒนาทักษะการคิดที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการยับยั้งชั่งใจ จำนวน 12 แผนกิจกรรม ประกอบไปด้วยแผนกิจกรรมที่ 1 – 4 พัฒนาด้านการหยุดการยับยั้งพฤติกรรม, แผนกิจกรรมที่ 5 – 8 พัฒนาด้านการควบคุม อารมณ์ และแผนกิจกรรมที่ 9 – 12 พัฒนาด้านการวางแผนจัดการ โดยรูปแบบกิจกรรมละครสร้างสรรค์ได้ ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิมีความเหมาะสม และค่าความสอดคล้อง (IOC) ของกิจกรรมอยู่ในระดับ มากที่สุด 2.) ผลการทดลองเพื่อเปรียบเทียบตัวบ่งชี้ทักษะการคิดที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการยับยั้งชั่งใจ ก่อน และหลังการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ทั้ง 3 ด้าน มีระดับคะแนนเฉลี่ยก่อนจัดกิจกรรมจะต่ำกว่าหลังจัด กิจกรรม โดยจากการ

ใช้แบบประเมินตัวบ่งชี้พัฒนาการด้านการควบคุมอารมณ์ ผลประเมินอยู่ในระดับสูงสุด รองลงมา ตัวบ่งชี้พัฒนาการด้านการวางแผนจัดการ และตัวบ่งชี้พัฒนาการด้านการหยุดการยับยั้ง พฤติกรรมตามลำดับ

ลิขิต ใจดี (2562) ศึกษาละครสร้างสรรคที่เสริมสร้างศักยภาพเด็กและเยาวชนในหลากหลายมิติตามทิศทางการศึกษาของชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กและเยาวชนคิดอย่างสร้างสรรค์จินตนาการ และแสดงออกทางภาษาและการเคลื่อนไหวร่างกาย โดยผู้นำกิจกรรมหรือครูผู้สอนจะกระตุ้นให้เกิดการแสดงออกเชิงสร้างสรรค์ โดยให้เด็กและเยาวชนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้และสะท้อนถึงทักษะการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ผลการสำรวจมุมมองของผู้คนในสังคมไทยด้วยวิธีการเลือกแบบบังเอิญพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมการสอบถามมีจำนวน 379 คน แต่ยังไม่เข้าใจความกล้าหาญและเป้าหมายของกลุ่มเป้าหมายในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและละครสร้างสรรคที่สะท้อนความสำคัญของการพัฒนา สรุปได้ว่าละครสร้างสรรคเป็น การเรียนรู้แนวทางเลือกใหม่ที่สอดคล้องกับทิศทางการศึกษาของชาติไทยในบริบทต่าง ๆ และควร ได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมเพื่อขยายฐานความเข้าใจเกี่ยวกับคุณค่าและความสำคัญของ ละครสร้างสรรคต่อสาธารณชนในอนาคต

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

จากการพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ของเด็กในช่วงอายุ 9- 10 ปี เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์การป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นและเพื่อเปรียบเทียบผลการพัฒนาพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9- 10 ปี โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีการทดลอง
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดรัตนวิทยา จังหวัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งอยู่ในช่วงอายุ 9-10 ปี จำนวน 60 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี ที่มีพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น 3 ด้าน คือ 1. ด้านร่างกาย 2. ด้านคำพูด 3. ด้านความรู้สึกในเชิงสัมพันธ์ภาพ ของโรงเรียนวัดรัตนวิทยา จังหวัดกรุงเทพ โดยมีการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 20 คน มีขั้นตอนในการคัดเลือก ดังนี้

1. คุณครูที่สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทำแบบสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของนักเรียน
2. คัดเลือกนักเรียนที่มีพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น 3 ด้าน คือ 1. ด้านร่างกาย 2. ด้านคำพูด 3. ด้านความรู้สึกในเชิงสัมพันธ์ภาพ โดยคัดเลือกจากแบบสังเกตที่คุณครูทำ จำนวน 20 คน
3. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากผู้ปกครองเพื่อขออนุญาตให้นักเรียนเข้าร่วมการวิจัย ซึ่งผู้ปกครองอนุญาตให้นักเรียนทั้ง 20 คน เข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบไปด้วย

1. แบบสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของนักเรียนในช่วงอายุ 9-10 ปี

2. แผนการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันพฤติกรรมก้าวร้าวกลับแก่งัดรังแกผู้อื่นของนักเรียนในช่วงอายุ 9-10 ปี

3. แบบสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าวกลับแก่งัดรังแกผู้อื่นของนักเรียนในช่วงอายุ 9-10 ปี ของแต่ละแผนการจัดกิจกรรม

ขั้นตอนในการสร้างและวิธีการหาคุณภาพเครื่องในการวิจัย ดังนี้

1. แบบสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าวกลับแก่งัดรังแกผู้อื่นของนักเรียนในช่วงอายุ 9-10 ปี และแบบสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าวกลับแก่งัดรังแกผู้อื่นของนักเรียนในช่วงอายุ 9-10 ปี ของแต่ละแผนการจัดกิจกรรม มีวิธีการสร้างตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาประเภทและพฤติกรรมก้าวร้าวกลับแก่งัดรังแกผู้อื่น และพฤติกรรมของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี

1.2 สร้างข้อความเพื่อสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าวกลับแก่งัดรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า สร้างเป็นแบบสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าวกลับแก่งัดรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี ซึ่งเป็นการสังเกตพฤติกรรมก่อนและหลังทำกิจกรรม

ซึ่งกำหนดเกณฑ์ให้คะแนนจากแบบสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าวกลับแก่งัดรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี เป็นแบบรายการที่มีระดับการปฏิบัติ 3 ระดับ คือ สามารถอธิบายความเข้าใจพฤติกรรมก้าวร้าวกลับแก่งัดรังแกผู้อื่นและหยุดพฤติกรรมก้าวร้าวกลับแก่งัดรังแกผู้อื่นได้ ให้คะแนนเท่ากับ 3 คะแนน สามารถอธิบายความเข้าใจพฤติกรรมก้าวร้าวกลับแก่งัดรังแกผู้อื่นและมีพฤติกรรมก้าวร้าวกลับแก่งัดรังแกผู้อื่นลดลงอย่างเห็นได้ชัดเจน ให้เท่ากับ 2 คะแนน และอธิบายความเข้าใจพฤติกรรมก้าวร้าวกลับแก่งัดรังแกผู้อื่นได้แต่ยังมีพฤติกรรมก้าวร้าวกลับแก่งัดรังแกผู้อื่น ให้เท่ากับ 1 คะแนน โดยมีการสังเกตแบบรายการ 100 รายการ เกณฑ์การสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าวกลับแก่งัดรังแกผู้อื่นคะแนนเต็ม 300 คะแนน เป็นดังนี้

ระดับดี	คือ	มีคะแนนตามเกณฑ์ร้อยละ 80 – 100
ระดับค่อนข้างดี	คือ	มีคะแนนตามเกณฑ์ร้อยละ 60 - 79
ระดับพอใช้	คือ	มีคะแนนตามเกณฑ์ร้อยละ 0 - 59

1.3 นำแบบสังเกตสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าวกลับแก่งัดรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องและเหมาะสม จำนวน 3 คน คือ

อาจารย์ ผศ.ดร.ปรวัน แพทยานนท์   อาจารย์คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์ ผศ.ดร.มนตา ตูลย์เมธากาญ อาจารย์ประจำภาควิชาการวัดผลและการ
วิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์ ดร.จารุณี อารีรุ่งเรือง อาจารย์ประจำคณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแก
ผู้อื่นของนักเรียนในช่วงอายุ 9-10 ปี และ แบบสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของ
นักเรียนในช่วงอายุ 9-10 ปี ของแต่ละแผนการจัดกิจกรรม โดยใช้วิธีตรวจสอบรายการ ซึ่งมีเกณฑ์
การประเมิน ดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าแบบสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของนักเรียนในช่วง
อายุ 9-10 ปี สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการประเมิน

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าแบบสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของนักเรียนในช่วง
อายุ 9-10 ปี สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการประเมิน

-1 เมื่อแน่ใจว่าแบบสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของนักเรียนในช่วง
อายุ 9-10 ปี มีความไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการประเมิน

นำมาวิเคราะห์ข้อมูลค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบสังเกตพฤติกรรมการกลั่น
แกล้งรังแกผู้อื่นของนักเรียนในช่วงอายุ 9-10 ปี โดยมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5-1.00 อยู่ในเกณฑ์
เหมาะสม และได้นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับข้อความในแบบสังเกต
พฤติกรรมให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น

1.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของนักเรียนในช่วงอายุ
9-10 ปี ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

1.5 นำแบบสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของนักเรียนในช่วงอายุ 9-10 ปี ที่
ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับนักเรียนที่มีพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น

2. แผนการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น
ของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี มีวิธีการสร้างตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลาง เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการแสดง
ละครสร้างสรรค์ และทฤษฎีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.2 นำข้อมูลที่ได้มาจากการศึกษามาสร้างเป็นแผนการจัดกิจกรรมละคร
สร้างสรรค์ เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี

2.3 เขียนแผนกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแก จำนวน 12 แผน โดยศึกษารูปแบบการสอนและกิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็กที่มีพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นในช่วงอายุ 9-10 ปี ดังนี้

- 1.) สาระสำคัญ
- 2.) จุดประสงค์
- 3.) กิจกรรมการเรียนการสอน
  - ขั้นนำ
  - ขั้นสอน
  - ขั้นสรุป
- 4.) การวัดและการประเมิน

ตาราง 1 แผนการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี

แผนที่	สัปดาห์ที่ / นาที	กิจกรรม	วัตถุประสงค์	แนวคิดและ ทฤษฎี	ลักษณะ กิจกรรม
แผนที่ 1	1 / 60 นาที	เล่าเรื่องได้นำ	1. เพื่อให้เด็กฝึกใช้ท่าทางเพื่อสื่อสารกับผู้อื่น 2. เพื่อให้เด็กเข้าใจคำพูดที่เหมาะสมในการใช้สื่อสารกับผู้อื่น 3. เพื่อให้เด็กใช้คำพูดเพื่อการสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม	1. แนวคิดทฤษฎีปัญหาสังคม - ขั้นให้ความสนใจ 2. กระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับเยาวชน - ประสบการณ์จากประสาทสัมผัสทั้ง 5	- การสาธิต - ฝึกปฏิบัติ

ตาราง 1 (ต่อ)

แผนที่ 2	สัปดาห์ที่ 1 / 60 นาที	หากฉันทำผิด	1. เพื่อให้เด็ก ทราบความสำคัญ ของการรู้จักการ ยอมรับผิดและการ ขอโทษ 2. เพื่อให้เด็ก แสดงความคิดเห็น ต่อลักษณะนิสัย และพฤติกรรมที่ไม่ ดีผ่านการแสดง บทบาทสมมติได้ 3. เพื่อให้เด็ก ทราบและตัดสินใจ ในการปฏิบัติ พฤติกรรมเพื่อลด การทะเลาะเบาะ แว้งและการทำ ร้ายร่างกาย	1. แนวคิดทฤษฎี ปัญหาสังคม - ชั้นให้ความ สนใจ 2. กระบวนการ ละครสร้างสรรค์ สำหรับเยาวชน - ประสบการณ์ จากประสาท สัมผัสทั้ง 5	- การสาธิต - ฝึกปฏิบัติ
แผนที่ 3	สัปดาห์ที่ 2 / 60 นาที	จับตัวร้าย	1. เพื่อให้เด็กได้ เรียนรู้พฤติกรรม การกลั่นแกล้ง รังแกผู้อื่นทั้ง 3 ด้าน 2. เพื่อให้เด็กทราบ พฤติกรรมการกลั่น แกล้งรังแกผู้อื่น ของตนเอง 3. เพื่อให้เด็ก อธิบายผลกระทบ ของพฤติกรรมการ กลั่นแกล้งรังแก ผู้อื่นทั้ง 3 ด้าน	1. แนวคิดทฤษฎี ปัญหาสังคม - ชั้นจำ 2. กระบวนการ ละครสร้างสรรค์ สำหรับเยาวชน - การใช้ ความทรงจำ	- การสาธิต - ฝึกปฏิบัติ

ตาราง 1 (ต่อ)

แผนที่ 4	สัปดาห์ที่ 2 / 60 นาที	บัตร ภาพ บอก เรื่องราว	1. เพื่อให้เด็กแสดง พฤติกรรมและการ แก้ไขพฤติกรรม การกลั่นแกล้ง รังแกผู้อื่น ผ่านทางการแสดง 2. เพื่อให้เด็ก สามารถอธิบาย วิธีการแก้ไข พฤติกรรม การกลั่นแกล้ง รังแกผู้อื่น	1. แนวคิด ทฤษฎีปัญหา สังคม - ชั้นจำ 2. กระบวนการ ละคร สร้างสรรค์ สำหรับเยาวชน - การใช้ความ ทรงจำ	- การสาธิต - ฝึกปฏิบัติ
แผนที่ 5 - 6	สัปดาห์ที่ 3 / 120 นาที	เรื่องเล่า จาก อุปกรณ์	1. เด็กมีพฤติกรรม การกลั่นแกล้ง รังแกผู้อื่น ลดลงผ่าน ทางการร่วมกันทำ กิจกรรม 2. เพื่อให้เกิดการ วิเคราะห์พฤติกรรม การกลั่นแกล้ง รังแกผู้อื่นและนำมา ประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันผ่าน ทางการแสดง บทบาทสมมติ	1. แนวคิด ทฤษฎีปัญหา สังคม - ชั้นปฏิบัติ 2. กระบวนการ ละคร สร้างสรรค์ สำหรับเยาวชน - ความคิด สร้างสรรค์	- การสาธิต - ฝึกปฏิบัติ
แผนที่ 7	สัปดาห์ที่ 3 / 60 นาที	แรง บันดาลใจจากตัว ละคร	1. เพื่อให้เด็กสามารถ วิเคราะห์พฤติกรรม ต่าง ๆ ผ่านตัวละคร ต้นแบบได้ 2. ใช้พฤติกรรมที่ดี ของตัวละครเป็น ต้นแบบในการสร้าง แรงบันดาลใจในการ พัฒนาพฤติกรรม ตนเอง	1. แนวคิด ทฤษฎีปัญหา สังคม - ชั้นปฏิบัติ 2. กระบวนการ ละคร สร้างสรรค์ สำหรับเยาวชน - ความคิด สร้างสรรค์	- การสาธิต - ฝึกปฏิบัติ

ตาราง 1 (ต่อ)

แผนที่ 8	สัปดาห์ที่ 4 / 60 นาที	ถามปุบ ตอบปับ	1.เพื่อให้เด็กใช้การ แสดงต้นสดมาฝึก การใช้คำพูดที่ สื่อสารกับผู้อื่นได้ อย่าเหมาะสม 2. เด็กแสดง พฤติกรรมที่ เหมาะสมผ่านการ แสดงต้นสด	1. แนวคิดทฤษฎี ปัญหาสังคม - ชั้นปฏิบัติ 2. กระบวนการ ละครสร้างสรรค์ สำหรับเยาวชน - ความคิด สร้างสรรค์	- การสาธิต - ฝึกปฏิบัติ
แผนที่ 9 - 10	สัปดาห์ที่ 4 / 120 นาที	บัตรภาพ สร้างเรื่อง	1.เพื่อให้เด็กมีการ ปรับพฤติกรรมการ กลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น ของตนเองได้และ ปรับใช้ใน ชีวิตประจำวัน 2.สามารถใช้ละคร สร้างสรรค์ในการ แสดงพฤติกรรมการ กลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น เพื่อให้ผู้อื่นรับรู้ถึง พฤติกรรมที่ไม่ดี	1. แนวคิดทฤษฎี ปัญหาสังคม - ชั้นปฏิบัติ 2. กระบวนการ ละครสร้างสรรค์ สำหรับเยาวชน - บทบาทสมมติ	- การสาธิต - ฝึกปฏิบัติ
แผนที่ 11 - 12	สัปดาห์ที่ 5 / 120 นาที	นำเสนองาน ละคร สร้างสรรค์	1. เด็กได้แก้ไข พฤติกรรมการณ์กลั่น แกล้งรังแกผู้อื่นทั้ง 3 ด้าน เพื่อไม่ให้หน้า พฤติกรรมการณ์กลั่น แกล้งรังแกผู้อื่นไป ปฏิบัติกับผู้อื่นผ่าน กระบวนการการ แสดงและการรับชม งานละครสร้างสรรค์	1. แนวคิดทฤษฎี ปัญหาสังคม - ชั้นจิตใจ 2. กระบวน นำเสนองาน ละครสร้างสรรค์ การละคร สร้างสรรค์ สำหรับเยาวชน - บทบาทสมมติ	- การสาธิต - ฝึกปฏิบัติ

2.4 นำแผนการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ เพื่อป้องกันพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กในวัย 9-10 ปี ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องและเหมาะสม จำนวน 3 คน คือ

อาจารย์ ผศ.ดร.ปรวัน แพทยานนท์ อาจารย์คณะวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์ ดร.อดิสรณ์ เรืองกิจจามันท์ อาจารย์ประจำภาคหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์ ดร.จารุณี อารีรุ่งเรือง อาจารย์ประจำคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องระหว่างแผนการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ เพื่อป้องกันพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กในวัย 9-10 ปี โดยใช้วิธีตรวจสอบรายการ ซึ่งมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าแผนการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ เพื่อป้องกันพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กในวัย 9-10 ปี สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการประเมิน

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าแผนการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ เพื่อป้องกันพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กในวัย 9-10 ปี สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการประเมิน

-1 เมื่อแน่ใจว่าแผนการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ เพื่อป้องกันพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กในวัย 9-10 ปี มีความไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการประเมิน

นำมาวิเคราะห์ข้อมูลค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแผนการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ เพื่อป้องกันพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กในวัย 9-10 ปี โดยมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5-1.00 เป็นแผนกิจกรรมที่อยู่ในเกณฑ์เหมาะสม และได้นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขในเรื่องของกิจกรรมที่ใช้ในการทำกิจกรรมให้มีความเหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียนและพฤติกรรม

2.5 ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ เพื่อป้องกันพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กในวัย 9-10 ปี ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

2.6 นำแผนการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับนักเรียนที่มีพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น

วิธีการทดลอง

1. แบบแผนการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแผนการทดลองกลุ่มเดียวกันทดลองก่อนและหลัง มีรูปแบบการทดลอง ดังนี้

รูปแบบการทดลอง

กลุ่ม	สังเกตก่อน	สิ่งที่ทดลอง	สังเกตหลัง
E	O ₁	X	O ₂

เมื่อ O₁ หมายถึง การสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นก่อนฝึกปฏิบัติกิจกรรมละครสร้างสรรค์

X หมายถึง การจัดกิจกรรมโดยใช้ละครสร้างสรรค์

O₂ หมายถึง การสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นหลังฝึกปฏิบัติกิจกรรมละครสร้างสรรค์

2. ขั้นตอนการทดลอง

2.1 ก่อนการดำเนินการทดลอง ขอให้คณะศิลปกรรมศาสตร์ออกหนังสือเพื่อขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนวชิรวิทยา จังหวัดกรุงเทพฯ

2.2 การดำเนินการทดลอง มีขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 นำแบบสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี ไปประเมินกับกลุ่มตัวอย่างก่อนทดลอง เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2565

2.2.2 แจ้งให้ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนทราบวัตถุประสงค์ของการทดลองและดำเนินขั้นตอนการทดลองตามแผนกิจกรรมละครสร้างสรรค์ เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี

2.2.3 ดำเนินการทดลองโดยใช้แผนกิจกรรมละครสร้างสรรค์ เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี จำนวน 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2565 ถึง 30 สิงหาคม 2565

2.2.4 เมื่อดำเนินการทดลองครบ 4 สัปดาห์แล้วจึงทำการประเมินหลังการทดลอง โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี ฉบับเดียวกับที่ใช้ประเมินก่อนทดลอง เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2565

2.2.5 นำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตแบบสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี ก่อนการทดลองและหลังการทดลองมาวิเคราะห์และสรุปผลการทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาประสิทธิภาพของแผนกิจกรรมละครสร้างสรรค์ เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี และแบบสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน มาวิเคราะห์หาค่าสถิติโดยจะต้องมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 - 1.00

2. วิเคราะห์ค่าจากแผนกิจกรรมละครสร้างสรรค์ เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี และแบบสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี

3. เปรียบเทียบพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี ของนักเรียนก่อนและหลังการสอนโดยกิจกรรมละครสร้างสรรค์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติในการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ

1.1 การตรวจสอบคุณภาพของแผนกิจกรรมละครสร้างสรรค์ เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี และแบบสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี โดยใช้สูตรค่าดัชนีความสอดคล้อง Index of Item Objective Congruence IOC

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ **IOC** แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างแผนกิจกรรมละครสร้างสรรค์ เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี เน้นจุดประสงค์การเรียนรู้

ΣR	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2. สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9 -10 ปี ใช้สถิติดังนี้

2.1 หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตรดังต่อไปนี้

$$\bar{X} = \frac{\Sigma X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
ΣR	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
N	แทน	จำนวนของเด็กในกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น สำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติ ผู้วิจัยได้เลือกใช้การดำเนินกิจกรรมละครสร้างสรรค์ โดยสร้างแผนการ จัดกิจกรรม เพื่อนำมาเป็นรูปแบบพัฒนาทักษะการป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี พร้อมทั้งนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแผนภูมิรูปภาพและตารางเชิงสถิติดังต่อไปนี้

1. แผนกิจกรรมการพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้ง รังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี
2. แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี ก่อนและหลัง
3. ตารางการเปรียบเทียบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี โดยมีลำดับแผนกิจกรรมที่ 1 - 9 และมีสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

N	แทน จำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน คะแนนเฉลี่ย
SD	แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลต่างของคะแนน
Pretest	แทน ก่อนเริ่มทำกิจกรรม
Posttest	แทน หลังทำกิจกรรม

ค่าพัฒนาการหลังทำกิจกรรม

แทน การนำแบบประเมินก่อนเรียนและหลังเรียนมาหาค่าพัฒนา

ร้อยละจากการทำหลังกิจกรรม

แทน การนำผลคะแนนทั้งหมดมาคิดเป็นร้อยละ เพื่อหาเกณฑ์การพัฒนา

โดยมีการพัฒนาพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9 -10 ปี ทั้ง 3 ด้าน คือ 1. ด้านร่างกาย 2. ด้านคำพูด และ 3. ด้านคุกคามเชิงสัมพันธ์ภาพ ผู้วิจัยขอนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์การป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9- 10 ปี
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9- 10 ปี

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การออกแบบแผนการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี

1.1 ขั้นตอนการออกแบบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี ดังนี้

1.) ขั้นตอนการศึกษาเอกสาร

1. ศึกษาหลักสูตร สาระที่เด็กในช่วงอายุ 9-10 ปีควรรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน เพื่อนำมาออกแบบกิจกรรม ผู้วิจัยได้นำสาระที่ควรรู้เกี่ยวกับการแสดงละครสร้างสรรค์มาออกแบบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น พบว่า เด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี มีพัฒนาการด้านการแสดงออกผ่านการกระทำ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่มีความเหมาะสมและไม่เหมาะสม และยังมีการสนใจในการเข้าสังคมมากขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยได้นำองค์ความรู้มาจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี

2. ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเรื่องกิจกรรมละครสร้างสรรค์ พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น เด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี พบว่า กิจกรรมละครสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่สามารถช่วยเหลือและป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นได้

3. ศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์สำหรับป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น พบว่า เด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี ควรได้รับการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ ความเข้าใจ และการแสดงออกทางการกระทำ เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีพฤติกรรมที่เหมาะสมในสังคมและการดำเนินชีวิตประจำวันร่วมกับผู้อื่นได้ ดังนั้น ผู้วิจัยได้เลือกใช้การดำเนินกิจกรรมโดยสร้างแผนการจัดกิจกรรม เพื่อนำรูปแบบการป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นด้วยกิจกรรมละครสร้างสรรค์ สำหรับเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี ระยะเวลาในการทำกิจกรรม 5 สัปดาห์ ดังนี้

สัปดาห์ที่ 1	(2 วัน 120 นาที)	แผนกิจกรรมที่ 1 และ แผนกิจกรรมที่ 2
สัปดาห์ที่ 2	(2 วัน 120 นาที)	แผนกิจกรรมที่ 3 และ แผนกิจกรรมที่ 4
สัปดาห์ที่ 3	(2 วัน 180 นาที)	แผนกิจกรรมที่ 5 – 6 และ แผนกิจกรรมที่ 7
สัปดาห์ที่ 4	(2 วัน 180 นาที)	แผนกิจกรรมที่ 8 และ แผนกิจกรรมที่ 9 - 10
สัปดาห์ที่ 5	(2 วัน 120 นาที)	แผนกิจกรรมที่ 11 – 12

2.) การจัดทำแผนกิจกรรมละครสร้างสรรค์

1. ศึกษากระบวนการละครสร้างสรรค์ โดยพบว่า กิจกรรมละครสร้างสรรค์สำหรับเด็ก ควรใช้กระบวนการละครสร้างสรรค์ที่เหมาะสมกับช่วงอายุของเด็กและควรให้เด็กได้แสดงความคิดสร้างสรรค์ตามจินตนาการของเด็กผ่านกระบวนการละครสร้างสรรค์

2. ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี โดยพบว่า เด็กในช่วงอายุนี้นี้ จะมีพัฒนาการในการเข้าร่วมสังคมกับกลุ่มเพื่อน และคล้อยตามการชักชวนหรือการเลียนแบบพฤติกรรมของบุคคลที่พบเจอ เช่น คุณครู ผู้ปกครอง และเพื่อน เป็นต้น จากนั้นนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านละครสร้างสรรค์ เพื่อให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการละครสร้างสรรค์ที่ได้ออกแบบแผนกิจกรรมไว้ได้อย่างเหมาะสมต่อการนำจัดกิจกรรมกับเด็ก กิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี พบว่ากิจกรรมทั้งหมด 12 แผนกิจกรรม กิจกรรมที่ออกแบบผู้เชี่ยวชาญทางด้านละครสร้างสรรค์เสนอแนะให้ปรับกิจกรรมให้มีความเหมาะสมกับช่วงอายุของเด็กมากขึ้น เน้นการคิดและการเคลื่อนไหวผ่านกระบวนการละครสร้างสรรค์ ลดความตึงเครียดเกี่ยวกับการสอนพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น ให้สอนผ่านกระบวนการละครสร้างสรรค์เพื่อให้เด็กฝึกการใช้ความคิดสร้างสรรค์ และเรียนรู้และเข้าใจผ่านการแสดงละคร ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญไปเพิ่มเติมและปรับปรุงรูปแบบกิจกรรม

3.) ปรับปรุงกิจกรรม

จากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจพิจารณารูปแบบกิจกรรม ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงรูปแบบแผนการจัดกิจกรรมจากเดิม โดยรูปแบบกิจกรรมที่ปรับปรุงมี 12 แผนกิจกรรม ได้มีการปรับให้กิจกรรมเหมาะสมกับช่วงอายุของเด็กและได้เรียนรู้ถึงพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นผ่านกระบวนการละครสร้างสรรค์ หลังจากกระบวนการออกแบบแผนการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขครบถ้วนสมบูรณ์ ผู้วิจัยได้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อให้แน่ใจว่าแผนการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นได้นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาทั้ง 2 ท่าน ตรวจสอบความ

เรียบร้อยจึงได้มติดจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั้ง 2 ท่าน สามารถนำเครื่องมือไปใช้ได้ รูปแบบแผนกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 2 แผนกิจกรรมการพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี

แผนที่	สัปดาห์ที่ / นาที	กิจกรรม	วัตถุประสงค์	แนวคิดและ ทฤษฎี	ลักษณะ กิจกรรม
แผนที่ 1	1 / 60 นาที	เล่าเรื่องใต้ น้ำ	1. เพื่อให้เด็กฝึกใช้ ท่าทางเพื่อสื่อสารกับ ผู้อื่น 2. เพื่อให้เด็กเข้าใจ คำพูดที่เหมาะสมในการใช้สื่อสารกับผู้อื่น 3. เพื่อให้เด็กใช้ คำพูดเพื่อการสื่อสาร กับผู้อื่นได้อย่าง เหมาะสม	1. แนวคิดทฤษฎี ปัญหาสังคม - ชั้นให้ความสนใจ 2. กระบวนการ ละครสร้างสรรค์ สำหรับเยาวชน - ประสบการณ์ จากประสาทสัมผัสทั้ง 5	- การ สาธิต - ฝึก ปฏิบัติ
แผนที่ 2	สัปดาห์ที่ 1 / 60 นาที	หากฉันทำ ผิด	1. เพื่อให้เด็กทราบ ความสำคัญของการ รู้จักการยอมรับผิด และการขอโทษ 2. เพื่อให้เด็กแสดง ความคิดเห็นต่อ ลักษณะนิสัยและ พฤติกรรมที่ไม่ดีผ่าน การแสดงบทบาท สมมติได้ 3. เพื่อให้เด็กทราบ และตัดสินใจในการ ปฏิบัติพฤติกรรมเพื่อ ลดการทะเลาะเบาะ แฉ่งและการทำร้าย ร่างกาย	1. แนวคิดทฤษฎี ปัญหาสังคม - ชั้นให้ความสนใจ 2. กระบวนการ ละครสร้างสรรค์ สำหรับเยาวชน - ประสบการณ์ จากประสาทสัมผัสทั้ง 5	- การ สาธิต - ฝึก ปฏิบัติ

ตาราง 2 (ต่อ)

แผนที่ 3	สัปดาห์ที่ 2 / 60 นาที	จับตัว ร้าย	1. เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ พฤติกรรมการณ์ แก๊งค์รังแกผู้อื่นทั้ง 3 ด้าน 2. เพื่อให้เด็กทราบ พฤติกรรมการณ์ แก๊งค์รังแกผู้อื่นของ ตนเอง 3. เพื่อให้เด็กอธิบาย ผลกระทบของ พฤติกรรมการณ์ แก๊งค์รังแกผู้อื่นทั้ง 3 ด้าน	1. แนวคิดทฤษฎี ปัญหาสังคม - ชั้นจำ 2. กระบวนการ ละครสร้างสรรค์ สำหรับเยาวชน - การใช้ ความ ทรงจำ	- การสาธิต - ฝึกปฏิบัติ
แผนที่ 4	สัปดาห์ที่ 2 / 60 นาที	บัตรภาพ บอก เรื่องราว	1. เพื่อให้เด็กแสดง พฤติกรรมและการ แก้ไขพฤติกรรมการณ์ กลับแก๊งค์รังแกผู้อื่น ผ่านทางแสดง 2. เพื่อให้เด็กสามารถ อธิบายวิธีการแก้ไข พฤติกรรมการณ์ แก๊งค์รังแกผู้อื่น	1. แนวคิดทฤษฎี ปัญหาสังคม - ชั้นจำ 2. กระบวนการ ละครสร้างสรรค์ สำหรับเยาวชน - การใช้ความทรง จำ	- การสาธิต - ฝึกปฏิบัติ
แผนที่ 5 - 6	สัปดาห์ที่ 3 / 120 นาที	เรื่องเล่า จาก อุปกรณ์	1. เด็กมีพฤติกรรม การกลับแก๊งค์รังแกผู้อื่น ลดลงผ่านทาง ร่วมกันทำกิจกรรม 2. เพื่อให้เกิดการ วิเคราะห์พฤติกรรม การกลับแก๊งค์รังแกผู้อื่น และนำมาประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวันผ่าน ทางการแสดงบทบาท สมมติ	1. แนวคิดทฤษฎี ปัญหาสังคม - ชั้นปฏิบัติ 2. กระบวนการ ละครสร้างสรรค์ สำหรับเยาวชน - ความคิด สร้างสรรค์	- การสาธิต - ฝึกปฏิบัติ

ตาราง 2 (ต่อ)

แผนที่ 7	สัปดาห์ที่ 3 / 60 นาที	แรงบันดาลใจจากตัวละคร	1.เพื่อให้เด็กสามารถวิเคราะห์พฤติกรรมต่าง ๆ ผ่านตัวละครต้นแบบได้ 2.ใช้พฤติกรรมที่ดีของตัวละครเป็นต้นแบบในการสร้างแรงบันดาลใจในการพัฒนาพฤติกรรมตนเอง	1. แนวคิด ทฤษฎีปัญญาสังคม - ชั้นปฏิบัติ 2. กระบวนการละคร สร้างสรรค์สำหรับเยาวชน - ความคิดสร้างสรรค์	- การสาธิต - ฝึกปฏิบัติ
แผนที่ 8	สัปดาห์ที่ 4 / 60 นาที	ถามปุบตอบปั๊บ	1.เพื่อให้เด็กใช้การแสดงต้นสดมาฝึกการใช้คำพูดที่สื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม 2. เด็กแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมผ่านการแสดงต้นสด	1. แนวคิด ทฤษฎีปัญญาสังคม - ชั้นปฏิบัติ 2. กระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับเยาวชน - ความคิดสร้างสรรค์	- การสาธิต - ฝึกปฏิบัติ
แผนที่ 9 - 10	สัปดาห์ที่ 4 / 120 นาที	บัตรภาพสร้างเรื่อง	1.เพื่อให้เด็กมีการปรับพฤติกรรม การกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของตนเองได้และปรับใช้ใน ชีวิตประจำวัน 2.สามารถใช้ละครสร้างสรรค์ในการแสดงพฤติกรรม การกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น เพื่อให้ผู้อื่นรับรู้ถึงพฤติกรรมที่ไม่ดี	1. แนวคิด ทฤษฎีปัญญาสังคม - ชั้นปฏิบัติ 2. กระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับเยาวชน - บทบาทสมมติ	- การสาธิต - ฝึกปฏิบัติ

ตาราง 2 (ต่อ)

แผนที่ 11 - 12	สัปดาห์ที่ 5 / 120 นาที	นำเสนองาน ละคร สร้างสรรค์	1. เด็กได้แก้ไข พฤติกรรมกรากลับ แก้มรังแกผู้อื่นทั้ง 3 ด้าน เพื่อไม่ให้ พฤติกรรมกรากลับ แก้มรังแกผู้อื่นไป ปฏิบัติกับผู้อื่นผ่าน กระบวนการการ แสดงและการรับชม งานละครสร้างสรรค์	1. แนวคิด ทฤษฎีปัญญา สังคม - ชื่นจูงใจ 2. กระบวน นำเสนองาน ละคร สร้างสรรค์การ ละคร สร้างสรรค์ สำหรับเยาวชน - บทบาทสมมติ	- การสาธิต - ฝึกปฏิบัติ
-------------------	----------------------------	---------------------------------	--	--	----------------------------

แผนกิจกรรมการพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมกรากลับแก้มรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี นั้นเริ่มจากการศึกษาพฤติกรรมของเด็กจากการใช้แผนกิจกรรมที่เป็นส่วนให้สามารถสังเกตและวิเคราะห์พฤติกรรมในการมีพฤติกรรมกรากลับแก้มรังแกผู้อื่นได้ทั้งในทางร่างกาย วาจา และจิตใจ ซึ่งในแต่ละด้านนั้นมีการศึกษาและใช้ทฤษฎีดังนี้

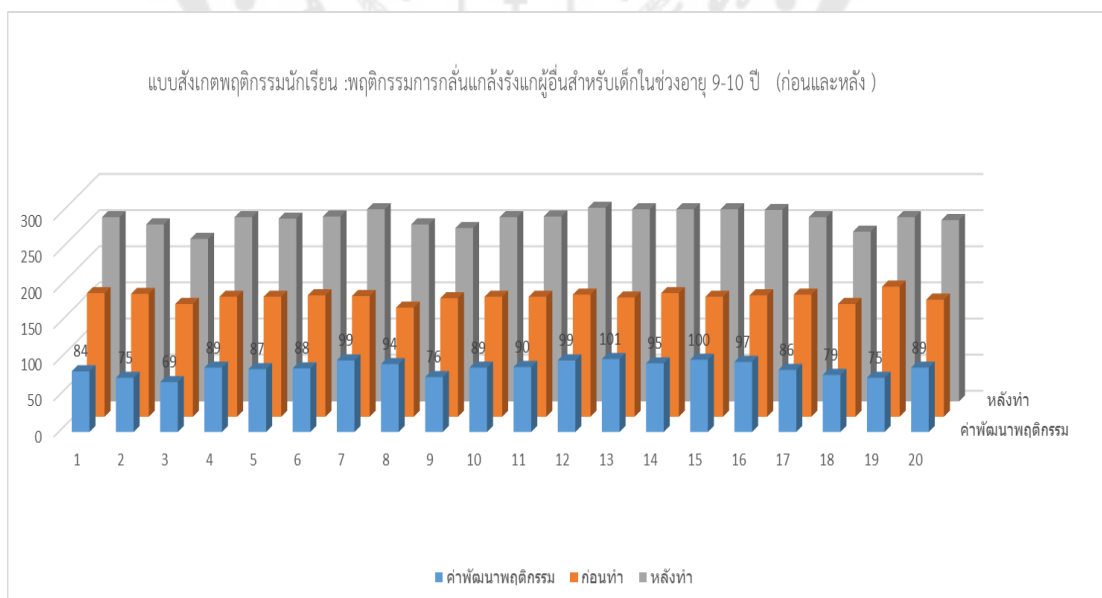
แผนกิจกรรมการพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์นั้น มีการนำแนวคิดทฤษฎีปัญญาสังคม ชื่นให้ความสนใจ กระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับเยาวชน และประสบการณ์จากประสาทสัมผัสทั้ง 5 มาเป็นหลักในการสร้างกิจกรรมดังกล่าว โดยมุ่งเน้นในการสังเกตพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกในการทำกิจกรรม แล้วนำไปสู่การป้องกันพฤติกรรมในการกลับแก้มรังแกผู้อื่น จากการพูดจา การกล่าวคำขอโทษ แล้วนำไปสู่การปรับพฤติกรรมของเด็กในกลุ่มดังกล่าวที่มีพฤติกรรมกรากลับแก้มรังแกผู้อื่น

ด้านร่างกาย ใช้กิจกรรม จับตัวร้าย เพื่อให้เด็กได้รับรู้ถึงพฤติกรรมกรากลับแก้มรังแกผู้อื่นของตนเองในการรับรู้ถึงพฤติกรรมที่มีความรุนแรง พฤติกรรมที่จะสามารถรับรู้ได้ด้วยตนเองว่าเมื่อกระทำแล้วจะมีผลให้อีกฝ่ายได้รับความบาดเจ็บทางด้านร่างกาย แล้วนำบทบาบบอกเรื่องราวและเรื่องเล่าจากอุปกรณ์มาเป็นส่วนในเด็กได้เรียนรู้ถึงการแก้ไขพฤติกรรมกรากลับ

แก๊งรังแกผู้อื่น ลดลงผ่านการร่วมกันทำ และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันผ่านการแสดงบทบาทสมมติ

ด้านวาจา และจิตใจ ใช้กิจกรรมเล่าเรื่องได้นำ เพื่อให้เด็กฝึกใช้ท่าทางเพื่อสื่อสารกับผู้อื่น สามารถเลือกใช้พูดที่มีความเหมาะสม ทั้งในการสื่อสารกับเพื่อนหรือกับผู้อื่น และในกิจกรรมหากฉันทำผิด เพื่อให้เด็กทราบความสำคัญของการรู้จักการยอมรับผิดและการขอโทษ เป็นการแสดงความคิดเห็นต่อลักษณะนิสัยและพฤติกรรมที่ไม่ดี ในส่วนของการปรับพฤติกรรมเพื่อลดการทะเลาะเบาะแว้งและการทำร้ายร่างกาย ควบคู่ไปกับกิจกรรมแรงบันดาลใจจากตัวละคร เพื่อให้เด็กสามารถวิเคราะห์พฤติกรรมต่าง ๆ ผ่านตัวละครต้นแบบได้ นำพฤติกรรมที่ดีมาเป็นต้นแบบในการพัฒนาพฤติกรรมของตน

จากการศึกษาและพัฒนารูปแบบแผนกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรม การกลั่นแกล้ง รังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี พบว่า ผลการประเมินแผนการจัดกิจกรรมจากการปรับปรุง ดังผลการ หาค่าความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมมีผลการพิจารณาโดยผู้เชี่ยวชาญลงความเห็นสอดคล้องทุก กิจกรรม ผลการวิเคราะห์ค่าสอดคล้องชุดกิจกรรมผู้เชี่ยวชาญประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ระดับ 1.00 สรุปได้ว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่างบแบบแผนการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรม การกลั่นแกล้ง รังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 มีความสอดคล้องกัน

ภาพประกอบ 2 แสดงแผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี ก่อนและหลัง ได้ดังนี้

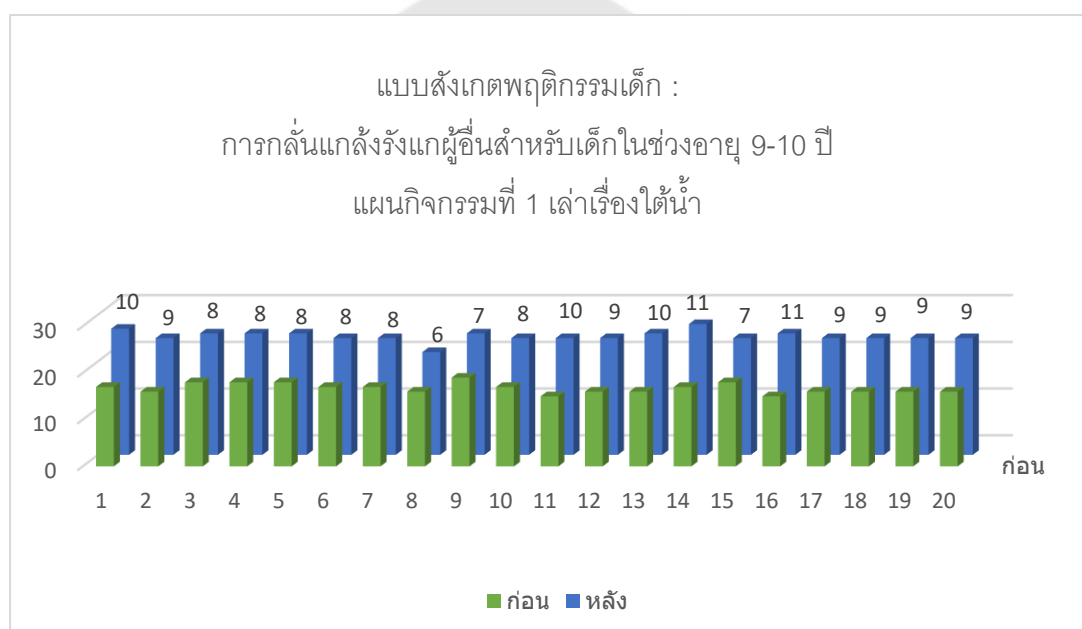
ผลจากการเปรียบเทียบแผนภูมิกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี ก่อนและหลัง Pretest-Posttest แสดงให้เห็นว่ามีจำนวนเด็ก 20 คนที่ได้ทำกิจกรรมละครสร้างสรรค์ และได้ทำการประเมินโดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี : พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วง 9 - 10 ปี จำนวน 100 ข้อ คะแนนทั้งหมด 300 คะแนน สรุปให้เห็นว่าเด็กมีการพัฒนาพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้นตามลำดับ โดยพฤติกรรมที่เด็กปฏิบัติลดลงอย่างเห็นได้ชัดเจนนคือ การกลั่นแกล้งกันทางทางคำพูดและการกลั่นแกล้งทางด้านร่างกาย ซึ่งส่งผลกระทบต่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างชัดเจน โดยเด็กจะมีการคิดก่อนจะปฏิบัติพฤติกรรมตอบโต้ออกไป มีการตักเตือนเพื่อนในเรื่องของการกระทำที่ไม่เหมาะสม ซึ่งแสดงออกถึงความเข้าใจในพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น

ตาราง 3 ตารางการเปรียบเทียบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี

แบบสังเกตพฤติกรรมเด็ก : พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี							
กิจกรรมที่ 1 เล่าเรื่องได้น้ำ							
นักเรียน	คะแนนการประเมิน		ค่าพัฒนาการ หลังทำกิจกรรม	x	S.D.	ร้อยละ จากการทำ หลังกิจกรรม	เกณฑ์
	ก่อน	หลัง					
1	17	27	10	22	7.07	90	ดี
2	16	25	9	20.5	6.36	83	ค่อนข้างดี
3	18	26	8	22	5.66	87	ค่อนข้างดี
4	18	26	8	22	5.66	87	ค่อนข้างดี
5	18	26	8	22	5.66	87	ค่อนข้างดี
6	17	25	8	21	5.66	83	ค่อนข้างดี
7	17	25	8	21	5.66	83	ค่อนข้างดี
8	16	22	6	19	4.24	73	ค่อนข้างดี
9	19	26	7	22.5	4.95	87	ค่อนข้างดี
10	17	25	8	21	5.66	83	ค่อนข้างดี
11	15	25	10	20	7.07	83	ค่อนข้างดี
12	16	25	9	20.5	6.36	83	ค่อนข้างดี
13	16	26	10	21	7.07	87	ค่อนข้างดี
14	17	28	11	22.5	7.78	93	ดี

ตาราง 3 (ต่อ)

15	18	25	7	21.5	4.95	83	ค่อนข้างดี
16	15	26	11	20.5	7.78	87	ค่อนข้างดี
17	16	25	9	20.5	6.36	83	ค่อนข้างดี
18	16	25	9	20.5	6.36	83	ค่อนข้างดี
19	16	25	9	20.5	6.36	83	ค่อนข้างดี
20	16	25	9	20.5	6.36	83	ค่อนข้างดี

ภาพประกอบ 3 แสดงแผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี ก่อนและหลัง แผนกิจกรรมที่ 1 เล่าเรื่องได้นำ ได้ดังนี้

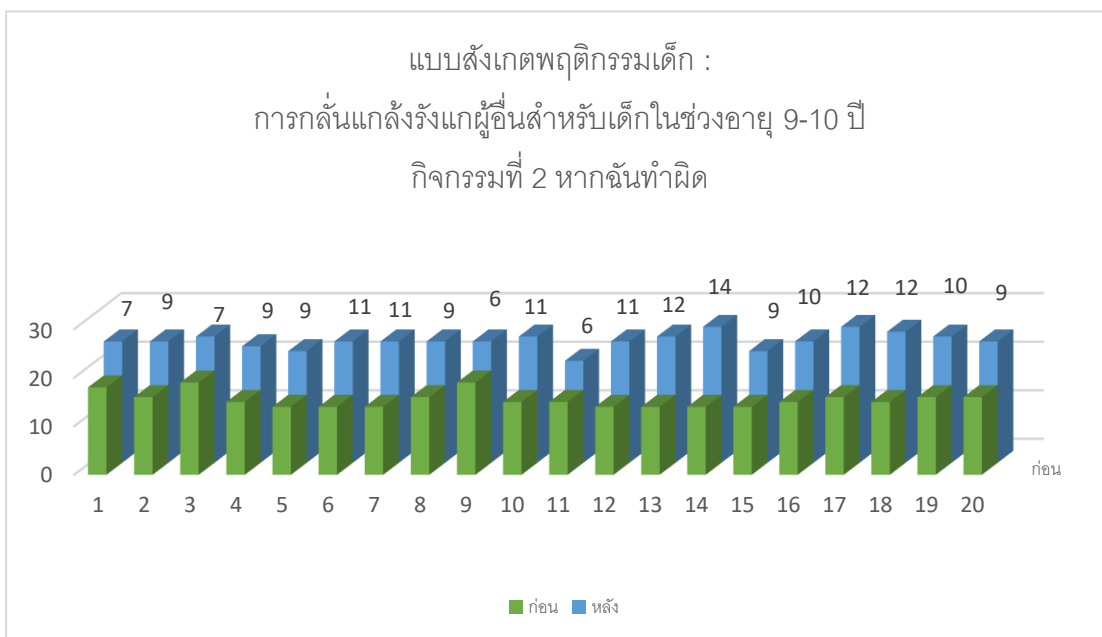
ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 3 พบว่า ตารางการเปรียบเทียบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี กิจกรรมที่ 1 เล่าเรื่องได้นำ เด็กจำนวน 20 คน มีการพัฒนาพฤติกรรมหลังทำกิจกรรมที่ดีขึ้นตามลำดับ เด็กลำดับที่ 14 , 16 มีพัฒนาการดีขึ้นสูงสุด +11 คะแนน และเด็กอยู่ในเกณฑ์การประเมิน ร้อยละจากการทำหลังกิจกรรม เกณฑ์ ดี 2 คน , เกณฑ์ค่อนข้างดี 18 คน ซึ่งกิจกรรมนี้จะเป็นกิจกรรมที่ฝึกให้เด็กใช้ท่าทางเพื่อการสื่อสารกับผู้อื่น และเพื่อให้เด็กเข้าใจคำพูดที่เหมาะสมในการสื่อสารกับผู้อื่น โดย

พฤติกรรมของเด็กในช่วงแรกที่ได้มีการดำเนินกิจกรรม จะมีพฤติกรรมสื่อสารกับเพื่อนที่ร่วมกันทำกิจกรรมไม่ค่อยเหมาะสม แสดงความคิดเห็นและคำพูดในเรื่องที่เพื่อนเล่าตามความรู้สึกของตนเอง โดยไม่คำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น

ตาราง 4 ตารางการเปรียบเทียบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กในวัย 9 - 10 ปี

แบบสังเกตพฤติกรรมเด็ก : พฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กในวัย 9-10 ปี
กิจกรรมที่ 2 หากลับทำผิด

นักเรียน	คะแนนการประเมิน		ค่าพัฒนาการ หลังทำกิจกรรม	x	S.D.	ร้อยละ จากการทำ หลังกิจกรรม	เกณฑ์
	ก่อน	หลัง					
1	18	25	7	21.5	4.95	83	ค่อนข้างดี
2	16	25	9	20.5	6.36	83	ค่อนข้างดี
3	19	26	7	22.5	4.95	87	ค่อนข้างดี
4	15	24	9	19.5	6.36	80	ค่อนข้างดี
5	14	23	9	18.5	6.36	77	ค่อนข้างดี
6	14	25	11	19.5	7.78	83	ค่อนข้างดี
7	14	25	11	19.5	7.78	83	ค่อนข้างดี
8	16	25	9	20.5	6.36	83	ค่อนข้างดี
9	19	25	6	22	4.24	83	ค่อนข้างดี
10	15	26	11	20.5	7.78	87	ค่อนข้างดี
11	15	21	6	18	4.24	70	ค่อนข้างดี
12	14	25	11	19.5	7.78	83	ค่อนข้างดี
13	14	26	12	20	8.49	87	ค่อนข้างดี
14	14	28	14	21	9.90	93	ดี
15	14	23	9	18.5	6.36	77	ค่อนข้างดี
16	15	25	10	20	7.07	83	ค่อนข้างดี
17	16	28	12	22	8.49	93	ดี
18	15	27	12	21	8.49	90	ดี
19	16	26	10	21	7.07	87	ค่อนข้างดี
20	16	25	9	20.5	6.36	83	ค่อนข้างดี

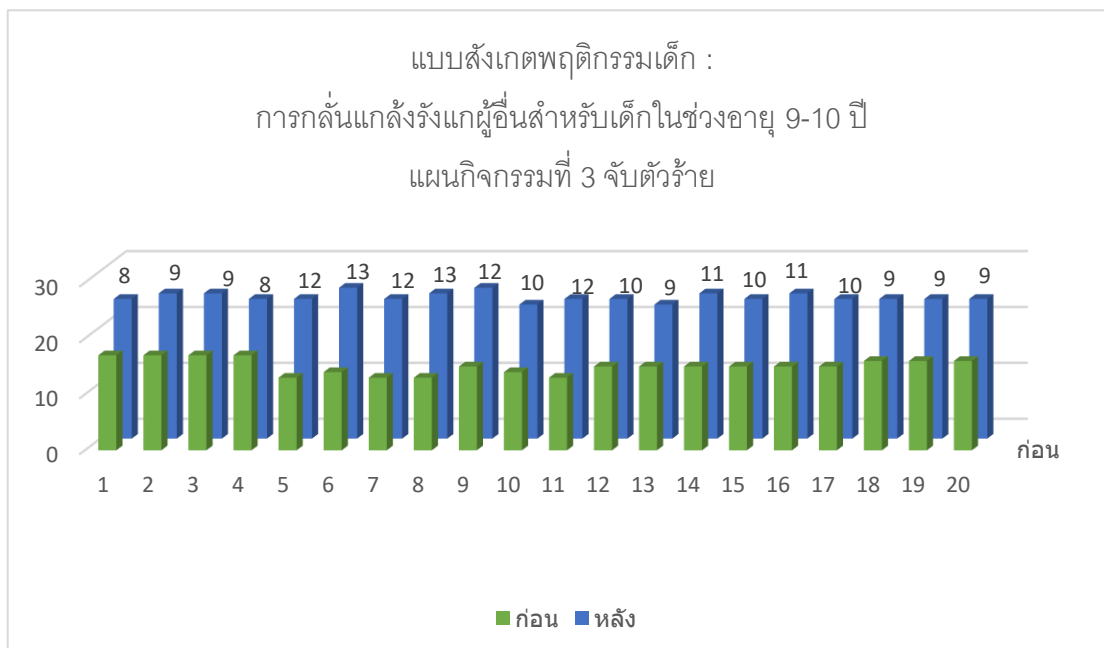
ภาพประกอบ 4 แสดงแผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี ก่อนและหลัง แผนกิจกรรมที่ 2 หากฉันทำผิด ได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 4 พบว่า ตารางการเปรียบเทียบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี กิจกรรมที่ 2 หากฉันทำผิด เด็กจำนวน 20 คน มีการพัฒนาพฤติกรรมที่ดีขึ้นตามลำดับ เด็กลำดับที่ 14 มีพัฒนาการดีขึ้นสูงสุด +14 คะแนน และเด็กอยู่ในเกณฑ์การประเมิน ร้อยละจากการทำหลังกิจกรรม เกณฑ์ดี 3 คน , เกณฑ์ค่อนข้างดี 17 คน โดยกิจกรรมนี้จะช่วยให้เด็กทราบถึงการยอมรับผิดและขอโทษ และแสดงความคิดเห็นและแสดงพฤติกรรมที่มีต่อพฤติกรรมที่ไม่ดีผ่านการแสดงบทบาทสมมติ ซึ่งหลังจากการทำกิจกรรม เด็กได้เรียนรู้และเข้าใจถึงการยอมรับผิดและรู้จักการกล่าวขอโทษมากยิ่งขึ้น ซึ่งกิจกรรมนี้เด็กได้มีการแสดงบทบาทสมมติ และแสดงความคิดเห็นถึงพฤติกรรมที่ไม่ดีเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมที่เคยกระทำ การทำกิจกรรมในครั้งนี้มีเด็กที่ยังไม่กล้ายอมรับผิดในพฤติกรรมที่ผ่านมาของตนเองและยังมีการเลือกขอโทษในบางพฤติกรรม เนื่องจากเด็กยังคงเชื่อว่าพฤติกรรมของตนเองที่กระทำ เพื่อนคนอื่นก็ยังคงกระทำอยู่จึงไม่ได้รู้สึกผิดถึงขั้นต้องขอโทษผู้อื่น

ตาราง 5 ตารางการเปรียบเทียบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแก
ผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี

แบบสังเกตพฤติกรรมเด็ก : พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี
กิจกรรมที่ 3 จับตัวร้าย

นักเรียน	คะแนนการประเมิน		ค่าพัฒนาการ หลังทำกิจกรรม	x	S.D.	ร้อยละ	เกณฑ์
	ก่อน	หลัง					
1	17	25	8	21	5.66	83	ค่อนข้างดี
2	17	26	9	21.5	6.36	87	ค่อนข้างดี
3	17	26	9	21.5	6.36	87	ค่อนข้างดี
4	17	25	8	21	5.66	83	ค่อนข้างดี
5	13	25	12	19	8.49	83	ค่อนข้างดี
6	14	27	13	20.5	9.19	90	ดี
7	13	25	12	19	8.49	83	ค่อนข้างดี
8	13	26	13	19.5	9.19	87	ค่อนข้างดี
9	15	27	12	21	8.49	90	ดี
10	14	24	10	19	7.07	80	ค่อนข้างดี
11	13	25	12	19	8.49	83	ค่อนข้างดี
12	15	25	10	20	7.07	83	ค่อนข้างดี
13	15	24	9	19.5	6.36	80	ค่อนข้างดี
14	15	26	11	20.5	7.78	87	ค่อนข้างดี
15	15	25	10	20	7.07	83	ค่อนข้างดี
16	15	26	11	20.5	7.78	87	ค่อนข้างดี
17	15	25	10	20	7.07	83	ค่อนข้างดี
18	16	25	9	20.5	6.36	83	ค่อนข้างดี
19	16	25	9	20.5	6.36	83	ค่อนข้างดี
20	16	25	9	20.5	6.36	83	ค่อนข้างดี

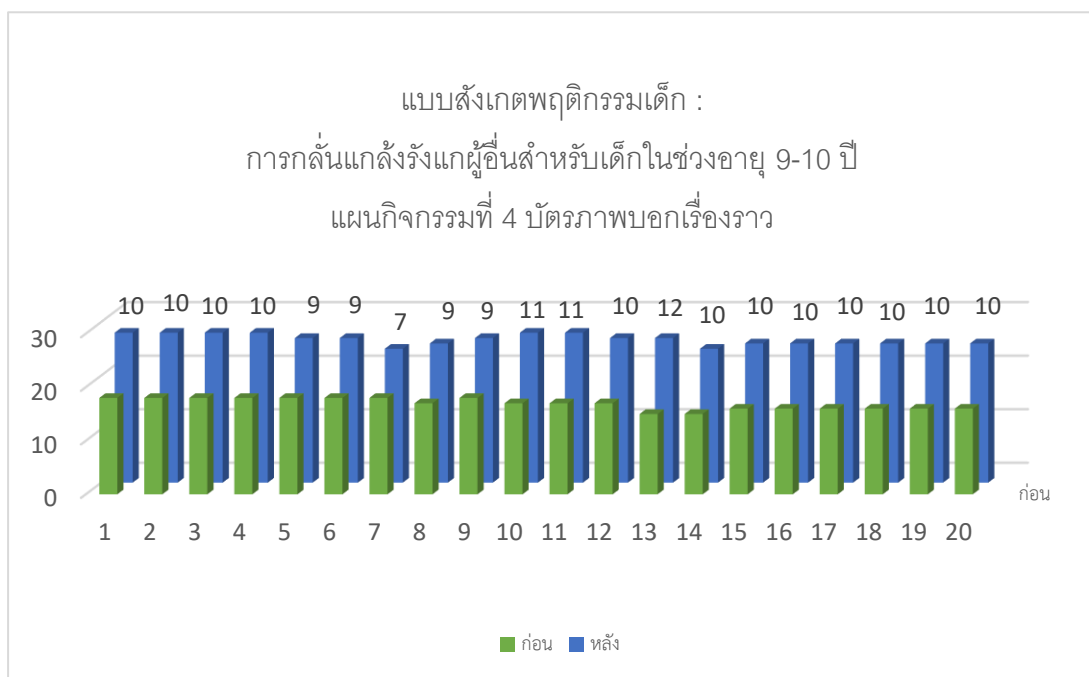
ภาพประกอบ 5 แสดงแผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี ก่อนและหลัง แผนกิจกรรมที่ 3 จับตัวร้าย ได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 5 พบว่า ตารางการเปรียบเทียบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี กิจกรรมที่ 3 จับตัวร้าย เด็กจำนวน 20 คน มีการพัฒนาพฤติกรรมที่ดีขึ้นตามลำดับ และเด็กลำดับที่ 6 , 8 มีพัฒนาการดีขึ้นสูงสุด +13 คะแนน และเด็กอยู่ในเกณฑ์การประเมิน ร้อยละจากการทำหลังกิจกรรม เกณฑ์ ดี 2 คน , เกณฑ์ค่อนข้างดี 18 คน กิจกรรมนี้เด็กจะได้เรียนรู้ถึงพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น 3 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านคำพูด และด้านความรู้สึกสัมพันธ์ภาพ ให้เด็กได้ทราบถึงพฤติกรรมที่เคยกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นและทราบถึงผลกระทบของพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น โดยกิจกรรมนี้เด็กได้ทราบถึงพฤติกรรมที่ตนเองเคยปฏิบัติและทราบถึงผลกระทบในจิตใจของผู้อื่นที่ตนเองเคยไปสร้างบาดแผลทางจิตใจให้กับผู้อื่นทั้งการตั้งใจและไม่ตั้งใจ เด็กสามารถอธิบายและบอกเล่าถึงผลกระทบของพฤติกรรมที่ไม่ดีได้

ตาราง 6 ตารางการเปรียบเทียบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแก
ผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี

**แบบสังเกตพฤติกรรมเด็ก : พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี
ปีกิจกรรมที่ 4 บัตรภาพบอกเรื่องราว**

นักเรียน	คะแนนการประเมิน		ค่าพัฒนาการ หลังทำกิจกรรม	x	S.D.	ร้อยละ	เกณฑ์
	ก่อน	หลัง					
1	18	28	10	23	7.07	93	ดี
2	18	28	10	23	7.07	93	ดี
3	18	28	10	23	7.07	93	ดี
4	18	28	10	23	7.07	93	ดี
5	18	27	9	22.5	6.36	90	ดี
6	18	27	9	22.5	6.36	90	ดี
7	18	25	7	21.5	4.95	83	ค่อนข้างดี
8	17	26	9	21.5	6.36	87	ค่อนข้างดี
9	18	27	9	22.5	6.36	90	ดี
10	17	28	11	22.5	7.78	93	ดี
11	17	28	11	22.5	7.78	93	ดี
12	17	27	10	22	7.07	90	ดี
13	15	27	12	21	8.49	90	ดี
14	15	25	10	20	7.07	83	ค่อนข้างดี
15	16	26	10	21	7.07	87	ค่อนข้างดี
16	16	26	10	21	7.07	87	ค่อนข้างดี
17	16	26	10	21	7.07	87	ค่อนข้างดี
18	16	26	10	21	7.07	87	ค่อนข้างดี
19	16	26	10	21	7.07	87	ค่อนข้างดี
20	16	26	10	21	7.07	87	ค่อนข้างดี

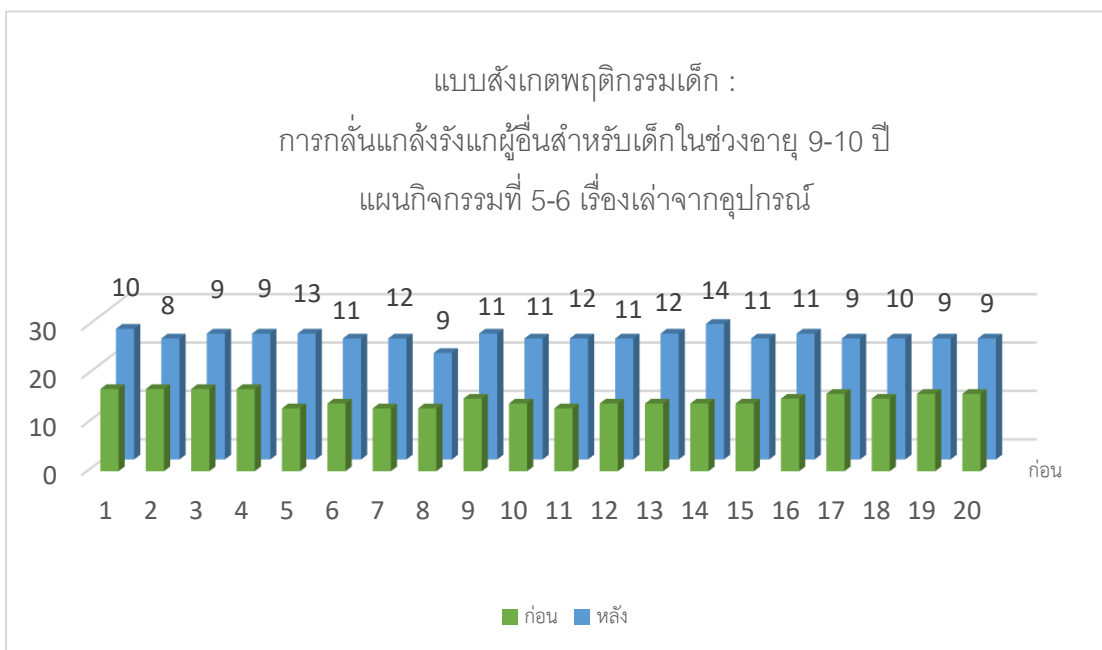
ภาพประกอบ 6 แสดงแผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี ก่อนและหลัง แผนกิจกรรมที่ 4 บัตรภาพบอกเรื่องราว ได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 6 พบว่า ตารางการเปรียบเทียบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี กิจกรรมที่ 4 บัตรภาพบอกเรื่องราวเด็กจำนวน 20 คน มีการพัฒนาพฤติกรรมที่ดีขึ้นตามลำดับ เด็กลำดับที่ 13 มีพัฒนาการดีขึ้นสูงสุด +12 คะแนน และเด็กอยู่ในเกณฑ์การประเมิน ร้อยละจากการทำหลังกิจกรรม เกณฑ์ ดี 11 คน , เกณฑ์ค่อนข้างดี 9 คน กิจกรรมนี้ได้ก็จะได้แสดงพฤติกรรมการแก้ไขปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น และอธิบายวิธีการแก้ไขพฤติกรรม โดยกิจกรรมนี้เด็กส่วนใหญ่สามารถอธิบายและบอกวิธีการแก้ไขพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของตนเองได้ แต่เด็กบางคนไม่สามารถบอกวิธีการแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องวิธีและเหมาะสม ยังมีความไม่เข้าใจในการแสดงออกทางพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

ตาราง 7 ตารางการเปรียบเทียบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้ง
รังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี

**แบบสังเกตพฤติกรรมเด็ก : พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี
กิจกรรมที่ 5 - 6 เรื่องเล่าจากอุปกรณ์**

นักเรียน	คะแนนการประเมิน		ค่าพัฒนาการ หลังทำกิจกรรม	x	S.D.	ร้อยละ	เกณฑ์
	ก่อน	หลัง					
1	17	27	10	22	7.07	90	ดี
2	17	25	8	21	5.66	83	ค่อนข้างดี
3	17	26	9	21.5	6.36	87	ค่อนข้างดี
4	17	26	9	21.5	6.36	87	ค่อนข้างดี
5	13	26	13	19.5	9.19	87	ค่อนข้างดี
6	14	25	11	19.5	7.78	83	ค่อนข้างดี
7	13	25	12	19	8.49	83	ค่อนข้างดี
8	13	22	9	17.5	6.36	73	ค่อนข้างดี
9	15	26	11	20.5	7.78	87	ค่อนข้างดี
10	14	25	11	19.5	7.78	83	ค่อนข้างดี
11	13	25	12	19	8.49	83	ค่อนข้างดี
12	14	25	11	19.5	7.78	83	ค่อนข้างดี
13	14	26	12	20	8.49	87	ค่อนข้างดี
14	14	28	14	21	9.90	93	ดี
15	14	25	11	19.5	7.78	83	ค่อนข้างดี
16	15	26	11	20.5	7.78	87	ค่อนข้างดี
17	16	25	9	20.5	6.36	83	ค่อนข้างดี
18	15	25	10	20	7.07	83	ค่อนข้างดี
19	16	25	9	20.5	6.36	83	ค่อนข้างดี
20	16	25	9	20.5	6.36	83	ค่อนข้างดี

ภาพประกอบ 7 แสดงแผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี ก่อนและหลัง แผนกิจกรรมที่ 5-6 เรื่องเล่าจากอุปกรณ์ ได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 7 พบว่า ตารางการเปรียบเทียบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี กิจกรรมที่ 5 - 6 เรื่องเล่าจากอุปกรณ์ เด็กจำนวน 20 คน มีการพัฒนาพฤติกรรมที่ดีขึ้นตามลำดับ เด็กลำดับที่ 14 มีพัฒนาการดีขั้นสูงสุด +14 คะแนน และเด็กอยู่ในเกณฑ์การประเมิน ร้อยละจากการทำหลังกิจกรรม เกณฑ์ ดี 2 คน , เกณฑ์ค่อนข้างดี 18 คน กิจกรรมนี้เด็กจะมีการร่วมกันทำกิจกรรมจากอุปกรณ์ที่คุณครูกำหนดให้ผ่านการแสดงความคิดสร้างสรรค์ โดยกิจกรรมนี้จะเป็นการทำกิจกรรมละครสร้างสรรค์ผ่านการทำงานเป็นกลุ่ม โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ของแต่ละคนมาช่วยกันทำและช่วยให้เด็กรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ให้เด็กได้เกิดการวิเคราะห์พฤติกรรมและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันผ่านการแสดงบทบาทสมมติ ซึ่งในกิจกรรมนี้จะแสดงให้เห็นว่าเด็กยังคงยึดกับความคิดของตนเองและมีการใช้คำพูดในการสื่อสารที่ยังค่อนข้างเหมาะสมบ้าง มีการแบ่งฝ่ายฉัน ฝ่ายเธอ แล้วแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในการทำงานร่วมกัน

ตาราง 8 ตารางการเปรียบเทียบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแก
ผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี

นักเรียน	คะแนนการประเมิน		ค่าพัฒนาการ หลังทำกิจกรรม	x	S.D.	ร้อยละ	เกณฑ์
	ก่อน	หลัง					
1	17	25	8	21	5.66	83	ค่อนข้างดี
2	16	25	9	20.5	6.36	83	ค่อนข้างดี
3	18	26	8	22	5.66	87	ค่อนข้างดี
4	18	28	10	23	7.07	93	ดี
5	18	25	7	21.5	4.95	83	ค่อนข้างดี
6	17	26	9	21.5	6.36	87	ค่อนข้างดี
7	17	25	8	21	5.66	83	ค่อนข้างดี
8	16	25	9	20.5	6.36	83	ค่อนข้างดี
9	19	25	6	22	4.24	83	ค่อนข้างดี
10	17	25	8	21	5.66	83	ค่อนข้างดี
11	15	27	12	21	8.49	90	ดี
12	16	25	9	20.5	6.36	83	ค่อนข้างดี
13	18	26	8	22	5.66	87	ค่อนข้างดี
14	18	26	8	22	5.66	87	ค่อนข้างดี
15	18	26	8	22	5.66	87	ค่อนข้างดี
16	18	25	7	21.5	4.95	83	ค่อนข้างดี
17	18	25	7	21.5	4.95	83	ค่อนข้างดี
18	18	22	4	20	2.83	73	ค่อนข้างดี
19	18	26	8	22	5.66	87	ค่อนข้างดี
20	17	25	8	21	5.66	83	ค่อนข้างดี

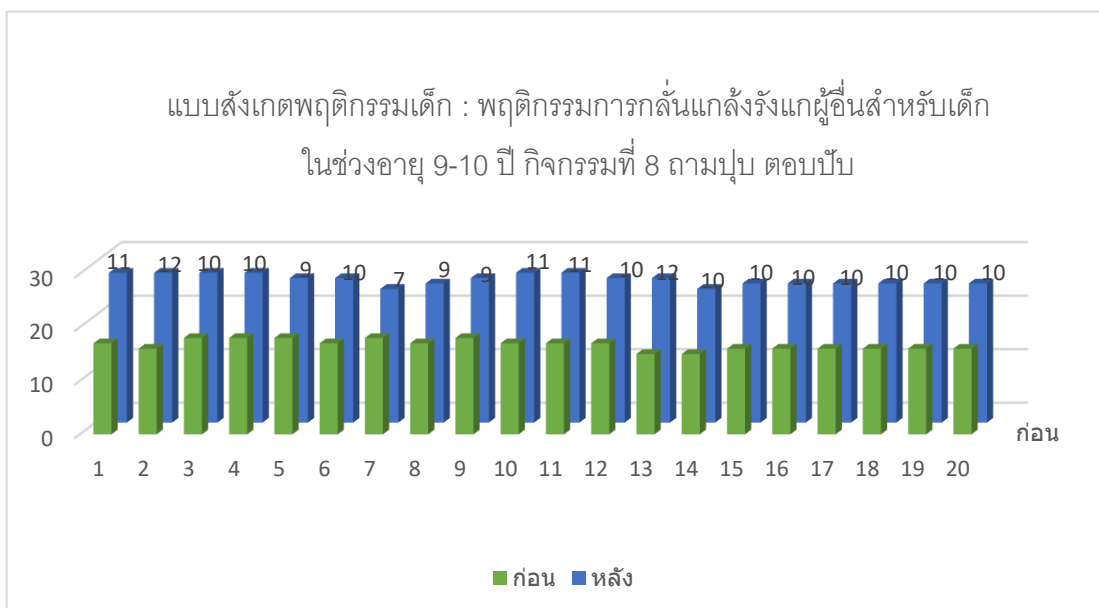
ภาพประกอบ 8 แสดงแผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี ก่อนและหลัง แผนกิจกรรมที่ 7 แรงบันดาลใจจากตัวละคร ได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 8 พบว่า ตารางการเปรียบเทียบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี กิจกรรมที่ 7 แรงบันดาลใจจากตัวละครนักเรียนจำนวน 20 คน มีการพัฒนาพฤติกรรมที่ดีขึ้นตามลำดับ นักเรียนลำดับที่ 11 มีพัฒนาการดีขึ้นสูงสุด +12 คะแนน และนักเรียนอยู่ในเกณฑ์การประเมิน ร้อยละจากการทำหลังกิจกรรม เกณฑ์ ดี 2 คน , เกณฑ์ค่อนข้างดี 18 คน กิจกรรมนี้เด็กจะสามารถวิเคราะห์พฤติกรรมต่าง ๆ ผ่านตัวละครต้นแบบและนำมาสร้างแรงบันดาลใจในการพัฒนาพฤติกรรมของตนเอง ซึ่งกิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่เด็กชื่นชอบมากที่สุด เนื่องจากได้นำตัวละครต้นแบบที่ชื่นชอบมาอธิบายให้เพื่อนที่ร่วมกันทำกิจกรรมได้เรียนรู้ แต่กิจกรรมพบเจอพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของตัวละครที่บางตัวละครได้นำการต่อสู้มาเพื่อช่วยปกป้องคนดีในสังคม แต่เป็นการใช้พฤติกรรมที่ใช้การทำร้ายร่างกายกัน ผู้วิจัยจะต้องอธิบายถึงพฤติกรรมให้เด็กมีความเข้าใจให้ถูกต้อง

ตาราง 9 ตารางการเปรียบเทียบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแก
ผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี

แบบสังเกตพฤติกรรมเด็ก : พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี
กิจกรรมที่ 8 ถามปุบ ตอบปับ

นักเรียน	คะแนนการประเมิน		ค่าพัฒนาการ หลังทำกิจกรรม	x	S.D.	ร้อยละ	เกณฑ์
	ก่อน	หลัง					
1	17	28	11	22.5	7.78	93	ดี
2	16	28	12	22	8.49	93	ดี
3	18	28	10	23	7.07	93	ดี
4	18	28	10	23	7.07	93	ดี
5	18	27	9	22.5	6.36	90	ดี
6	17	27	10	22	7.07	90	ดี
7	18	25	7	21.5	4.95	83	ค่อนข้างดี
8	17	26	9	21.5	6.36	87	ค่อนข้างดี
9	18	27	9	22.5	6.36	90	ดี
10	17	28	11	22.5	7.78	93	ดี
11	17	28	11	22.5	7.78	93	ดี
12	17	27	10	22	7.07	90	ดี
13	15	27	12	21	8.49	90	ดี
14	15	25	10	20	7.07	83	ค่อนข้างดี
15	16	26	10	21	7.07	87	ค่อนข้างดี
16	16	26	10	21	7.07	87	ค่อนข้างดี
17	16	26	10	21	7.07	87	ค่อนข้างดี
18	16	26	10	21	7.07	87	ค่อนข้างดี
19	16	26	10	21	7.07	87	ค่อนข้างดี
20	16	26	10	21	7.07	87	ค่อนข้างดี

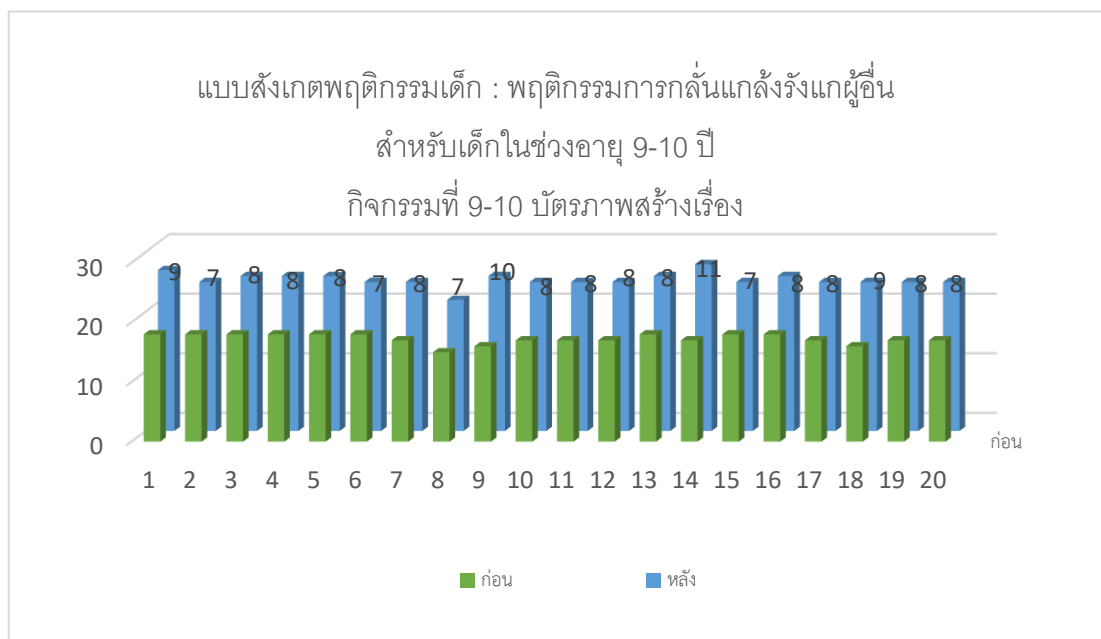
ภาพประกอบ 9 แสดงแผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมกรกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี ก่อนและหลัง แผนกิจกรรมที่ 8 ถามปู่ ตอบบับ ได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 9 พบว่า ตารางการเปรียบเทียบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมกรกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี กิจกรรมที่ ถามปู่ ตอบบับ เด็กจำนวน 20 คน มีการพัฒนาพฤติกรรมที่ดีขึ้นตามลำดับ เด็กลำดับที่ 1 , 10 และ 11 มีพัฒนาการดีขึ้นสูงสุด +11 คะแนน และเด็กอยู่ในเกณฑ์การประเมิน ร้อยละจากการทำหลังกิจกรรม เกณฑ์ ดี 11 คน , เกณฑ์ค่อนข้างดี 9 คน กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่เด็กจะนำการแสดงต้นสดมาใช้สื่อสาร โดยกิจกรรมนี้เด็กจะได้ฝึกการสื่อสารที่เหมาะสมผ่านการแสดงต้นสดที่สื่อสารต่อกัน บางครั้งในการสื่อสารต่อกันจะมีคำพูดที่ไม่เหมาะสมอยู่บ้าง ผู้วิจัยจะต้องอธิบายถึงคำพูดนั้นว่าเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมและการแสดงผ่านท่าทางก็จะต้องคอยสังเกตพฤติกรรมของเด็กเนื่องจากในบางครั้งที่เป็นการแสดงที่ปฏิบัติร่วมกันแบบต้นสดนั้นจะไม่ได้ผ่านการฝึกซ้อมและกระบวนการทางความคิด เด็กจะแสดงท่าทางและสื่อสารออกไปโดยทันทีก็จะมีพฤติกรรมที่ยังเป็นตนเองอยู่บ้าง

ตาราง 10 ตารางการเปรียบเทียบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้ง
รังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่่วงอายุ 9 - 10 ปี

แบบสังเกตพฤติกรรมเด็ก : พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่่วงอายุ 9-10 ปี
กิจกรรมที่ 9-10 บัตรภาพสร้างเรื่อง

นักเรียน	คะแนนการประเมิน		ค่าพัฒนาการ หลังทำกิจกรรม	x	S.D.	ร้อยละ	เกณฑ์
	ก่อน	หลัง					
1	18	27	9	22.5	6.36	90	ดี
2	18	25	7	21.5	4.95	83	ค่อนข้างดี
3	18	26	8	22	5.66	87	ค่อนข้างดี
4	18	26	8	22	5.66	87	ค่อนข้างดี
5	18	26	8	22	5.66	87	ค่อนข้างดี
6	18	25	7	21.5	4.95	83	ค่อนข้างดี
7	17	25	8	21	5.66	83	ค่อนข้างดี
8	15	22	7	18.5	4.95	73	ค่อนข้างดี
9	16	26	10	21	7.07	87	ค่อนข้างดี
10	17	25	8	21	5.66	83	ค่อนข้างดี
11	17	25	8	21	5.66	83	ค่อนข้างดี
12	17	25	8	21	5.66	83	ค่อนข้างดี
13	18	26	8	22	5.66	87	ค่อนข้างดี
14	17	28	11	22.5	7.78	93	ดี
15	18	25	7	21.5	4.95	83	ค่อนข้างดี
16	18	26	8	22	5.66	87	ค่อนข้างดี
17	17	25	8	21	5.66	83	ค่อนข้างดี
18	16	25	9	20.5	6.36	83	ค่อนข้างดี
19	17	25	8	21	5.66	83	ค่อนข้างดี
20	17	25	8	21	5.66	83	ค่อนข้างดี

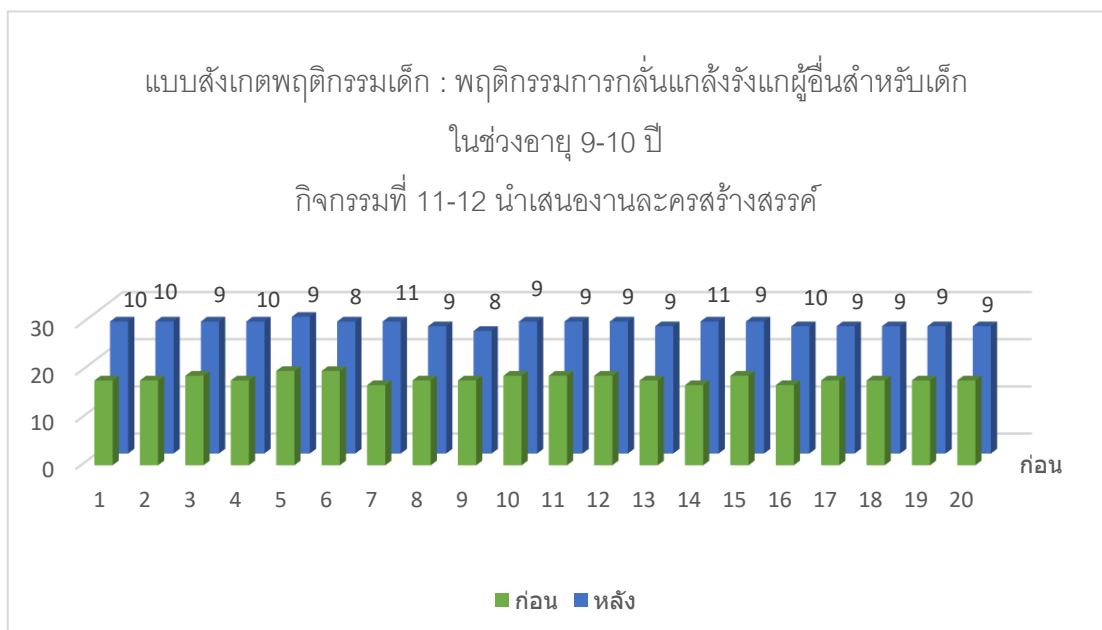

ภาพประกอบ 10 แสดงแผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี ก่อนและหลัง แผนกิจกรรมที่ 9 - 10 บัตรภาพสร้างเรื่อง ได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 10 พบว่า ตารางการเปรียบเทียบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี กิจกรรมที่ 9-10 บัตรภาพสร้างเรื่อง เด็กจำนวน 20 คน มีการพัฒนาพฤติกรรมขึ้นตามลำดับ เด็กลำดับที่ 14 มีพัฒนาการดีขึ้นสูงสุด +11 คะแนน และเด็กอยู่ในเกณฑ์การประเมิน ร้อยละจากการทำหลังกิจกรรม เกณฑ์ ดี 2 คน , เกณฑ์ค่อนข้างดี 18 คน กิจกรรมนี้เด็กจะได้ปรับพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของตนเอง เพื่อนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน โดยกิจกรรมนี้เด็กได้มีการใช้ละครสร้างสรรค์มาแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมที่ไม่ดีและยังสื่อสารให้ผู้อื่นได้รับรู้ โดยใช้บัตรภาพที่ผู้วิจัยกำหนดให้มาใช้แสดงละครเพื่อสื่อสาร เด็กส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจในพฤติกรรมที่แสดงออกผ่านละครสร้างสรรค์ และในการทำงานร่วมกับผู้อื่นยังมีความเชื่อมั่นในพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมอยู่

ตาราง 11 ตารางการเปรียบเทียบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้ง
รังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่่วงอายุ 9 - 10 ปี

แบบสังเกตพฤติกรรมเด็ก : พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่่วงอายุ 9-10 ปี							
กิจกรรมที่ 11-12 นำเสนองานละครสร้างสรรค์							
นักเรียน	คะแนนการประเมิน		ค่าพัฒนาการ หลังทำกิจกรรม	x	S.D.	ร้อยละ	เกณฑ์
	ก่อน	หลัง					
1	18	28	10	23	7.07	93	ดี
2	18	28	10	23	7.07	93	ดี
3	19	28	9	23.5	6.36	93	ดี
4	18	28	10	23	7.07	93	ดี
5	20	29	9	24.5	6.36	97	ดี
6	20	28	8	24	5.66	93	ดี
7	17	28	11	22.5	7.78	93	ดี
8	18	27	9	22.5	6.36	90	ดี
9	18	26	8	22	5.66	87	ค่อนข้างดี
10	19	28	9	23.5	6.36	93	ดี
11	19	28	9	23.5	6.36	93	ดี
12	19	28	9	23.5	6.36	93	ดี
13	18	27	9	22.5	6.36	90	ดี
14	17	28	11	22.5	7.78	93	ดี
15	19	28	9	23.5	6.36	93	ดี
16	17	27	10	22	7.07	90	ดี
17	18	27	9	22.5	6.36	90	ดี
18	18	27	9	22.5	6.36	90	ดี
19	18	27	9	22.5	6.36	90	ดี
20	18	27	9	22.5	6.36	90	ดี

ภาพประกอบ 11 แสดงแผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมกรกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี ก่อนและหลัง แผนกิจกรรมที่ 11 - 12 นำเสนองานละครสร้างสรรค์ได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 11 พบว่า ตารางการเปรียบเทียบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมกรกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี กิจกรรมที่ 11-12 นำเสนองานละครสร้างสรรค์ เด็กจำนวน 20 คน มีการพัฒนาพฤติกรรมขึ้นตามลำดับเด็กลำดับที่ 10 มีพัฒนาการดีขึ้นสูงสุด +10 คะแนน และเด็กอยู่ในเกณฑ์การประเมิน ร้อยละจากการทำหลังกิจกรรม เกณฑ์ ดี 19 คน , เกณฑ์ค่อนข้างดี 1 คน กิจกรรมนี้ได้ก็นำพฤติกรรมกรกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น 3 ด้าน มาแสดงผ่านละครสร้างสรรค์ เพื่อให้ผู้อื่นรับรู้และให้แสดงถึงการปรับแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่ดีที่ตนเองได้เคยกระทำ โดยกิจกรรมนี้จะแสดงให้เห็นถึงเด็กที่มีพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปในทิศทางที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด แต่จะมีเด็ก 1 คนที่ยังมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม จากการพูดคุยกับเด็ก เด็กยังมีความเชื่อในพฤติกรรมว่าเหมาะสมเนื่องจากเห็นพฤติกรรมที่ตนเองกระทำผ่านการกระทำของผู้ปกครอง

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นในเด็กอายุ 9-10 ปี จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวลีรัตน์วิทยา จำนวน 20 คน ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ สรุปผลการดำเนินงานได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของงานวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์การป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9- 10 ปี
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9- 10 ปี

สมมุติฐานงานวิจัย

1. พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นทางด้านร่างกายของเด็กในช่วงอายุ 9- 10 ปี หลังจากร่วมกิจกรรมละครสร้างสรรค์อยู่ในระดับสูงขึ้นไป
2. พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นทางด้านคำพูดของเด็กในช่วงอายุ 9- 10 ปี หลังจากร่วมกิจกรรมละครสร้างสรรค์ อยู่ในระดับสูงขึ้นไป
3. พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นทางด้านความรู้สึกสัมพันธ์ภาพของเด็กในช่วงอายุ 9- 10 ปี หลังจากร่วมกิจกรรมละครสร้างสรรค์ อยู่ในระดับสูงขึ้นไป

ขอบเขตของงานวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กอายุ 9-10 ปี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวลีรัตน์วิทยา จำนวน 60 คน จังหวัดกรุงเทพมหานคร
2. ประชากรกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กอายุ 9-10 ปีในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนวลีรัตน์วิทยา จำนวน 20 คน ที่มีพฤติกรรมกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น ด้านร่างกาย คำพูด และความรู้สึกสัมพันธ์ภาพ โดยเลือกแบบเจาะจง จากนักเรียนทั้งหมด

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ คือ ชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น

ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9- 10 ปี

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ระยะเวลาในการทดลอง คือ 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แบบสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี
2. แบบสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี ก่อนและหลังการทำแผนกิจกรรม 1 -12 แผนกิจกรรม
3. แผนการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9 – 10 ปี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขั้นเตรียมการ
  - 1.1 ขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนวัดรัตนวิทยา จังหวัดกรุงเทพมหานคร
  - 1.2 จัดเตรียมเอกสารหนังสือขอความเห็นชอบพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และเอกสารให้ความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย
2. ขั้นดำเนินการ
  - 2.1 ผู้วิจัยเข้าพบผู้ปกครอง เพื่อชี้แจงข้อมูลการดำเนินการทำกิจกรรม และเสนอเอกสารเพื่อยินยอมให้บุตรหลานเข้าร่วมโครงการ
  - 2.2 ผู้วิจัยดำเนินกิจกรรมโดยใช้แผนการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กอายุ 9 – 10 ปี โดยแบ่งกิจกรรมออกเป็น 5 สัปดาห์ จำนวน 12 แผนกิจกรรม โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินกิจกรรม
  - 2.3 หลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรม ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้มาจากการสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น หลังจากการทำกิจกรรมเสร็จสิ้นในสัปดาห์ที่ 5

วิธีการดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กอายุ 9-10 ปี ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวลีรัตน์วิทยา จำนวน 20 คน ที่ถูกเลือกเป็นเลือกเจาะจง เนื่องจากพบพฤติกรรมดังต่อไปนี้

1. ด้านร่างกาย 2. ด้านคำพูด 3. ด้านคุณความเชิงสัมพันธ์ภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี แบบสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี ก่อนและหลังการทำแผนกิจกรรม 1-12 แผนกิจกรรม และแผนการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี

ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นเด็กที่มีพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น 3 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านคำพูด และด้านคุณความเชิงสัมพันธ์ภาพ ของเด็กช่วงอายุ 9-10 ปี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวลีรัตน์วิทยา ก่อนการดำเนินการวิจัยผู้วิจัยได้จัดทำแบบสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น จากนั้นดำเนินการวิจัยด้วยตนเองใช้ระยะเวลา 5 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 2 สิงหาคม 2565 ถึง 29 สิงหาคม 2565 สัปดาห์ละ 5 วัน ดังนี้ สัปดาห์ที่ 1 (2 วัน 120 นาที) สัปดาห์ที่ 2 (2 วัน 120 นาที) สัปดาห์ที่ 3 (2 วัน 180 นาที) สัปดาห์ที่ 4 (2 วัน 180 นาที) และสัปดาห์ที่ 5 (2 วัน 120 นาที) และทำการสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นด้วยแบบสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี ฉบับเดียวกับที่ทำการสังเกตก่อนทำกิจกรรม และนำผลมาวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดทำวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้โปรแกรม SPSS เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกตพฤติกรรมเด็กที่มีพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น ในช่วงอายุ 9-10 ปี ก่อนและหลังการสอนโดยใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์ สัปดาห์ที่ 5 โดยมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยตรวจสอบข้อมูลและความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของข้อมูลจากการประเมินทักษะการรับรู้และแสดงออกทางภาษาของกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ศึกษาพฤติกรรมที่จะสังเกต โดยการศึกษาพฤติกรรมย่อยที่ต้องการสังเกตให้ชัดเจน ว่ามีกี่พฤติกรรมอะไรบ้าง โดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่จะสังเกตแล้วสรุปพฤติกรรม

1.2 ให้ความหมายพฤติกรรมย่อยเหล่านั้น ซึ่งเป็นกรนิยามแบบวัดได้เป็นพฤติกรรมที่สังเกตเห็นได้อย่างชัดเจน เช่น การพูดล้อเลียนปมด้อยผู้อื่น เป็นต้น

1.3 เขียนโครงร่างพฤติกรรมย่อยและส่วนประกอบของแบบสังเกต

1.4 ตรวจสอบแบบสังเกตด้านความเที่ยงตรงโดยผู้เชี่ยวชาญ และนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข

1.5 ทดลองใช้เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น โดยการนำแบบสังเกตไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างและนำผลที่ได้มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น

1.6 ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

2. แผนการสอนจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี ผู้วิจัยสร้างกิจกรรมละครสร้างสรรค์ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับวุฒิภาวะ ระดับความรู้ ระดับความสามารถและความสนใจของเด็กในช่วงวัยนี้ ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการแสดงละครสร้างสรรค์ จากทฤษฎีละครสร้างสรรค์ของ กระบวนการละครสร้างสรรค์ของปารีชาติ จึงวัฒนาภรณ์ (2545) ดังต่อไปนี้

-การใช้ประสบการณ์จากประสาทสัมผัสทั้ง 5

-การใช้ความทรงจำ

-นำไปสู่จินตนาการ

-ความคิดสร้างสรรค์

-บทบาทสมมติ

2.2 นำข้อมูลที่ได้มาจากการศึกษามาจัดทำแผนกิจกรรมละครสร้างสรรค์ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับเด็ก

2.3 สร้างกิจกรรมละครสร้างสรรค์เกี่ยวกับการป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น 3 ด้าน คือ 1. ด้านร่างกาย 2. ด้านคำพูด 3. ด้านความรู้สึกในเชิงสัมพันธ์ภาพ

2.4 ร่างกิจกรรมละครสร้างสรรค์ไปหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ แล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ทั้งชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์

3. แบบประเมินทักษะก่อนและหลังเกี่ยวกับการป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็ก ผู้วิจัยได้สร้างแบบประเมินให้เหมาะสมและสอดคล้องกับพฤติกรรมของเด็ก

3.1 ศึกษาเอกสารและวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น ทั้ง 3 ด้าน คือ 1. ด้านร่างกาย 2. ด้านคำพูด 3. ด้านความรู้สึกในเชิงสัมพันธ์ภาพ ในเด็กช่วงอายุ 9-10 ปี

3.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาจัดทำแบบประเมินให้เหมาะสมและสอดคล้องกับช่วงอายุของเด็ก 9- 10 ปี

3.3 แบบประเมินผลพฤติกรรมประกอบไปด้วย 3 ด้าน คือ 1. ด้านร่างกาย 2. ด้านคำพูด 3. ด้านความรู้สึกในเชิงสัมพันธภาพ

3.4 นำแบบประเมินพฤติกรรมไปหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ พร้อมทั้งหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

3.5 ทำการปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.6 นำแบบประเมินพฤติกรรมของเด็กที่แก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

สรุปผลการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9- 10 ปี

ออกแบบแผนกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9- 10 ปี

ขั้นตอนการออกแบบกิจกรรม

1. ศึกษาหลักสูตร สาระที่เด็กในช่วงอายุ 9-10 ปีควรรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน เพื่อนำมาออกแบบกิจกรรม ผู้วิจัยได้นำสาระที่ควรรู้เกี่ยวกับการแสดงละครสร้างสรรค์มาออกแบบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาสร้างเป็นแผนการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กอายุ 9 – 10 ปี

3. เขียนแผนการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กอายุ 9 – 10 ปี จำนวน 12 แผน โดยศึกษารูปแบบกระบวนการละครสร้างสรรค์และกิจกรรมที่มีความเหมาะสมกับเด็กที่มีพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น อายุ 9 – 10 ปี จากหนังสือ

4. นำแผนการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กอายุ 9 – 10 ปี ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมด้านกิจกรรมละครสร้างสรรค์ 3 คน

5. ปรับปรุงแก้ไขแผนกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กอายุ 9 – 10 ปี ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

6. นำแผนการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กอายุ 9 – 10 ปี ที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2. เพื่อเปรียบเทียบผลการป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9- 10 ปี ก่อนและหลังฝึกโดยใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์

ผลการประเมินเด็กที่มีพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น ในช่วงอายุ 9- 10 ปี ก่อนและหลังการสอนด้วยกิจกรรมละครสร้างสรรค์ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ผลจากการเปรียบเทียบแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน: พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น สำหรับเด็กในช่วง 9 – 10 ปี ก่อนและหลัง Pretest-Posttest แสดงให้เห็นว่า มีจำนวนเด็ก 20 คนที่ได้ทำกิจกรรมละครสร้างสรรค์ สรุปให้เห็นว่านักเรียนมีการพัฒนาพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้นตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9 - 10 ปี กิจกรรมที่ 1- 9 แสดงให้เห็นว่า มีจำนวนเด็ก 20 คน อยู่ในเกณฑ์การประเมินทำหลังกิจกรรม เกณฑ์ ดี 19 คน, เกณฑ์ค่อนข้างดี 1คน

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดหมายเพื่อพัฒนาและเปรียบเทียบชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์การป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9- 10 ปี ก่อนและหลังฝึกโดยใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์ ผลการวิจัย พบว่า

1. การออกแบบแผนกิจกรรม เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์การป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9- 10 ปี

ผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับละครสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นการแสดงละครบทบาทสมมติ โดยเด็กเป็นผู้สวมบทบาท ลักษณะนิสัยของเนื้อเรื่องละคร เป็นการถ่ายทอดเรื่องราวหรือแนวคิด ด้วยวิธีที่ง่ายที่สุด และได้ผลดีแบบหนึ่ง ไม่จำเป็นต้องมีฉาก เวที หรือเครื่องแต่งตัว ความสำคัญอยู่ที่การแสดงละครสร้างสรรค์ โดยผู้วิจัยได้เลือกเนื้อเรื่องกิจกรรม โดยเนื้อหาของบทละครที่ใช้ในแผนกิจกรรมเป็นเนื้อหาที่เข้าใจง่าย ไม่มีความซับซ้อน และสอดคล้องกับพฤติกรรมการกลั่นแกล้งผู้อื่น 3 ด้าน คือ 1. ด้านทำร้ายร่างกาย 2. ด้านทำร้ายทางคำพูด และ 3. ด้านคุกคามเชิงสัมพันธ์ภาพ จากการวิจัยพบว่า ละครสร้างสรรค์สามารถพัฒนาการป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9- 10 ปี ได้ หลังจากฝึกโดยใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น เด็กมีพฤติกรรมการกลั่นแกล้งผู้อื่นอยู่ในระดับลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมุติฐานในข้อที่ 1 ที่ได้ตั้งไว้ว่า พฤติกรรม

การกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นทางด้านร่างกายของเด็กในช่วงอายุ 9- 10 ปี หลังจากร่วมกิจกรรมละครสร้างสรรค์อยู่ในระดับสูงขึ้น ข้อที่ 2 ที่ได้ตั้งไว้ว่าพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นทางด้านคำพูดของเด็กในช่วงอายุ 9- 10 ปี หลังจากร่วมกิจกรรมละครสร้างสรรค์ อยู่ในระดับสูงขึ้น และข้อที่ 3 ที่ได้ตั้งไว้ว่า พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นทางด้านคุกคามเชิงสัมพันธ์ภาพของเด็กในช่วงอายุ 9- 10 ปี หลังจากร่วมกิจกรรมละครสร้างสรรค์ อยู่ในระดับสูงขึ้น หลังจากที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์สูงขึ้น ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนาภร สุขยิ่ง(2563) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ผลของการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย ประกอบกิจกรรมการเล่นิทาน โดยใช้เครื่องมือแผนการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ และแบบสังเกตความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ เด็กปฐมวัยได้มีความรู้ความสามารถด้านความ ภาคภูมิใจในตนเอง เพราะการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เปิดโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมด้วยตนเอง แสดงความสามารถได้เต็มที่เมื่อเด็กประสบความสำเร็จเด็กเกิดความภาคภูมิใจในตนเองและมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้น

ปัจจัยส่งเสริมให้เด็กมีพฤติกรรมที่เหมาะสมทางการสื่อสารและการแสดงออกที่สูงขึ้น คือ การสร้างแผนการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9 -10 ปี โดยการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับช่วงวัยของเด็ก การจัดแบ่งเนื้อหาให้มีความสอดคล้องเหมาะสมกับการสื่อสารและการแสดงออกผ่านกระบวนการละครสร้างสรรค์ ประกอบไปด้วย พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น 3 ด้าน คือ 1.ด้านร่างกาย 2. ด้านคำพูด และ 3.ด้าน คุกคามเชิงสัมพันธ์ภาพ ซึ่งยังมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิรัชญา ภาমনตรี(2562) ศึกษา การพัฒนากิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์ของเยาวชนในชุมชนอาคารทรัพย์สิน 26-7 เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร โดยมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาและศึกษาผลก่อนและหลังการใช้ กิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของเยาวชนในชุมชนอาคารทรัพย์สิน 26-7 เขตคลองเตย กลุ่มตัวอย่างเป็นเยาวชนในชุมชนอาคารทรัพย์สิน 26-7 อายุ 10-15 ปี จำนวน 20 คน ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการ ทดลองมีความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 พฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ทางสังคมหลังการ ทดลองมีค่ามากกว่าก่อนการทดลอง โดยพัฒนาพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในทุกด้าน เรียงลำดับ จากมากไปน้อย ดังนี้ พฤติกรรมด้านการทำงานกลุ่ม ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านภาวะผู้นำ และด้าน การแก้ไขปัญหา ภรณ์ คุรุรัตน์นะ (2526) ได้กล่าวว่า ละครสร้างสรรค์ช่วยพัฒนาพฤติกรรมและการคิด สร้างสรรค์ของเด็กได้ ครูสอนให้เด็กแสดงออกโดยใช้ความคิดช่วยพัฒนาทักษะต่าง ๆ ในด้านร่างกาย, อารมณ์, สังคม และสติปัญญา ใช้ละครสร้างสรรค์เป็นสื่อในการสอนช่วยเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง การใช้ละครสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมสำคัญในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษา, การปรับตัว, และกระตุ้น

ความคิดและจินตนาการในการสร้างสรรค์ของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับ วิมลศรี อุปรมัย (2526) มีความเห็นว่าการละครช่วยในการพัฒนาบุคลิกภาพและปัญญาของเด็กในห้าด้านต่อไปนี้: 1) การแสดงออกทางกายหรือบุคลิกภาพ 2) การแสดงออกทางภาษา 3) การแสดงออกทางอารมณ์ 4) การแสดงออกทางสังคม 5) การแสดงออกทางสติปัญญา

สำหรับการจัดกิจกรรมเด็กที่มีพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นจะพัฒนาพฤติกรรมทางด้านร่างกาย คำพูด และสัมพันธภาพกับผู้อื่น เริ่มมีความเข้าใจในพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เน้นการจัดกิจกรรมที่มีความน่าสนใจเพื่อสร้างจุดสนใจให้เด็กเกิดการเรียนรู้และความเข้าใจ มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมการสอนที่เน้นปฏิบัติด้วยทฤษฎีปัญญาสังคม ของ Albert Bandura ซึ่งมี 4 ขั้น คือ 1. ขั้นให้ความสนใจ (Attention Phase) เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนให้ความสนใจกับตัวแบบความสามารถ ความมีชื่อเสียง และคุณลักษณะเด่น เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน 2. ขั้นจำ (Retention Phase) คือ เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนจดจำและบันทึกสิ่งที่เห็นได้จากตัวแบบไว้ในหน่วยความจำของตนเอง เช่น จำภาพของการแสดงพฤติกรรมที่ได้สังเกต 3. ขั้นปฏิบัติ (Reproduction Phase) เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนจดจำและบันทึกสิ่งที่เห็นได้จากตัวแบบไว้ในหน่วยความจำของตนเอง เช่น จำภาพของการแสดงพฤติกรรมที่ได้สังเกต และ 4. ขั้นจูงใจ (Motivation Phase) เป็นขั้นตอนที่แสดงผลลัพธ์จากพฤติกรรมตามตัวแบบ ถ้าผลที่ตัวแบบได้รับเป็นผลบวก (Vicarious Reinforcement) จะกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากแสดงพฤติกรรมเดียวกัน ในทางกลับกัน ถ้าผลที่ตัวแบบได้รับเป็นผลลบ (Vicarious Punishment) ผู้เรียนจะเกรงกลัวและงดแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ เด็กสามารถเรียนรู้ตามจากตัวแบบได้จากครูผู้สอนตามทฤษฎีของแบนดูรา (Bandura) ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิดขั้นตอนทฤษฎีปัญญาสังคมมาใช้เป็นต้นแบบผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ของดร.ปาริชาติ จินวัฒนาภรณ์ ดังนี้ 1. ประสบการณ์การผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 2. ความทรงจำ 3. การใช้จินตนาการ 4. ความคิดสร้างสรรค์ และ 5. บทบาทสมมติ ซึ่งเป็นผลทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการละครสร้างสรรค์ มีความเข้าใจและสามารถป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นได้สูงมากยิ่งขึ้น

2. การเปรียบเทียบชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์การป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9- 10 ปี ผลวิจัยพบว่า

ผลการสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี หลังจากการใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์อยู่ในระดับสูงขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 1 ที่ได้ตั้งไว้ว่า พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นทางด้านร่างกายของเด็กในช่วงอายุ 9- 10 ปี หลังจากร่วมกิจกรรมละครสร้างสรรค์อยู่ในระดับสูงขึ้นไป ข้อที่ 2 ที่ได้ตั้งไว้ว่าพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นทางด้านคำพูดของเด็กในช่วงอายุ 9- 10 ปี หลังจากร่วม

กิจกรรมละครสร้างสรรค์ อยู่ในระดับสูงขึ้น และข้อที่ 3 ที่ได้ตั้งไว้ว่า พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นทางด้านความเชิงสัมพันธ์ภาพของเด็กในช่วงอายุ 9- 10 ปี

จากผลการใช้แผนกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี พบว่า แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 หลังจากทำกิจกรรมมีพฤติกรรมที่สูงขึ้น เนื่องจากเด็กมีความสนใจและเข้าใจถึงพฤติกรรมที่เป็นการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นทั้ง 3 ด้าน ในการทำกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านกระบวนการละครสร้างสรรค์เพื่อสร้างความสร้างใจให้กับเด็ก ซึ่งช่วยพัฒนาพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับ รัฐพิธีสัญญา แสงดา (2564) ที่ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการยับยั้งชั่งใจในเด็กปฐมวัย พบว่า การแสดงละครและทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ สามารถช่วยให้เด็กปฐมวัยสามารถตั้งใจทำกิจกรรมของตนเอง โดยไม่รบกวนผู้อื่นและไม่รบกวนเพื่อน ๆ ในขณะที่ครูกำลังสอนและเด็กจะมีความกระตือรือร้นในช่วงกิจกรรมหลังมากกว่าช่วงเริ่มต้น เพราะในช่วงกิจกรรมหลังจะเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนออกมาแสดงละครและทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ และการแสดงละครสร้างสรรค์ สามารถส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองได้สูงกว่า ทั้งนี้เนื่องมาจากการแสดงละครสร้างสรรค์นั้นเด็กได้มีส่วนร่วมในการกิจ โดยเฉพาะในเรื่องของการแสดงออกไม่ว่าจะเป็นเรื่องของอารมณ์ ความคิด ซึ่งจะออกมาได้อย่างชัดเจน ดังนั้นนอกจากการแสดงละครสร้างสรรค์นั้น เป็นการแสดงที่เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมแล้ว ยังเป็นส่วนช่วยให้เด็กที่ถูกกระตุ้นให้แสดงออกด้วยการให้อิสระในการคิดและการทำกิจกรรม จะช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้นดังนั้นการจัดกิจกรรม ละครสร้างสรรค์เป็นการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม ส่งผลให้เด็กสามารถพัฒนาการได้เต็มตามศักยภาพ

จากการสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นที่สูงขึ้นหลังจากการทำกิจกรรม 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง รวมทั้งหมด 12 แผนกิจกรรม งานวิจัยณัฐริกา รอดสถิต(2558) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวทางสันติวิธีและเปรียบเทียบความรุนแรงระหว่างนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 23 คน ใช้เวลาการดำเนินการทดลองกิจกรรม 15 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมงโดยใช้แผนกิจกรรม 16 แผนกิจกรรม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และแบบวัดการใช้ความรุนแรงในโรงเรียน หลังจากการทดลองวัดระดับความรุนแรงมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.94 ซึ่งแสดงว่าแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นและให้เด็กมีความเข้าใจและเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม ลิขิต ใจดี (2562) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสร้างละครสร้างสรรค์เพื่อการศึกษาของชาติ โดยมีกระบวนการเรียนรู้ทางเลือกที่สอดคล้องกับการพัฒนาการศึกษาของชาติ พบว่าละครสร้างสรรค์เป็นเครื่องมือสำคัญใน

การพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนในหลากหลายมิติ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ ผ่านการแสดงออกทางภาษาและการเคลื่อนไหวร่างกายที่เกิดขึ้นอย่างมีปฏิสัมพันธ์ โดยครูหรือผู้นำ กิจกรรมเป็นผู้กระตุ้นให้เด็กและเยาวชนเป็นศูนย์กลางของกระบวนการเรียนรู้ เพื่อเสริมความเข้าใจตนเองและผู้อื่นในสังคมอย่างถ่องแท้

สรุปได้ว่า เด็กที่มีพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นที่ได้รับการพัฒนาโดยชุดกิจกรรมละคร สร้างสรรค์การป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9- 10 ปีอยู่ในระดับที่ดี ได้รับความรู้ ความเข้าใจ และการแสดงออก ในพฤติกรรมที่เหมาะสมกับการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น การ จัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ส่งเสริมให้เด็กแสดงออกอย่างอิสระตามจินตนาการและความคิด สร้างสรรค์ พัฒนาความรู้และทักษะในการปรับตัวและเข้ากับสภาพแวดล้อม ส่งเสริมการเข้าใจตนเอง และผู้อื่น ผ่านกิจกรรมละครสร้างสรรค์ที่เปิดโอกาสให้เด็กมีพื้นที่ในการแสดงออกความคิด พฤติกรรม ที่ส่งผลต่อตนเองและผู้อื่น ช่วยให้เด็กสามารถปรับตัวและเข้าร่วมกับสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่มีความเหมาะสมกับเด็กที่มุ่งเน้นการพัฒนา พฤติกรรมให้เด็กเกิดความคิด การแสดงออกทางพฤติกรรม และการสื่อสารกับผู้อื่นอย่างมีอิสระ รู้จัก การอยู่ร่วมกันในสังคม กิจกรรมที่สร้างสรรค์เพื่อพัฒนาพฤติกรรมของเด็กมีหลากหลายกิจกรรมที่ สามารถพัฒนาพฤติกรรมของเด็กให้เกิดเรียนรู้และสามารถปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

จากการทำวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการ กลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9-10ปี ผลการวิจัยแสดงว่า การพัฒนาชุดกิจกรรมละคร สร้างสรรค์การป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุ 9- 10 ปี สามารถ พัฒนาการป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นได้สูงขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยของผลการประเมิน หลังการสอนด้วยชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ 5 สัปดาห์ มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้นตามลำดับ เมื่อ เปรียบเทียบกับก่อนการสอนด้วยกิจกรรมละครสร้างสรรค์ทำให้เด็กที่มี พฤติกรรมการกลั่นแกล้ง รังแกผู้อื่น เกิดการป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นได้เต็มความสามารถตามช่วงวัยที่ สูงขึ้น

ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย

1. ช่วงสัปดาห์แรกก่อนทดลองการกิจกรรมละครสร้างสรรค์ พบว่าเด็กขาดความกล้าพูด และสนทนา แต่เมื่อได้รับการกระตุ้นให้คิดและเสริมแรงด้วยคำชมเชยและยิ้มให้กำลังใจ ดู เหมือนว่าเด็กจะกล้าลงมือทำกิจกรรมด้วยตนเอง มีความสนุกสนานในการทำกิจกรรม และในช่วง สัปดาห์หลังการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ เด็กมีความมั่นใจในตนเองและสามารถปรับตัวเข้ากับ สภาพแวดล้อมได้

2. การจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ส่งผลต่อการป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น การปรับตัว ให้เข้ากับเนื้อหา ซึ่งเป็นลักษณะนิสัยที่เกิดความรู้สึกว่าตนเองเป็นตัวละครในนิทานนั้น เกิดความสนุกสนาน กระตือรือร้นอยากเข้าร่วม กิจกรรมการแสดงละครสร้างสรรค์ จึงทำให้คุณครูต้องสังเกตนักเรียนมากยิ่งขึ้น

3. การจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อเด็ก ช่วยให้เด็กมีส่วนร่วมและทำกิจกรรมด้วยตนเอง เสริมสร้างความมั่นใจ สร้างกลุ่มที่ช่วยเหลือกัน และให้กำลังใจเพื่อน เพื่อเพิ่มการเข้าใจในเนื้อหาได้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ในการส่งเสริมการป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น ครูต้องให้เด็กแสดงความคิดและการกระทำอิสระ ยอมรับฟังความคิดและจินตนาการของเด็ก และเสริมแรงด้วยการพูดให้กำลังใจและยิ้มแย้มแจ่มใส เพื่อให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและอยากร่วมกิจกรรมมากยิ่งขึ้น

2. การจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ให้ครูมีเทคนิคหลากหลายเพื่อกระตุ้นความสนใจและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก โดยปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น

3. ควรนำกิจกรรมละครสร้างสรรค์ไปใช้ในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ให้กับเด็ก ช่วงอายุ 9 – 10 ปี ทำกิจกรรมละครสร้างสรรค์กันเป็นประจำ เพื่อส่งเสริมมีความเข้าใจในจุดประสงค์ที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาร่วมกันในการส่งเสริมการป้องกันและกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น ระหว่างบ้าน และโรงเรียน

2. ควรมีการศึกษาส่งเสริมความเข้าใจและความรู้สึกตนเองของเด็กที่ส่งผลต่อคนรอบตัวทุกประเภทของพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น

3. ควรมีการศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ เพื่อสร้างการป้องกันและกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น ให้กับเด็กประถมศึกษา

บรรณานุกรม

Edgar, D. (1969). *Audiovisual Methods in Teaching 3rd*.

Gary D. Phye, C. S. (2547). *Bullying: Implications for the Classroom*.

Hunter, N. (2555). *Cyber Bullying*

Joel, M. (2557). Research Colloquium: Implications of Qualitative and Quantitative Methods for Research on Bullying

Jr. Roberts, W. B. (2550). *Working With Parents of Bullies and Victims*.

Langan, P. (2554). *Bullying in Schools: What You Need to Know*.

Master, B. (2545). *Bullying*.

Musklaphan, N. S. a. W. (2554). Cyber-bullying among Secondary and Vocational Students in Bangkok.

Patchin, S. H. n. J. W. (2555). *School Climate 2.0: Preventing Cyberbullying and Sexting One Classroom at a Time*.

Rigby, K. (2544). *Stop the Bullying: A Handbook for Teachers*.

Rivers Ian, N. D. a. V. E. B. (2552). *Bullying : A Handbook for Educators and Parents*.

sj Miller, L. D. B., Tara Star Johnson. (2556). *Generation Bullied 2.0*

Stuckey, R. (2556). *Cyber bullying*.

Susan M. Swearer , D. L. E., Scott A. Napolitano. (2552). *Bullying Prevention and Intervention: Realistic Strategies for Schools*.

workpointnews. (2561). การกลั่นแกล้ง 6 ประเภทที่มักเกิดขึ้นในโรงเรียน พ่อแม่ห้ามนิ่งนอนใจ.
สืบค้นจาก

<https://.workpointnews.com/2018/10/11/%e0%b8%81%e0%b8%b2%e0%b8%a3%e0%b8%81%e0%b8%a5%e0%b8%b1>

แจ่มศรี, ม. (2553). ผลวิจัยชี้ใจไทยมีพฤติกรรมข่มเหงรังแกกันผ่านโลกไซเบอร์พุ่งสูง. สืบคำจาก <https://www.isranews.org/thaireform-news-mass-comm/12301-2010-02-10-15-28-30.html>

แสงดา, ร. (2564). การพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการยับยั้งชั่งใจในเด็กปฐมวัย

ใจดี, ล. (2562). ละครสร้างสรรค์: กระบวนการเรียนรู้ทางเลือกใหม่ที่สอดคล้องกับทิศทางการศึกษาของชาติ.

กระทรวงศึกษาธิการ, ส. (2546). การใช้ละครสร้างสรรค์ในการพัฒนาผู้เรียน. <https://koha.library.tu.ac.th/bib/501437>

กัลญัญ เพชราภรณ์. (2561). จิตวิทยาครูสำหรับการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ. สืบค้นจาก http://www.eledu.ssru.ac.th/kalanyoo_pe/file.php/4/ 2 .pdf

กิจสุขจิต, ป. (2559). ปัจจัยที่เป็นสาเหตุให้เกิดการรังแกกันในโรงเรียนมัธยมสตรี ในกรุงเทพมหานคร ตามแนวทฤษฎีเรียนรู้ของโรนัลด์ แอล เอเคอร์ มหาวิทยาลัยมหิดล].

คุรุรัตน์, ภ. (2526). ละครสร้างสรรค์สำหรับเด็ก สื่อการแสดงกับการพัฒนาเด็ก กรุงเทพฯ.

จึงวัฒนาภรณ์, ป. (2545). การใช้ละครสร้างสรรค์ในการพัฒนาผู้เรียน. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

ชินดนัย ศิริสมฤทัย. (2560). การรับรู้ ทศนคติ และความตั้งใจในการเกิด พฤติกรรมการกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ]. กรุงเทพฯ.

ณัฐรัชต์ สาเมาะ, พ. บ., Timo T. Ojanen, รณภูมิ สามัคคีคารมย์, และ Thomas E. Guadamuz. (2557). Youth Perceptions on Cyberbullying (การรับรู้ของเยาวชนต่อการรังแกในพื้นที่ไซเบอร์). วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา.

ดำรง, พ. (2547). ละครสำหรับเด็กเยาวชน. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นิยมธรรม, น. (2558). ศึกษาพฤติกรรมกรรังแกของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในประเทศญี่ปุ่น :กรณีศึกษาผู้ถูกรังแก

- บุญสร้างสม, ป. (2563). "ครอบครัวสุขสันต์" ภูมิคุ้มกันเมื่อลูกถูกกลั่นแกล้ง. สืบค้นจาก <https://www.thaihealth.or.th/Content/51008>
- พวงรัตน์ ประเสริฐ. (2563). บูลลี่ไม่ใช่เรื่องเด็ก ๆ ความรุนแรงที่รอวันปะทุ. สืบค้นจาก <https://www.komchadluek.net/news/edu-health/409587>
- ภามนตรี, พ. (2562). การพัฒนากิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของเยาวชน:กรณีศึกษา เยาวชนในชุมชนอาคารทวีปสิน 26-7 เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร
มติชนรายวัน. (2561). ไทยอันดับ2 “เด็กรังแกกันในโรงเรียน” พบเหยื่อปีละ 6 แสนคน. สืบค้นจาก <https://www.dmh.go.th/news-dmh/view.asp?id=27485>
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2524). จิตวิทยาพฤติกรรมเด็ก. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มูลนิธิแพชทูเฮลท์. (2560). โครงการป้องกันและลดการใช้ความรุนแรงและการรังแกกันในสถานศึกษา. สืบค้นจาก <https://www.startup.path2health.or.th/2090>
- รอดสถิตย์, ณ. (2558). ผลของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวทางสันติวิธีเพื่อลดระดับความรุนแรงระหว่างนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].
- วิฑูรรัตน์, พ. (2561). Social Bullying ปัญหาสังคมคล้ายจะตลกแต่ไม่ตลก สืบค้นจาก <https://www.prachachat.net/d-life/news-222708>
- สำนักเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม. (2559). คู่มือการจัดตั้งศูนย์เฝ้าระวังทางวัฒนธรรมในสถานศึกษา.
- สุขยิ่ง, ธ. (2563). ผลของการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย.
- สุชา จันทร์เอม. (2540). จิตวิทยาพัฒนาการ. ไทยวัฒนาพานิช.
- อุปรมัย, ว. (2526). นาฏกรรมและการละคร : หลักการบริหารและการจัดการแสดง.

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือ

1.อาจารย์ ผศ.ดร.ปรวัณ แพทยานนท์

อาจารย์คณะวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2.อาจารย์ ผศ.ดร.มนตา ตูลย์เมธาการ

อาจารย์ประจำภาควิชาการวัดผลและการวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3.อาจารย์ ดร.อดิสรณ์ เรืองกิจจามันท์

อาจารย์ประจำภาคหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

4.อาจารย์ ดร.จารุณี อารีรุ่งเรือง

อาจารย์ประจำคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 15644

ที่ อว 8718.1/1816

วันที่ 17 สิงหาคม 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรวิ้น แพทยานนท์

เนื่องด้วย นางสาวณมลพรรณ กัลยาณวุฒิ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง " การพัฒนาชุดกิจกรรมและสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรวิรัตน์ จันทพงษ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติกรณ์ นพอุดมพันธุ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแผนกิจกรรมและสร้างสรรค์ เพื่อป้องกันพฤติกรรมกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9-10ปี ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป สามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ โทร. 092 758 3455

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวณมลพรรณ กัลยาณวุฒิ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

พิชญ์ อ.

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 15644

ที่ อว 8718.1/1816

วันที่ 17 สิงหาคม 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อาจารย์ ดร.อดิสรณ์ เรืองกิจจานันท์

เนื่องด้วย นางสาวณมลพรรณ กัลยาณวุฒิ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “) การพัฒนาชุดกิจกรรมและครีเอทีฟเพื่อป้องกันพฤติกรรมกรรณการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวีรัตน์ จันทพงษ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติกรณ์ นพอุดมพันธุ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแผนกิจกรรมและครีเอทีฟเพื่อป้องกันพฤติกรรมกรรณการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9-10ปี ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป สามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ โทร. 092 758 3455

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์บุคคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวณมลพรรณ กัลยาณวุฒิ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 15644

ที่ อว 8718.1/1816

วันที่ 17 สิงหาคม 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตา คุลย์เนราการ

เนื่องด้วย นางสาวณมลพรรณ กัลยาณวุฒิ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง " การพัฒนาชุดกิจกรรมและสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมก่อกวนรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวีรัตน์ จันทพงษ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติกรณ์ นพอุดมพันธุ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสังเกตพฤติกรรมก่อกวนรังแกผู้อื่น ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป สามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ โทร. 092 758 3455

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวณมลพรรณ กัลยาณวุฒิ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

กัญชวี อ.

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ฮว 8718/806

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

30 มีนาคม 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ
เรียน ดร.จารุณี อารีรุ่งเรือง

เนื่องด้วย นางสาวณมลพรรณ กัลยานวุฒิ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “การพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมก่อกวนแก่งัดรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9-10” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวีร์รัตน์ จินพงษ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติกรณ์ นพอุดมพันธุ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจ 1) แผนกิจกรรมละครสร้างสรรค์ เพื่อป้องกันพฤติกรรมก่อกวนแก่งัดรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9-10ปี และ2) แบบสังเกตพฤติกรรมก่อกวนแก่งัดรังแกผู้อื่น ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวณมลพรรณ กัลยานวุฒิ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 092 758 3455

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 15644
 ที่ อว 8718.1/807 วันที่ 30 มีนาคม 2565
 เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ
 เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรวิณ แพทยานนท์

เนื่องด้วย นางสาวณฤศพรณ กัลยาณวุฒิ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “การพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9-10” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรวิรัตน์ จันทพงษ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติกรณ์ นพอุดมพันธุ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป สามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ โทร. 092 758 3455

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวณฤศพรณ กัลยาณวุฒิ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ศิริพงษ์ อ.

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
 รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

ตารางการออกแบบการดำเนินกิจกรรม

การพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้ง
รังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี

ตารางการออกแบบการดำเนินกิจกรรม

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	แนวคิดทฤษฎี	ประโยชน์ที่ได้รับ
1	เล่าเรื่องไตน้ำ	<p>1. เพื่อให้เด็กฝึกใช้ท่าทางเพื่อสื่อสารกับผู้อื่น</p> <p>2. เพื่อให้เด็กเข้าใจคำพูดที่เหมาะสมในการใช้สื่อสารกับผู้อื่น</p> <p>3. เพื่อให้เด็กใช้คำพูดเพื่อการสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม</p>	<p><u>มาตรฐาน</u> ศ 3.1 <u>ตัวชี้วัดที่</u></p> <p>2. ใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครง่าย ๆ ในการถ่ายทอดเรื่องราว</p>	<p>1. แนวคิดทฤษฎี ปัญญาสังคม - ชื่นให้ความสนใจ</p> <p>2. กระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับเยาวชน - ประสบการณ์จากประสาทสัมผัสทั้ง 5</p>	<p>เด็กได้เรียนรู้การสื่อสารกับผู้อื่นด้วยท่าทางและคำพูดที่เหมาะสม</p>
2	หากันท่ามิด	<p>1. เพื่อให้เด็กทราบความสำคัญของการรู้จักการยอมรับมิดและการขอโทษ</p> <p>2. เพื่อให้เด็กแสดงความคิดเห็นต่อลักษณะนิสัยและพฤติกรรมที่ไม่ดีผ่านการแสดงบทบาทสมมติได้</p> <p>3. เพื่อให้เด็กทราบและตัดสินใจในการปฏิบัติพฤติกรรมเพื่อลดการทะเลาะเบาะแว้งและการทำร้ายร่างกาย</p>	<p><u>มาตรฐาน</u> ศ 3.1 <u>ตัวชี้วัดที่</u></p> <p>2. ใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครง่าย ๆ ในการถ่ายทอดเรื่องราว</p>	<p>1. แนวคิดทฤษฎี ปัญญาสังคม - ชื่นให้ความสนใจ</p> <p>2. กระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับเยาวชน - ประสบการณ์จากประสาทสัมผัสทั้ง 5</p>	<p>เด็กรับรู้และตระหนักถึงความสำคัญของการรู้จักยอมรับและขอโทษ และสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตรประจำวันเมื่อต้องพบเจอกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ รวมถึงการทำให้เด็กตระหนักถึงผลกระทบของการทะเลาะเบาะแว้งและการทำร้ายร่างกายผู้อื่นจนสามารถลดพฤติกรรมดังกล่าวลงได้</p>

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	แนวคิดทฤษฎี	ประโยชน์ที่ได้รับ
3	จับตัวร้าย	1. เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นทั้ง 3 ด้าน 2. เพื่อให้เด็กทราบพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของตนเอง 3. เพื่อให้เด็กอธิบายผลกระทบของพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นทั้ง 3 ด้าน	มาตรฐาน ศ 3.1 ตัวชี้วัดที่ 2. ใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครง่ายๆ ในการถ่ายทอดเรื่องราว	1. แนวคิดทฤษฎี ปัญญาสังคม - ชั้นจำ 2. กระบวนการละครสร้างสรรค์ สำหรับเยาวชน - การใช้ความทรงจำ	เด็กได้สังเกต เรียนรู้ และสามารถวิเคราะห์เกี่ยวกับพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นได้ สามารถสำรวจตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น
4	บัตรภาพนอกเรื่องราว	1. เพื่อให้เด็กแสดงพฤติกรรมและการแก้ไขพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นผ่านทางแสดง 2. เพื่อให้เด็กสามารถอธิบายวิธีการแก้ไขพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น	มาตรฐาน ศ 3.1 ตัวชี้วัดที่ 2. ใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครง่ายๆ ในการถ่ายทอดเรื่องราว	1. แนวคิดทฤษฎี ปัญญาสังคม - ชั้นจำ 2. กระบวนการละครสร้างสรรค์ สำหรับเยาวชน - การใช้ความทรงจำ	เด็กได้เรียนรู้วิธีการแก้ไขพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นด้วยตนเองได้ และสามารถลดพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นได้
5 - 6	เรื่องเล่าจากอุปกรณ์	1. เด็กมีพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นลดลงผ่านทางกรร่วมกันทำกิจกรรม 2. เพื่อให้เกิดการวิเคราะห์พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น	มาตรฐาน ศ 3.1 ตัวชี้วัดที่ 3. แสดงการเคลื่อนไหวในจังหวะต่าง ๆ ตาม	1. แนวคิดทฤษฎี ปัญญาสังคม - ชั้นปฏิบัติ 2. กระบวนการละครสร้างสรรค์ สำหรับเยาวชน	เรียนรู้พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นผ่านการแสดงบทบาทสมมติ ได้วิเคราะห์พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น และลด

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	แนวคิดทฤษฎี	ประโยชน์ที่ได้รับ
		และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันผ่านทางการแสดงบทบาทสมมติ	ความคิดของตนเอง	- นำไปสู่จินตนาการ	พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นลงได้
7	แรงบันดาลใจจากตัวละคร	1. เพื่อให้เด็กสามารถวิเคราะห์พฤติกรรมต่าง ๆ ผ่านตัวละครต้นแบบได้ 2. ใช้พฤติกรรมที่ดีของตัวละครเป็นต้นแบบในการสร้างแรงบันดาลใจในการพัฒนาพฤติกรรมตนเอง	มาตรฐาน ศ 3.1 ตัวชี้วัดที่ 2. ใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครง่าย ๆ ในการถ่ายทอดเรื่องราว	1. แนวคิดทฤษฎี ปัญญาสังคม - ชั้นปฏิบัติ 2. กระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับเยาวชน - ความคิดสร้างสรรค์	เด็กสามารถวิเคราะห์ลักษณะของตัวละครต้นแบบและสามารถนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองได้ รวมถึงสามารถนำมาปรับเปลี่ยนมุมมองความคิดเกี่ยวกับเรื่องพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นด้วย
8	ถามปုပ် ตอบปုပ်	1. เพื่อให้เด็กใช้การแสดงต้นสดมาฝึกการใช้คำพูดที่สื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม 2. เด็กแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมผ่านการแสดงต้นสด	มาตรฐาน ศ 3.1 ตัวชี้วัดที่ 2. ใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครง่าย ๆ ในการถ่ายทอดเรื่องราว 5. เล่าสิ่งที่ชื่นชอบในการแสดง โดยเน้นจุดสำคัญของเรื่องและลักษณะเด่นของตัวละคร	1. แนวคิดทฤษฎี ปัญญาสังคม - ชั้นปฏิบัติ 2. กระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับเยาวชน - ความคิดสร้างสรรค์	เด็กได้ฝึกการแสดงออกที่เหมาะสมผ่านสถานการณ์ต่าง ๆ และแก้ไขพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นได้

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	แนวคิดทฤษฎี	ประโยชน์ที่ได้รับ
9 -10	บัตรภาพ สร้างเรื่อง	1.. เพื่อให้เด็กมีการ ปรับพฤติกรรม กลับแก้มั้งแกผู้อื่น ของตนเองได้และปรับ ใช้ในชีวิตประจำวัน 2.. สามารถใช้ละคร สร้างสรรค์ในการ แสดงพฤติกรรม กลับแก้มั้งแกผู้อื่น เพื่อให้ผู้อื่นรับรู้ถึง พฤติกรรมที่ไม่ดี	มาตรฐาน ศ 3.1 ตัวชี้วัดที่ 2. ใช้ภาษาท่าและ นาฏยศัพท์หรือ ศัพท์ทางการละคร ง่ายๆ ในการ ถ่ายทอดเรื่องราว 5. เล่าสิ่งที่ชื่นชอบ ในการแสดง โดย เน้นจุดสำคัญของ เรื่องและลักษณะ เด่นของตัวละคร	1. แนวคิดทฤษฎี ปัญหาสังคม - ชั้นปฏิบัติ 2. กระบวนการ ละครสร้างสรรค์ สำหรับเยาวชน - บทบาทสมมติ	เด็กสามารถวิเคราะห์ บทละครในประเด็น ต่าง ๆ โดยเฉพาะ เรื่องของพฤติกรรม การกลับแก้มั้งแก ผู้อื่น รวมถึงได้เรียนรู้ ข้อคิดจากละคร สร้างสรรค์ เพื่อ นำมาปรับใช้กับการ ปรับพฤติกรรมของ ตนเองได้อย่าง เหมาะสม
11-12	นำเสนองาน ละคร สร้างสรรค์	1. เด็กได้แก้ไข พฤติกรรมกลับ แก้มั้งแกผู้อื่นทั้ง 3 ด้าน เพื่อไม่ให้ พฤติกรรมกลับ แก้มั้งแกผู้อื่นไป ปฏิบัติกับผู้อื่นผ่าน กระบวนการ แสดงและการรับชม งานละครสร้างสรรค์	มาตรฐาน ศ 3.1 ตัวชี้วัดที่ 2. ใช้ภาษาท่าและ นาฏยศัพท์หรือ ศัพท์ทางการละคร ง่ายๆ ในการ ถ่ายทอดเรื่องราว	1. แนวคิดทฤษฎี ปัญหาสังคม - ชั้นจิตใจ 2. กระบวนการ ละครสร้างสรรค์ สำหรับเยาวชน - บทบาทสมมติ	ได้เรียนรู้สิ่งที่ได้รับ จากการสร้างงาน ละคร และจากการ รับชมละคร ให้ได้ ข้อคิดที่ได้จากการ รับชม เพื่อนำไป ปรับปรุงและพัฒนา และป้องกันตนเอง ในด้านการใช้ พฤติกรรม การกลับแก้มั้งแก ผู้อื่น

กิจกรรมที่ 1 เล่าเรื่องได้น้ำ

เวลา 60 นาที

ชื่อกิจกรรม เล่าเรื่องได้น้ำ

มาตรฐาน

ศ 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
ตัวชี้วัด

2. ใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครง่าย ๆ ในการถ่ายทอดเรื่องราว

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

1. เพื่อให้เด็กฝึกใช้ท่าทางเพื่อสื่อสารกับผู้อื่น
2. เพื่อให้เด็กเข้าใจคำพูดที่เหมาะสมในการใช้สื่อสารกับผู้อื่น
3. เพื่อให้เด็กใช้คำพูดเพื่อการสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม

แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้

1. แนวคิดทฤษฎีปัญญาสังคม
  - ชื่นให้ความสนใจ
2. กระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับเด็ก
  - ประสบความสำเร็จ

สาระสำคัญ

สมาธิ คือ การมีใจจดจ่อในสิ่งที่ทำอย่างแน่วแน่ ทำให้เกิดความพร้อมที่จะเรียนรู้หรือทำกิจกรรมใด กิจกรรมหนึ่ง อีกทั้งยังเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดกระบวนการคิดอย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลต่อกระบวนการต่อไปให้เกิดประสิทธิภาพด้วย

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายเด็กที่เข้าร่วมกิจกรรม แนะนำตนเองและผู้ช่วยทำกิจกรรม พร้อมทั้งอธิบายรูปแบบและการดำเนินการจัดกิจกรรมพอสังเขป
2. ผู้วิจัยทำข้อตกลงในการทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่เข้าร่วมกิจกรรม

3. ผู้วิจัยเล่าเรื่องสั้นแบบต้นสด ประกอบท่าทาง เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับข้อตกลงในการทำกิจกรรม เพื่อ ทบทวนให้เด็กได้จดจำและเข้าใจกติกาในการอยู่ร่วมกัน

ขั้นสอน

1. ผู้วิจัยให้เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมจับคู่ด้วยวิธีการสุ่ม ให้เด็กได้ทำความรู้จักกัน
2. ผู้วิจัยอธิบายการทำกิจกรรม “เล่าเรื่องใต้น้ำ”
  - เริ่มต้นด้วยการให้เด็กที่จับคู่กันทำข้อตกลงว่า เด็กคนใดจะใช้สัญลักษณ์แทนตนเองด้วย A และ B
  - กำหนดให้เด็กที่ใช้สัญลักษณ์แทนตนเองด้วย A รับโจทย์ซึ่งมีลักษณะเป็นข้อความจาก ผู้วิจัย จำนวน 5 โจทย์ ตัวอย่างเช่น สวัสดิ์ฉันชื่อ.... , วันนี้นำพุด เป็นต้น ซึ่ง A จะเป็นผู้ไป ข้อความที่ได้รับ ด้วยการอธิบายด้วยท่าทาง สามารถขยับรูปปากโดยปราศจากการ ใช้เสียง และเด็กที่ใช้สัญลักษณ์แทนตนเองด้วย B เป็นผู้ทายสิ่งที่ A ต้องการจะสื่อสาร ออกมา
  - เมื่อเด็กที่ใช้สัญลักษณ์แทนตนเองด้วย B ทายครบทั้ง 5 โจทย์ให้นำนั่งลงเพื่อเป็นสัญญาณ ของการทำภารกิจเสร็จสิ้น
  - A และ B สลับหน้าที่กัน
  - เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมได้ฝึกสังเกตกันเล่าถึงข้อความที่แต่ละคนได้รับ ให้กับผู้อื่นในห้อง กิจกรรมได้รับฟัง

ขั้นสรุป

1. ผู้วิจัยตั้งคำถามปลายเปิดถึงความรู้สึก ความคิดเห็นและสิ่งที่ได้รับจากการทำกิจกรรม
2. ผู้วิจัยกล่าวสรุปภาพรวมของกิจกรรม

อุปกรณ์/สื่อการเรียนรู้

กระบวนการวัดและประเมิน

วัตถุประสงค์การประเมิน	วิธีการวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
1. เพื่อให้เด็กฝึกใช้ท่าทางเพื่อสื่อสารกับผู้อื่น	การสังเกต	แบบการสังเกต พฤติกรรม	ร้อยละ 70 ให้มีส่วนร่วม ในการทำกิจกรรม
2. เพื่อให้เด็กเข้าใจคำพูดที่เหมาะสมในการใช้สื่อสารกับผู้อื่น	การสังเกต	แบบการสังเกต พฤติกรรม	ร้อยละ 70 ให้มีส่วนร่วม ในการทำกิจกรรม
3. เพื่อให้เด็กใช้คำพูดเพื่อการสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม	การสังเกต	แบบการสังเกต พฤติกรรม	ร้อยละ 70 ให้มีส่วนร่วม ในการทำกิจกรรม

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนแบบสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วง
อายุ 9-10 ปี

วัตถุประสงค์ ของกิจกรรม	เกณฑ์การให้คะแนน			
	3	2	1	0
1. เพื่อให้เด็ก ฝึกใช้ท่าทาง เพื่อสื่อสารกับ ผู้อื่น	ใช้ท่าทางเพื่อสื่อ ความหมายได้อย่าง เหมาะสม ตรงตาม จุดประสงค์ที่กำหนด ไว้	ใช้ท่าทางเพื่อสื่อ ความหมายได้ แต่ไม่ ตรงตามจุดประสงค์ ที่กำหนดไว้	ใช้ท่าทางเพื่อสื่อ ความหมายไม่ได้ แต่ สามารถอธิบาย จุดประสงค์ที่กำหนด ไว้ได้	ใช้ท่าทางเพื่อสื่อ ความหมายไม่ได้ และไม่สามารถ สื่อสารได้ตรงตาม จุดประสงค์ที่กำหนด ไว้
2. เพื่อให้เด็ก เข้าใจคำพูดที่ เหมาะสมใน การใช้สื่อสาร กับผู้อื่น	อธิบายลักษณะ คำพูดได้เหมาะสม กับสถานการณ์และ ยกตัวอย่างคำพูดที่ ควรใช้ในสถานการณ์ ต่าง ๆ ได้	อธิบายลักษณะ คำพูดได้ใน สถานการณ์ที่ กำหนดให้และ ยกตัวอย่างคำพูดที่ ควรใช้ในสถานการณ์ ได้ในบางสถานการณ์	อธิบายลักษณะ คำพูดไม่ได้ใน สถานการณ์ที่ กำหนดให้แต่ ยกตัวอย่างคำพูดที่ ควรใช้ในสถานการณ์ ได้บางสถานการณ์	อธิบายลักษณะ คำพูดไม่ได้ใน สถานการณ์ที่ กำหนดให้และไม่ สามารถยกตัวอย่าง คำพูดที่ควรใช้ใน สถานการณ์ต่าง ๆ ได้
3. เพื่อให้เด็กใช้ คำพูดเพื่อการ สื่อสารกับผู้อื่น ได้อย่าง เหมาะสม	เด็กสามารถพูด สื่อสารกับเพื่อนที่ ร่วมกันทำกิจกรรม ได้อย่างเหมาะสมตาม สถานการณ์ที่ กำหนดให้ และ สามารถใช้คำพูดใน การแก้ไข สถานการณ์ได้อย่าง ดีเยี่ยม	เด็กสามารถพูด สื่อสารกับเพื่อนที่ ร่วมกันทำกิจกรรม ได้ตามสถานการณ์ที่ กำหนดให้ แต่ยังไม่ สามารถใช้คำพูดใน การแก้ไข สถานการณ์ได้ดี เท่าที่ควร	เด็กสามารถพูด สื่อสารกับเพื่อนที่ ร่วมกันทำกิจกรรม ได้ตามสถานการณ์ที่ กำหนดให้ แต่ไม่ สามารถใช้คำพูดใน การแก้ไข สถานการณ์ได้	เด็กไม่สามารถพูด สื่อสารกับเพื่อนที่ ร่วมกันทำกิจกรรม ได้ตามสถานการณ์ที่ กำหนดให้ และไม่ สามารถใช้คำพูดใน การแก้ไข สถานการณ์ได้

กิจกรรมที่ 2 หากฉันทำผิด

เวลา 60 นาที

ชื่อกิจกรรม หากฉันทำผิด

มาตรฐาน

ศ 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

2. ใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครง่าย ๆ ในการถ่ายทอดเรื่องราว

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

1. เพื่อให้เด็กทราบความสำคัญของการรู้จักการยอมรับผิดและการขอโทษ
2. เพื่อให้เด็กแสดงความคิดเห็นต่อลักษณะนิสัยและพฤติกรรมที่ไม่ดีผ่านการแสดงบทบาทสมมติได้
3. เพื่อให้เด็กทราบและตัดสินใจในการปฏิบัติพฤติกรรมเพื่อลดการทะเลาะเบาะแว้งและการทำร้ายร่างกาย

ร่างกาย

แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้

1. แนวคิดทฤษฎีปัญญาสังคม
  - ชื่นให้ความสนใจ
2. กระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับเด็ก
  - ประสาทสัมผัส

สาระสำคัญ

ทักษะชีวิตเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพสำหรับการเพิ่มขีดความสามารถ เพื่อให้รู้จักรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง เป็นผู้ริเริ่มสร้างสรรค์ และรู้จักควบคุมพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เป็นความสามารถในการปรับตัวและพฤติกรรมเชิงบวกที่ช่วยให้สามารถจัดการกับความต้อองการและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสาระสำคัญของกิจกรรมมุ่งเน้นให้เด็กได้ตระหนักถึงความสำคัญของการรู้จักยอมรับในสิ่งที่ผิดพลาดได้ เพราะความผิดพลาดไม่ใช่เรื่องแปลก ชีวิตคนเราไม่เคยมีใครไม่ทำผิดหรือต่อให้เราแก้ไขเรื่องที่ผิดพลาดก็ยังมีโอกาสที่เราจะทำผิดพลาดได้อีกเสมอ แต่เมื่อทำผิดพลาดแล้วพร้อมที่

จะเรียนรู้ในการแก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสม ด้วยทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ อาจทำให้สามารถแก้ไขสถานการณ์ให้ดีขึ้นได้

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยแนะนำให้เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมได้รู้จักกับ “แถบสีความสุข” เป็นสื่อการเรียนรู้ที่ใช้บอกระดับความสุขของตัวเองที่เข้าร่วมกิจกรรม ณ ขณะนั้น

ระดับความสุข

0 1 2 3 4 5

2. ผู้วิจัยเริ่มตั้งคำถามกับเด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมถึงระดับความสุข ก่อนการเริ่มทำกิจกรรมภายในวันนี้ โดยให้เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมได้ออกมานำร่อง เพื่อแสดงระดับความสุขของตนเอง พร้อมคิดสร้างสรรค์ทำทางประจำตัวเพื่อสื่อถึงตนเองและระดับความสุขที่ตนเองเลือก

ขั้นสอน

1. ผู้วิจัยทำการแสดงบทบาทสมมติ เรื่อง หากฉันทำผิด ซึ่งเป็นการแสดงบทบาทสมมติที่ดำเนินเรื่องด้วยตัวละคร 2 คน ที่เผชิญสถานการณ์แบบเดียวกัน แตกต่างกันที่การตัดสินใจเมื่อตัวละครทำผิดพลาดภายในเรื่อง ส่งผลให้ผลจากการกระทำแตกต่างกัน
2. หลังการแสดงบทบาทสมมติของทั้งสองตัวละคร เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมร่วมกันแสดงความคิดเห็นของตนเอง พร้อมกับการเป็นที่ปรึกษาให้กับตัวละครเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาและคลี่คลายสถานการณ์ให้ดีขึ้น

ขั้นสรุป

1. เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมและผู้วิจัยร่วมกันอภิปรายสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการรับชมการแสดงบทบาทสมมติ เรื่อง หากฉันทำผิด
2. ผู้วิจัยให้เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมบอกระดับความสุขด้วยแถบสีความสุข พร้อมคิดสร้างสรรค์ทำทางตามระดับความสุขที่ตนเองเลือกหลังการทำกิจกรรม

อุปกรณ์/สื่อการเรียนรู้

1. แถบสีความสุข
2. บทบาทสมมติ เรื่อง หากฉันทำผิด

กระบวนการวัดและประเมิน

วัตถุประสงค์การประเมิน	วิธีการวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
1. เพื่อให้เด็กทราบ ความสำคัญของการรู้จักการ ยอมรับผิดและการขอโทษ	การสังเกต	แบบการสังเกต พฤติกรรม	ร้อยละ 70 ให้มีส่วนร่วม ในการทำกิจกรรม
2. เพื่อให้เด็กแสดงความ คิดเห็นต่อลักษณะนิสัยและ พฤติกรรมที่ไม่ดีผ่านการ แสดงบทบาทสมมติได้	การสังเกต	แบบการสังเกต พฤติกรรม	ร้อยละ 70 ให้มีส่วนร่วม ในการทำกิจกรรม
3. เพื่อให้เด็กทราบและ ตัดสินใจในการปฏิบัติ พฤติกรรมเพื่อลดการทะเลาะ เบาะแว้งและการทำร้าย ร่างกาย	การสังเกต	แบบการสังเกต พฤติกรรม	ร้อยละ 70 ให้มีส่วนร่วม ในการทำกิจกรรม

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนแบบสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วง
อายุ 9-10 ปี

วัตถุประสงค์ของ กิจกรรม	เกณฑ์การให้คะแนน			
	3	2	1	0
1. เพื่อให้เด็กทราบ ความสำคัญของการ รู้จักการยอมรับ และการขอโทษ	สามารถวิเคราะห์ พฤติกรรมที่แสดงให้ เห็นถึงการยอมรับ ผิดและการขอโทษ ตามสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม	สามารถวิเคราะห์ พฤติกรรมที่แสดงให้ เห็นถึงการยอมรับ ผิดและการขอโทษ ตามสถานการณ์ต่าง ๆ ได้บางสถานการณ์	ไม่สามารถวิเคราะห์ พฤติกรรมที่แสดงให้ เห็นถึงการยอมรับ ผิดแต่สามารถบอก พฤติกรรมการขอโทษ ตามสถานการณ์ต่าง ๆ ได้	ไม่สามารถวิเคราะห์ พฤติกรรมที่แสดงให้ เห็นถึงการยอมรับ ผิดและการขอโทษ ตามสถานการณ์ต่าง ๆ ได้
2. เพื่อให้เด็กแสดง ความคิดเห็นต่อ ลักษณะนิสัยและ พฤติกรรมที่ไม่ดีผ่าน การแสดงบทบาท สมมติได้	สามารถแสดงความคิดเห็นต่อพฤติกรรม ที่ดีและไม่ดีผ่านการ แสดงบทบาทสมมติ ได้อย่างถูกต้อง	สามารถแสดงความคิดเห็นต่อพฤติกรรม ที่ดีและไม่ดีผ่านการ แสดงบทบาทสมมติ ได้บางบทบาท	สามารถแสดงความคิดเห็นต่อพฤติกรรม ที่ดีและไม่ดีผ่านการ แสดงบทบาทสมมติ ได้แต่ไม่ตรงประเด็น	ไม่สามารถแสดง ความคิดเห็นต่อ พฤติกรรมที่ดีและไม่ ดีผ่านการแสดง บทบาทสมมติได้ อย่างถูกต้อง
3. เพื่อให้เด็กทราบ และตัดสินใจในการ ปฏิบัติพฤติกรรมเพื่อ ลดการทะเลาะเบาะ แว้งและการทำร้าย ร่างกาย	สามารถวิเคราะห์ และตัดสินใจในการ แสดงพฤติกรรมที่ไม่ เป็นการทำร้าย ร่างกายกันใน สถานการณ์ที่ กำหนดให้ได้อย่าง เหมาะสม	สามารถวิเคราะห์ และตัดสินใจในการ แสดงพฤติกรรมที่ไม่ เป็นการทำร้าย ร่างกายกันใน สถานการณ์ที่ กำหนดให้บาง สถานการณ์	สามารถวิเคราะห์ถึง พฤติกรรมการทำ ร้ายร่างกายได้แต่ไม่ สามารถตัดสินใจใน การแสดงพฤติกรรม ที่ไม่เป็นการทำร้าย ร่างกายกันใน สถานการณ์ที่ กำหนดให้	ไม่สามารถวิเคราะห์ และตัดสินใจในการ แสดงพฤติกรรมที่ไม่ เป็นการทำร้าย ร่างกายกันใน สถานการณ์ที่ กำหนดให้

กิจกรรมที่ 3 จับตัวร้าย

เวลา 60 นาที

ชื่อกิจกรรม จับตัวร้าย

มาตรฐาน

ศ. 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

2. ใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครง่าย ๆ ในการถ่ายทอดเรื่องราว

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

1. เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นทั้ง 3 ด้าน
2. เพื่อให้เด็กทราบพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของตนเอง
3. เพื่อให้เด็กอธิบายผลกระทบของพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นทั้ง 3 ด้าน

แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้

1. แนวคิดทฤษฎีปัญญาสังคม
  - ชื่นจำ
2. กระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับเยาวชน
  - การใช้ความทรงจำ

สาระสำคัญ

พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น หมายถึง พฤติกรรมที่สังคมไม่ยอมรับ โดยความตั้งใจกระทำให้ผู้อื่นได้รับความทุกข์ ความเจ็บปวดจากผู้ข่มเหงรังแกที่รู้สึกว่าเป็นอำนาจหรือพลังเหนือกว่าผู้ที่ถูกรังแก สามารถแบ่งพฤติกรรมออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้ 1. การกลั่นแกล้งทางร่างกาย 2. การกลั่นแกล้งทางคำพูด 3. การคุกคามในเชิงสัมพันธ์ภาพ

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยแบ่งเด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมออกเป็น 4 กลุ่ม โดยมีจำนวนสมาชิกแต่ละกลุ่มเท่า ๆ กัน

2. ผู้วิจัยทำการนำเด็กเข้าสู่กิจกรรม “อะไรเอ่ยอยู่ในภาพ” ลักษณะของกิจกรรมจะให้สมาชิกภายในกลุ่มช่วยกันสังเกตรูปภาพซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดในรูปภาพมากมาย ในระยะเวลาที่ผู้วิจัยกำหนด เมื่อหมดเวลาในการสังเกตรูปภาพ ให้สมาชิกภายในกลุ่มช่วยกันเขียนสิ่งที่เห็นจากรูปภาพลงในกระดาษของกลุ่มตนเอง กลุ่มที่สามารถบอกรายละเอียดของรูปภาพได้อย่างถูกต้องและมีจำนวนมากที่สุดจะเป็นผู้ชนะในกิจกรรม และได้รับรางวัลจากผู้วิจัย

ขั้นสอน

1. ผู้วิจัยแจกกระดาษกิจกรรม “จับตัวร้าย” ให้กับเด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมทั้ง 4 กลุ่ม พร้อมอธิบายรายละเอียดของกิจกรรม ดังนี้
  - เมื่อเด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมได้รับกระดาษกิจกรรม “จับตัวร้าย” จะสังเกตเห็น คำ/ประโยค/ข้อความ ที่แสดงถึงการแสดงออกทางคำพูด ท่าทางและการกระทำต่าง ๆ จำนวนมากบนกระดาษกิจกรรม
  - ผู้วิจัยทำการเปิดวิดีโอทัศน์ละครประเด็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น ซึ่งในละครจะปรากฏการแสดงออกของตัวละครที่เป็นพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นในรูปแบบต่าง ๆ
  - เมื่อรับชมวิดีโอทัศน์ละครประเด็นพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นเสร็จสิ้น ให้สมาชิกภายในกลุ่มร่วมกันทำสัญลักษณ์วงกลม ลงบนกระดาษกิจกรรม “จับตัวร้าย” ของกลุ่มตนเอง บริเวณ คำ/ประโยค/ข้อความ ที่แสดงถึงพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นในรูปแบบต่าง ๆ ที่ได้จากการรับชมในละคร
2. ผู้วิจัยทำการเปิดวิดีโอทัศน์ละครประเด็นพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นให้เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมได้รับชม
3. สมาชิกภายในกลุ่มร่วมลงมือทำกิจกรรม “จับตัวร้าย” ลงบนกระดาษกิจกรรมของกลุ่มตนเองจนเสร็จสิ้น
4. เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมทั้ง 4 กลุ่ม นำเสนอกิจกรรม “จับตัวร้าย” ของกลุ่มตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้สิ่งที่แต่ละกลุ่มได้รับ

ขั้นสรุป

1. ผู้วิจัยทำการสรุปกระดานกิจกรรม “จับตัวร้าย” พร้อมทั้งอธิบายถึงความหมายและประเภทของพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น เชื่อมโยงกับวิถีทัศน์ละครประเด็นพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น เพื่อให้เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมรับรู้และเข้าใจได้มากขึ้น

อุปกรณ์/สื่อการเรียนรู้

1. รูปภาพของกิจกรรม “อะไรเอ๋ยอยู่ในภาพ”
2. กระดาษ
3. วิถีทัศน์ละครประเด็นพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น
4. กระดานกิจกรรม “จับตัวร้าย”

กระบวนการวัดและประเมิน

วัตถุประสงค์การประเมิน	วิธีการวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
1. เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นทั้ง 3 ด้าน	การสังเกต	แบบการสังเกต พฤติกรรม	ร้อยละ 70 ให้มีส่วนร่วม ในการทำกิจกรรม
2. เพื่อให้เด็กทราบพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของตนเอง	การสังเกต	แบบการสังเกต พฤติกรรม	ร้อยละ 70 ให้มีส่วนร่วม ในการทำกิจกรรม
3. เพื่อให้เด็กอธิบายผลกระทบของพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นทั้ง 3 ด้าน	การสังเกต	แบบการสังเกต พฤติกรรม	ร้อยละ 70 ให้มีส่วนร่วม ในการทำกิจกรรม

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนแบบสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วง
อายุ 9-10 ปี

วัตถุประสงค์ของ กิจกรรม	เกณฑ์การให้คะแนน			
	3	2	1	0
1. เพื่อให้เด็กได้ เรียนรู้พฤติกรรมกา รกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น ทั้ง 3 ด้าน	สามารถอธิบาย พฤติกรรมการกลั่น แกล้งรังแกผู้อื่นทั้ง 3 ด้านได้อย่าง ครบถ้วน	สามารถอธิบาย พฤติกรรมการกลั่น แกล้งรังแกผู้อื่นได้ 2 ด้าน	สามารถอธิบาย พฤติกรรมการกลั่น แกล้งรังแกผู้อื่นได้ 1 ด้าน	ไม่สามารถอธิบาย พฤติกรรมการกลั่น แกล้งรังแกผู้อื่นทั้ง 3 ด้าน
2. เพื่อให้เด็กทราบ พฤติกรรมการกลั่น แกล้งรังแกผู้อื่นของ ตนเอง	สามารถชี้แจงได้ถึง พฤติกรรมของตนเอง และเพื่อนเป็นการ กลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น อย่างไร	สามารถชี้แจงได้ถึง พฤติกรรมของตนเอง ที่กลั่นแกล้งรังแก ผู้อื่นได้แต่ไม่สามารถ ชี้แจงได้ถึงพฤติกรรม ของเพื่อน	สามารถชี้แจงได้ถึง พฤติกรรมของเพื่อน ที่กลั่นแกล้งรังแก ผู้อื่นได้แต่ไม่สามารถ บอกพฤติกรรมของ ตนเองได้	ไม่สามารถชี้แจงถึง พฤติกรรมที่ตนเอง และเพื่อนกลั่นแกล้ง รังแกผู้อื่นได้
3. เพื่อให้เด็กอธิบาย ผลกระทบของ พฤติกรรมการกลั่น แกล้งรังแกผู้อื่นทั้ง 3 ด้าน	สามารถอธิบาย ผลกระทบและ วิธีการแก้ไข พฤติกรรมการกลั่น แกล้งรังแกผู้อื่นทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ การกลั่น แกล้งทางร่างกาย การกลั่นแกล้งทาง คำพูด และการ คุกคามเชิง สัมพันธ์ภาพ	สามารถอธิบาย ผลกระทบและ วิธีการแก้ไข พฤติกรรมการกลั่น แกล้งรังแกผู้อื่นทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ การกลั่น แกล้งทางคำพูด และ การคุกคามเชิง สัมพันธ์ภาพ	สามารถอธิบาย ผลกระทบและ วิธีการแก้ไข พฤติกรรมการกลั่น แกล้งรังแกผู้อื่นทั้ง 1 ด้าน ได้แก่ การ คุกคามเชิง สัมพันธ์ภาพ	ไม่สามารถอธิบาย ผลกระทบและ วิธีการแก้ไข พฤติกรรมการกลั่น แกล้งรังแกผู้อื่นทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ การกลั่น แกล้งทางร่างกาย การกลั่นแกล้งทาง คำพูด และการ คุกคามเชิง สัมพันธ์ภาพ

กิจกรรมที่ 4 บัตรภาพบอกเรื่องราว

เวลา 60 นาที

ชื่อกิจกรรม บัตรภาพบอกเรื่องราว

มาตรฐาน

ศ 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ คุณค่านาฏศิลป์
ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

2. ใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครง่าย ๆ ในการถ่ายทอดเรื่องราว

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

1. เพื่อให้เด็กแสดงพฤติกรรมและการแก้ไขพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นผ่านการแสดง
2. เพื่อให้เด็กสามารถอธิบายวิธีการแก้ไขพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น

แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้

1. แนวคิดทฤษฎีปัญญาสังคม
  - ชื่นจำ
2. กระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับเยาวชน
  - การใช้ความทรงจำ

สาระสำคัญ

การแสดงบทบาทสมมติ (Role playing) และการแสดงออก (Acting Out) เป็นเทคนิคการสอนรูปแบบหนึ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทบาท สภาพความเป็นจริงจากสิ่งที่เกิดขึ้น ผ่านการแสดงออกต่าง ๆ ซึ่งเทคนิคการสอนรูปแบบนี้ นับว่าเป็นการสอนที่สนับสนุนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและได้ลงมือปฏิบัติร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการเรียนรู้สมัยใหม่ ที่มุ่งเน้นตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายเด็กและให้เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมนั่งเป็นครึ่งวงกลม

2. ผู้วิจัยอธิบายกติกาและวิธีการดำเนินกิจกรรม “บัตรภาพบอกเรื่องราว” ให้กับเด็กที่เข้าร่วมกิจกรรม ดังนี้
  - ผู้วิจัยมีกล่องส้ม 1 กล่องซึ่งภายในกล่องส้มจะมีบัตรภาพที่เป็นพฤติกรรมหรือคำพูดที่แสดงถึงการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นอยู่
  - ให้เด็กนักเรียนออกมาสุ่มหยิบบัตรภาพภายในกล่องส้มคนละ 1 รูป
  - ให้แต่ละคนคิดเคลื่อนไหวท่าทางโดยใช้บัตรภาพที่ตนเองหยิบได้แสดงบทบาทสมมติ จากนั้นให้เพื่อน ๆ ช่วยกันทายว่าแสดงบทบาทเป็นอะไรให้ตรงกับบัตรภาพ
  - จากนั้นทุกคนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมนี้

ขั้นตอน

1. ผู้วิจัยนำเข้าสู่กิจกรรม “บัตรภาพบอกเรื่องราว”
2. จากนั้นเริ่มกิจกรรมตามขั้นตอนโดยผู้วิจัยมีกล่องส้ม 1 กล่องซึ่งภายในกล่องส้มจะมีบัตรภาพที่เป็นพฤติกรรมหรือคำพูดที่แสดงถึงการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นอยู่
3. ให้เด็กออกมาสุ่มหยิบบัตรภาพภายในกล่องส้มคนละ 1 รูป
4. มีเวลา 5 นาทีให้แต่ละคนคิดการเคลื่อนไหวท่าทางโดยใช้บัตรภาพที่ตนเองหยิบได้เพื่อแสดงบทบาทสมมติ
5. เด็กออกมาทำการแสดงบทบาทสมมติโดยใช้บัตรภาพที่ได้รับทีละหนึ่งคน
6. เมื่อการแสดงจบ ครูให้เพื่อน ๆ ช่วยกันทายว่าผู้แสดง แสดงบทบาทเป็นอะไร พร้อมให้เหตุผลประกอบ

ขั้นสรุป

1. ผู้วิจัยทำการสรุปข้อคิดที่ได้เรียนรู้จากกิจกรรม “บัตรภาพบอกเรื่องราว”
2. ผู้วิจัยให้เด็กบอกวิธีการแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่ดีในบัตรภาพ

อุปกรณ์/สื่อการเรียนรู้

1. สื่อจากกิจกรรม “บัตรภาพบอกเรื่องราว”
2. กล่องส้ม

กระบวนการวัดและประเมิน

วัตถุประสงค์การประเมิน	วิธีการวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
1. เพื่อให้เด็กแสดงพฤติกรรมและการแก้ไขพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นผ่านทาง การแสดง	การสังเกต	แบบการสังเกตพฤติกรรม	ร้อยละ 70 ให้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
2. เพื่อให้เด็กอธิบายวิธีการแก้ไขพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น	การสังเกต	แบบการสังเกตพฤติกรรม	ร้อยละ 70 ให้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วง
อายุ 9-10 ปี

วัตถุประสงค์ของ กิจกรรม	เกณฑ์การให้คะแนน			
	3	2	1	0
1. เพื่อให้เด็กแสดง พฤติกรรมและการ แก้ไขพฤติกรรมการ กลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น ผ่านการแสดง	แสดงพฤติกรรมและ การแก้ไขพฤติกรรม การกลั่นแกล้งรังแก ผู้อื่นผ่านทาง การแสดงได้อย่าง เหมาะสม	แสดงพฤติกรรมและ การแก้ไขพฤติกรรม การกลั่นแกล้งรังแก ผู้อื่นผ่านทาง การแสดงได้บ้าง	แสดงพฤติกรรมการ กลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น ได้ แต่ไม่สามารถบอก การแก้ไขพฤติกรรม การกลั่นแกล้งรังแก ผู้อื่นผ่านการ แสดงได้	ไม่สามารถแสดง พฤติกรรมและการ แก้ไขพฤติกรรมการ กลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น ผ่านการแสดง ได้
2. เพื่อให้เด็กอธิบาย วิธีการแก้ไข พฤติกรรมการกลั่น แกล้งรังแกผู้อื่น	สามารถอธิบาย วิธีการแก้ไข พฤติกรรมการกลั่น แกล้งรังแกผู้อื่นได้ ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ การกลั่นแกล้งรังแก ทางร่างกาย การ กลั่นแกล้งรังแกทาง คำพูด และการ คุกคามเชิง สัมพันธ์ภาพ	สามารถอธิบาย วิธีการแก้ไข พฤติกรรมการกลั่น แกล้งรังแกผู้อื่นได้ ทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ การกลั่นแกล้งรังแก ทางคำพูด และการ คุกคามเชิง สัมพันธ์ภาพ	สามารถอธิบาย วิธีการแก้ไข พฤติกรรมการกลั่น แกล้งรังแกผู้อื่นได้ ทั้ง 1 ด้าน ได้แก่ การคุกคามเชิง สัมพันธ์ภาพ	ไม่สามารถอธิบาย วิธีการแก้ไข พฤติกรรมการกลั่น แกล้งรังแกผู้อื่นได้ ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ การกลั่นแกล้งรังแก ทางร่างกาย การ กลั่นแกล้งรังแกทาง คำพูด และการ คุกคามเชิง สัมพันธ์ภาพ

กิจกรรมที่ 5 - 6 เรื่องเล่าจากอุปกรณ์

เวลา 120 นาที

ชื่อกิจกรรม เรื่องเล่าจากอุปกรณ์

มาตรฐาน

ศ 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

3. แสดงการเคลื่อนไหวในจังหวะต่าง ๆ ตามความคิดของตนเอง

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

1. เด็กมีพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังผู้อื่นลดลงผ่านทางการร่วมกันทำกิจกรรม
2. เพื่อให้เกิดการวิเคราะห์พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังผู้อื่นและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันผ่าน

ทางการแสดงบทบาทสมมติ

แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้

1. แนวคิดทฤษฎีปัญญาสังคม
  - ชั้นปฏิบัติ
2. กระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับเยาวชน
  - การจินตนาการ

สาระสำคัญ

การแสดงบทบาทสมมติ (Role playing) และการแสดงออก (Acting Out) เป็นเทคนิคการสอนรูปแบบหนึ่งซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทบาท สภาพความเป็นจริงจากสิ่งที่เกิดขึ้น ผ่านการแสดงออกต่าง ๆ ซึ่งเทคนิคการสอนรูปแบบนี้ นับว่าเป็นการสอนที่สนับสนุนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและได้ลงมือปฏิบัติร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการเรียนรู้สมัยใหม่ ที่มุ่งเน้นตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยชี้แจงให้เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมจับกลุ่มโดยการสุ่มเป็นกลุ่ม ๆ ละเท่า ๆ กัน

2. ผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดกิจกรรม “เรื่องเล่าจากอุปกรณ์” ให้กับเด็กที่เข้าร่วมกิจกรรม ดังนี้
  - ผู้วิจัยให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมาจับสลาก ว่ากลุ่มของตัวเองได้อุปกรณ์อะไรบ้าง ซึ่งแต่ละกลุ่มจะได้อุปกรณ์ที่แตกต่างกันไป กลุ่มละ 4 ชิ้น
  - เมื่อได้อุปกรณ์แล้วให้แต่ละกลุ่มคิดเรื่องราวจากอุปกรณ์ที่ได้รับ โดยแต่ละกลุ่มจะต้องทำการแสดงให้เป็น 1 เรื่องราว หัวข้อ คือ “การกลั่นแกล้ง” ให้เวลากลุ่มละ 30 นาทีในการประชุมงาน พุดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและฝึกซ้อม
  - จากนั้นให้แต่ละกลุ่มออกมาแสดงแสดงบทบาทสมมติ หัวข้อ “การกลั่นแกล้ง” โดยใช้อุปกรณ์ที่ได้รับร่วมใช้ในการแสดงด้วย เพื่อสังเกตจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของแต่ละกลุ่ม

ขั้นสอน

1. ผู้วิจัยเริ่มนำเข้าสู่กิจกรรม “เรื่องเล่าจากอุปกรณ์”
2. ผู้วิจัยให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมาจับสลากว่ากลุ่มของตัวเองได้อุปกรณ์อะไรบ้าง ซึ่งแต่ละกลุ่มจะได้อุปกรณ์ที่แตกต่างกันไป กลุ่มละ 4 ชิ้น
3. เมื่อได้อุปกรณ์แล้วให้แต่ละกลุ่มคิดเรื่องราวจากอุปกรณ์ที่ได้รับ โดยแต่ละกลุ่มจะต้องทำการแสดงให้เป็น 1 เรื่องราว หัวข้อ คือ “การกลั่นแกล้ง” ให้เวลากลุ่มละ 30 นาทีในการประชุมงาน พุดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและฝึกซ้อม โดยในเรื่องที่แสดงจะต้องเป็นเรื่องราว มีใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ผลเป็นอย่างไร
4. แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอการแสดงบทบาทสมมติกับอุปกรณ์ที่ได้รับ ในหัวข้อ “การกลั่นแกล้ง” ระยะเวลาที่ทำการแสดงแต่ละกลุ่ม มีความยาว 5 – 7 นาที พร้อมสรุปเรื่องราวที่แสดงว่าเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร และให้เพื่อน ๆ ชักถามข้อสงสัยต่าง ๆ

ขั้นสรุป

1. เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมร่วมกันแสดงความคิดเห็นจากการทำกิจกรรม “เรื่องเล่าจากอุปกรณ์” และเปิดโอกาสให้เด็กซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ

อุปกรณ์/สื่อการเรียนรู้

1. อุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น หมวก ลูกบอล พัด ดอกไม้ รั่ม ลูกโป่ง แก้ว ไม้แขวนเสื้อ เป็นต้น

กระบวนการวัดและประเมิน

วัตถุประสงค์การประเมิน	วิธีการวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
1. เด็กมีพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังผู้อื่นลดลงผ่านทางการร่วมกันทำกิจกรรม	การสังเกต	แบบการสังเกต พฤติกรรม	ร้อยละ 70 ให้ความร่วมมือกับ การทำกิจกรรม
2. เพื่อให้เกิดการวิเคราะห์พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังผู้อื่นและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตรประจำวันผ่านทางการแสดงบทบาทสมมติ	การสังเกต	แบบการสังเกต พฤติกรรม	ร้อยละ 70 ให้ความร่วมมือกับ การทำกิจกรรม

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วง
อายุ 9-10 ปี

วัตถุประสงค์ ของกิจกรรม	เกณฑ์การให้คะแนน			
	3	2	1	0
1. เด็กมี พฤติกรรมการ กลั่นแกล้งรัง แกผู้อื่นลดลงผ่าน ทางการร่วมกัน ทำกิจกรรม	เด็กแสดงพฤติกรรม การกลั่นแกล้งรังแก ผู้อื่นลดลงผ่าน ทางการร่วมกันทำ กิจกรรมเป็นกลุ่ม มี การรับฟังความ คิดเห็นกันในกลุ่ม และมีการใช้คำพูดที่ เหมาะสม ไม่ทำร้าย ร่างกายกัน	เด็กแสดงพฤติกรรม การกลั่นแกล้งรังแก ผู้อื่นลดลงผ่าน ทางการร่วมกันทำ กิจกรรมเป็นกลุ่ม มี การรับฟังความ คิดเห็นกันในกลุ่ม แต่ยังมีการใช้คำพูด ที่ไม่เหมาะสม และ ยังมีทำร้ายร่างกาย กันบ้าง	เด็กแสดงพฤติกรรม การกลั่นแกล้งรังแก ผู้อื่นลดลงผ่าน ทางการร่วมกันทำ กิจกรรมเป็นกลุ่ม มี การรับฟังความ คิดเห็นกันในกลุ่มแต่ ยังคงใช้ความคิดของ ตนเองอยู่บ้างและมี การใช้คำพูดและการ ใช้กำลังทำร้าย ร่างกายที่ยังไม่ เหมาะสมอยู่	เด็กแสดงพฤติกรรม การกลั่นแกล้งรังแก ผู้อื่นผ่านทางการ ร่วมกันทำกิจกรรม เป็นกลุ่ม ไม่รับฟัง ความคิดเห็นกันใน กลุ่มและมีการใช้ คำพูดที่ไม่เหมาะสม อีกทั้งยังทำร้าย ร่างกายกัน

กิจกรรมที่ 7 แรงแบบตาลใจจากตัวละคร

เวลา 60 นาที

ชื่อกิจกรรม ตัวละครสร้างแรงบันดาลใจ

มาตรฐาน

ศ 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

2. ใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครง่าย ๆ ในการถ่ายทอดเรื่องราว
5. เล่าสิ่งที่ชื่นชอบในการแสดง โดยเน้นจุดสำคัญของเรื่องและลักษณะเด่นของตัวละคร

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

1. เพื่อให้เด็กสามารถวิเคราะห์พฤติกรรมต่าง ๆ ผ่านตัวละครต้นแบบได้
2. ใช้พฤติกรรมที่ดีของตัวละครเป็นต้นแบบในการสร้างแรงบันดาลใจในการพัฒนาพฤติกรรมตนเอง

แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้

1. แนวคิดทฤษฎีปัญญาสังคม
  - ชั้นปฏิบัติ
2. กระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับเยาวชน
  - ความคิดสร้างสรรค์

สาระสำคัญ

การแสดงบทบาทสมมติ (Role playing) และการแสดงออก (Acting Out) เป็นเทคนิคการสอนรูปแบบหนึ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทบาท สภาพความเป็นจริงจากสิ่งที่เกิดขึ้น ผ่านการแสดงออกต่าง ๆ ซึ่งเทคนิคการสอนรูปแบบนี้ นับว่าเป็นการสอนที่สนับสนุนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและได้ลงมือปฏิบัติร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการเรียนรู้สมัยใหม่ ที่มุ่งเน้นตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ

ในกิจกรรมการเรียนรู้มีตัวละครต้นแบบเพื่อให้เด็กได้สังเกต ทำการศึกษาเพื่อวิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละครทั้งภายนอกและภายใน รวมถึงพฤติกรรมการแสดงออกของตัวละครต้นแบบ ซึ่งเด็กสามารถเรียนรู้ซึมซับ และนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับตนเองได้

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยแนะนำตัวละครต้นแบบจากกิจกรรมตัวละครสร้างแรงบันดาลใจให้เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมได้รู้จัก ด้วยวิธีการแสดงบทบาทสมมติเป็นตัวละครสร้างแรงบันดาลใจที่หยิบยกมา

ขั้นสอน

1. ผู้วิจัยและเด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมร่วมกันวิเคราะห์ลักษณะของตัวละครต้นแบบจากกิจกรรม ตัวละครสร้างแรงบันดาลใจ และทำการเขียนเป็นแผนผังความคิดลักษณะของตัวละครต้นแบบ
2. ผู้วิจัยให้เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมทำการเลือกตัวละครต้นแบบของตนเอง จากการวิเคราะห์ลักษณะของตัวละครในกิจกรรมตัวละครสร้างแรงบันดาลใจ พร้อมอธิบายสิ่งที่ตนเองชื่นชอบและสามารถนำมาเป็นแบบอย่างในการพัฒนาตนเอง
3. เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมนำเสนอตัวละครต้นแบบจากกิจกรรมตัวละครสร้างแรงบันดาลใจที่ตนเองเลือก พร้อมสร้างสรรค์ท่าทางของตัวละครในรูปแบบของตนเอง

ขั้นสรุป

1. ผู้วิจัยสรุปกิจกรรมตัวละครสร้างแรงบันดาลใจ

อุปกรณ์/สื่อการเรียนรู้

1. บทบาทสมมติตัวละครสร้างแรงบันดาลใจ

กระบวนการวัดและประเมิน

วัตถุประสงค์การประเมิน	วิธีการวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
1. เพื่อให้เด็กสามารถวิเคราะห์พฤติกรรมต่าง ๆ ผ่านตัวละครต้นแบบได้	การสังเกต	แบบการสังเกต พฤติกรรม	ร้อยละ 70 ให้เข้าร่วมมือกับการทำกิจกรรม
2. ใช้พฤติกรรมที่ดีของตัวละครเป็นต้นแบบในการสร้างแรงบันดาลใจในการพัฒนาพฤติกรรมตนเอง	การสังเกต	แบบการสังเกต พฤติกรรม	ร้อยละ 70 ให้เข้าร่วมมือกับการทำกิจกรรม

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วง
อายุ 9-10 ปี

วัตถุประสงค์ของ กิจกรรม	เกณฑ์การให้คะแนน			
	3	2	1	0
1. เพื่อให้เด็ก สามารถวิเคราะห์ พฤติกรรมต่าง ๆ ผ่านตัวละคร ต้นแบบได้	สามารถวิเคราะห์และ อธิบายพฤติกรรมที่ดี และไม่ดีของตัวละคร ได้อย่างถูกต้อง	วิเคราะห์พฤติกรรม และอธิบายที่ดีและ ไม่ดีของตัวละครได้ บ้าง แต่	ไม่สามารถวิเคราะห์ และอธิบายพฤติกรรม ของตัวละครได้ แต่ สามารถอธิบาย พฤติกรรมที่ดีและไม่ดี ได้	ไม่สามารถวิเคราะห์ พฤติกรรมที่ดีและไม่ ดีของตัวละครได้
2. ใช้พฤติกรรมที่ ดีของตัวละคร เป็นต้นแบบใน การสร้างแรงบันดาลใจ ในการ พัฒนาพฤติกรรม ตนเอง	อธิบายวิธีการพัฒนา พฤติกรรมของตนเอง หลังจากที่ได้ วิเคราะห์พฤติกรรม ผ่านทางตัวละคร และมีการใช้ พฤติกรรมตัวละคร มาพัฒนาพฤติกรรม ตนเองได้อย่าง เหมาะสม	อธิบายวิธีการพัฒนา พฤติกรรมของตนเอง หลังจากที่ได้ วิเคราะห์พฤติกรรม ผ่านทางตัวละครและ มีการใช้พฤติกรรมตัว ละครมาพัฒนา พฤติกรรมตนเองได้ บ้าง	อธิบายวิธีการพัฒนา พฤติกรรมของตนเอง หลังจากที่ได้ วิเคราะห์พฤติกรรม ผ่านทางตัวละครแต่ ไม่สามารถใช้ พฤติกรรมตัวละคร มาพัฒนาพฤติกรรม ตนเองได้	ไม่สามารถอธิบาย วิธีการพัฒนา พฤติกรรมของตนเอง หลังจากที่ได้ วิเคราะห์พฤติกรรม ผ่านทางตัวละคร

กิจกรรมที่ 8 ถามปฐ ตอบบับ

เวลา 60 นาที

ชื่อกิจกรรม ถามปฐ ตอบบับ

มาตรฐาน

ศ 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

2. ใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครง่าย ๆ ในการถ่ายทอดเรื่องราว

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

1. เพื่อให้เด็กใช้การแสดงค้นสดมาฝึกการใช้คำพูดที่สื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม
2. เด็กแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมผ่านการแสดงค้นสด

แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้

1. แนวคิดทฤษฎีปัญญาสังคม
  - ชั้นปฏิบัติ
2. กระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับเยาวชน
  - ความคิดสร้างสรรค์

สาระสำคัญ

การแสดงบทบาทสมมติ (Role playing) และการแสดงออก (Acting Out) เป็นเทคนิคการสอนรูปแบบหนึ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทบาท สภาพความเป็นจริงจากสิ่งที่เกิดขึ้น ผ่านการแสดงออกต่าง ๆ ซึ่งเทคนิคการสอนรูปแบบนี้ นับว่าเป็นการสอนที่สนับสนุนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและได้ลงมือปฏิบัติร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการเรียนรู้สมัยใหม่ ที่มุ่งเน้นตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ

การแสดงค้นสด คือ การผูกเรื่อง บทเจรจา บทร้อง ตลอดจนการแสดงโต้ตอบกันโดยไม่ได้มีการเตรียมตัวมาก่อนล่วงหน้า เป็นการแสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก รวมถึงผู้แสดงอาจนำประสบการณ์ของตนเองออกมาใช้ และผสมกับการใช้ความคิดสร้างสรรค์ ปฏิภาณไหวพริบของผู้แสดง ทำให้การแสดงมีความสดใหม่ น่าตื่นเต้น และมักจะแสดงออกมาอย่างเป็นธรรมชาติ เพราะผู้แสดงไม่ได้มีการเตรียมตัวมาก่อน

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายเด็กที่ร่วมกิจกรรม และพุดนำเข้าสู่กิจกรรม “ถามปุบ ตอบปั๊บ(1)” เพื่อละลายพฤติกรรมให้เด็กได้เกิดกระบวนการคิดและกล้าแสดงออก
2. ผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดกิจกรรม “ถามปุบ ตอบปั๊บ(1)” ให้กับเด็กที่เข้าร่วมกิจกรรม ดังนี้
  - ผู้วิจัยชี้แจงให้เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมจัดแถวเป็นรูปแบบของแถวตอนลึก
  - เมื่อเริ่มกิจกรรม ให้เริ่มต้นที่เด็กคนแรกของแถวเป็นผู้ตั้งคำถามขึ้น 1 คำถาม ที่ต้องการถามคนที่อยู่ถัดไปจากตนเอง หลังจากนั้นเด็กคนแรกจะเดินไปต่อท้ายแถว เพื่อให้เด็กคนถัดไปตอบคำถามดังกล่าว แล้วจึงตั้งคำถามเพื่อถามคนถัดไป
  - ผู้วิจัยดำเนินกิจกรรมให้เด็กทุกคนได้ทำกิจกรรมครบถ้วน
3. ผู้วิจัยดำเนินกิจกรรม “ถามปุบ ตอบปั๊บ(1)”

ขั้นสอน

1. ผู้วิจัยอธิบายลักษณะและรูปแบบของกิจกรรม “ถามปุบ ตอบปั๊บ(2)” ให้เด็กที่ร่วมกิจกรรมได้รับฟังจนเกิดความเข้าใจและสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ โดยรายละเอียดที่เกี่ยวกับกิจกรรมมีดังนี้
  - กิจกรรม “ถามปุบ ตอบปั๊บ(2)” เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมได้รู้จักกับการแสดงต้นสตอบอย่างง่าย เพื่อให้เด็กได้ใช้ไหวพริบและมีความกล้าแสดงออกมากขึ้น อีกทั้งผู้วิจัยสามารถแทรกเสริมเรื่องราวหรือประเด็นต่าง ๆ ที่น่าสนใจ ลงในบทของการแสดงบทละครที่ผู้วิจัยนำเสนอจะมีหลากหลายเรื่องราว เพื่อให้ผู้วิจัยสามารถนำมาใช้กับเด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างเหมาะสมและได้ร่วมแสดงในกิจกรรมครบถ้วนทุกคน
2. ผู้วิจัยดำเนินกิจกรรม “ถามปุบ ตอบปั๊บ(2)” ดังนี้
  - เริ่มจากให้เด็กจับคู่ จากนั้นผู้วิจัยจะมีบทสนทนาขึ้นต้นให้เหมือนกันแต่ให้แต่ละคู่คิดบทสนทนาเองจนจบ พร้อมบอกว่าสถานการณ์ที่เกิดขึ้นว่าเกิดขึ้นที่ไหน ระหว่างตัวละครใด
  - โดยเริ่มทีละคู่จนครบทุกคู่

ขั้นสรุป

1. ผู้วิจัยให้เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมเลือกการแสดงในกิจกรรม "ถามปุบ ตอบบับ(2)" บอกถึงสิ่งที่ได้จากกิจกรรมครั้งนี้พร้อมอธิบายเหตุผล
2. ผู้วิจัยสรุปกิจกรรม "ถามปุบ ตอบบับ(2)" และชี้แจงรายละเอียดของกิจกรรมในครั้งต่อไป

อุปกรณ์/สื่อการเรียนรู้

1. เรื่องราว/บทการแสดง/บทละคร

กระบวนการวัดและประเมิน

วัตถุประสงค์การประเมิน	วิธีการวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
1. เพื่อให้เด็กใช้การแสดงต้น สดมาฝึกการใช้คำพูดที่ สื่อสารกับผู้อื่นได้อย่าง เหมาะสม	การสังเกต	แบบการสังเกต พฤติกรรม	ร้อยละ 70 ให้ความร่วมมือกับ การทำกิจกรรม
2. เด็กแสดงพฤติกรรมที่ เหมาะสมผ่านการแสดงต้น สด	การสังเกต	แบบการสังเกต พฤติกรรม	ร้อยละ 70 ให้ความร่วมมือกับ การทำกิจกรรม

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วง
อายุ 9-10 ปี

วัตถุประสงค์ ของกิจกรรม	เกณฑ์การให้คะแนน			
	3	2	1	0
1. เพื่อให้เด็กใช้ การแสดงต้น สดมาฝึกการใช้ คำพูดที่สื่อสาร กับผู้อื่นได้ อย่างเหมาะสม	เด็กสามารถพูด สื่อสารผ่าน กระบวนการทาง ความคิดในการ แสดงต้นสดได้อย่าง เหมาะสม	เด็กสามารถพูด สื่อสารผ่าน กระบวนการทาง ความคิดในการ แสดงต้นสดได้แต่ บางการสื่อสารไม่ เหมาะสมบ้าง	เด็กสามารถพูด สื่อสารได้แต่ไม่ผ่าน กระบวนการทาง ความคิดในการ แสดงต้นสดได้ทำให้ การถาม-ตอบเร็วแต่ ไม่เหมาะสม	เด็กไม่สามารถพูด สื่อสารผ่าน กระบวนการทาง ความคิดในการ แสดงต้นสดได้
2. เด็กแสดง พฤติกรรมที่ เหมาะสมผ่าน การแสดงต้น สด	เด็กแสดงพฤติกรรม ที่เหมาะสมผ่านการ แสดงต้นสดที่มี กระบวนการทาง ความคิด วิเคราะห์ และไตร่ตรอง พฤติกรรมแล้วอย่าง ถูกต้อง	เด็กแสดงพฤติกรรม ผ่านการแสดงต้นสด ที่มีกระบวนการทาง ความคิด วิเคราะห์ และไตร่ตรอง พฤติกรรมได้	เด็กแสดงพฤติกรรม ที่ผ่านการแสดงต้น สดที่มีกระบวนการ ทางความคิด วิเคราะห์และ ไตร่ตรองพฤติกรรม ได้น้อย	เด็กไม่สามารถ แสดงพฤติกรรมที่ เหมาะสมผ่านการ แสดงต้นสด

กิจกรรมที่ 9 – 10 บัตรภาพสร้างเรื่อง

เวลา 120 นาที

ชื่อกิจกรรม บัตรภาพสร้างเรื่อง

มาตรฐาน

ศ 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

2. ใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครง่าย ๆ ในการถ่ายทอดเรื่องราว
5. เล่าสิ่งที่ชื่นชอบในการแสดง โดยเน้นจุดสำคัญของเรื่องและลักษณะเด่นของตัวละคร

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

1. เพื่อให้เด็กมีการปรับพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของตนเองได้และปรับใช้ในชีวิตประจำวัน
2. สามารถใช้ละครสร้างสรรคในการแสดงพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น เพื่อให้ผู้อื่นรับรู้ถึง

พฤติกรรมที่ไม่ดี

แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้

1. แนวคิดทฤษฎีปัญญาสังคม
  - ชั้นปฏิบัติ
2. กระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับเยาวชน
  - บทบาทสมมติ

สาระสำคัญ

ละครสร้างสรรค์ คือ ละครเพื่อการศึกษา เป็นลักษณะหนึ่งของการแสดงที่ไม่เน้นการชักชวน ไม่มีลักษณะหรือรูปแบบเฉพาะ เป็นกิจกรรมการแสดงที่ส่งเสริมและกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ความคิดและความสามารถของตนโดยเน้นกระบวนการทำงานก่อให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนในหลายด้าน เช่น ด้านการแสดง ผู้เรียนได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ จากความรู้สึกและจินตนาการของตนเอง โดยสื่อสารเป็นท่าทางและคำพูด ด้านการทำงาน ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการทำงานกลุ่ม การวางแผนงานและแบ่งบทบาทหน้าที่กับสมาชิกภายในกลุ่มเพื่อให้สามารถผลิตงานละครสร้างสรรค์ให้สำเร็จลุล่วงได้ โดยมีผู้ให้คำปรึกษาและคำแนะนำ

บทละคร คือ บทประพันธ์ที่นำเสนอเรื่องราว ความคิด เนื้อหาสาระและจินตนาการของผู้ประพันธ์ เพื่อใช้เป็นสื่อระหว่างผู้แสดงกับผู้ชม โดยหลักในการทำงานละครสร้างสรรค์ จำเป็นต้องเรียนรู้และเข้าใจองค์ประกอบของบทละคร ซึ่งประกอบด้วย 6 ส่วน ได้แก่ โครงเรื่อง ตัวละคร แก่นของเรื่อง ภาษา เสียงและภาพ

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยทำการอธิบายรูปแบบการดำเนินกิจกรรม รวมถึงสิ่งที่จะได้ลงมือปฏิบัติการสร้างงานละครสร้างสรรค์ในกิจกรรม "บัตรภาพสร้างเรื่อง" และ กิจกรรม "การนำเสนองานละครสร้างสรรค์" พอสังเขป
2. ผู้วิจัยเปิดวิดีโอทัศน์ตัวอย่างละครสร้างสรรค์ ความยาวประมาณ 5 – 7 นาที ให้เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมได้รับชม
3. เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงข้อคิดที่ได้จากการรับชมวิดีโอทัศน์ละครสร้างสรรค์

ขั้นสอน

1. ผู้วิจัยอธิบายความหมายและจุดประสงค์ของละครสร้างสรรค์โดยสรุป รวมถึงประเด็นองค์ประกอบของบทละคร ในหัวข้อแก่นของเรื่องหรือข้อคิดที่ได้จากการรับชมละคร โดยเชื่อมโยงกับวิดีโอทัศน์ตัวอย่างละครสร้างสรรค์ที่เด็กได้รับชมในช่วงขั้นนำและประสบการณ์การรับชมละคร/ภาพยนตร์/การ์ตูน/นิทานของเด็ก
2. ผู้วิจัยอธิบายประเด็นองค์ประกอบของบทละคร ในหัวข้อ Plot หรือ โครงบท และวิธีการวิเคราะห์บทละครด้วย Plot Structure หรือ โครงสร้างของโครงบท โดยผู้วิจัยนำรูปภาพเหตุการณ์จากวิดีโอทัศน์ตัวอย่างละครสร้างสรรค์ที่เด็กได้รับชมในช่วงขั้นนำ ให้เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมช่วยกันจัดเรียงเหตุการณ์ตาม Plot Structure ของเรื่อง
3. ผู้วิจัยให้เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมทำการแบ่งกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่ม โดยมีสมาชิกภายในกลุ่มเท่า ๆ กัน หลังจากสามารถจัดกลุ่มได้เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยทำการมอบโจทย์ ได้แก่ ชื่อเรื่องของละครและบัตรภาพให้กับทั้ง 3 กลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มจะได้รับโจทย์ที่ไม่ซ้ำกัน

4. ผู้วิจัยทำการอธิบายรายละเอียดของกิจกรรม "บัตรภาพสร้างเรื่อง" ให้กับเด็กที่เข้าร่วมกิจกรรม ดังนี้
  - บัตรภาพที่ทุกกลุ่มได้รับจะประกอบด้วยภาพเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่เกิดขึ้นในละคร ซึ่งบัตรภาพที่ผู้วิจัยให้ไว้ไม่ได้ทำการเรียงลำดับเรื่องราว สมาชิกในกลุ่มจึงต้องช่วยกันระดมความคิด วิเคราะห์ภาพเหตุการณ์ในบัตรภาพ คาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้นในละคร โดยใช้องค์ความรู้เรื่อง Plot structure หรือ โครงสร้างของโครงบท มาใช้ในการวิเคราะห์และทำการจัดเรียงลำดับบัตรภาพเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในละครตามความคิดของกลุ่มตนเอง
5. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันระดมความคิดในการทำกิจกรรม "บัตรภาพสร้างเรื่อง" พร้อมนำเสนอ
6. ผู้วิจัยมอบบทละครให้กับเด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมทั้งสามกลุ่ม เพื่อศึกษาเรื่องราวที่เกิดขึ้นในละครที่กลุ่มตนเองได้รับโจทย์ แล้วทำการปรับแก้การเรียงลำดับเหตุการณ์ของบัตรภาพใหม่อีกครั้ง
7. สมาชิกภายในกลุ่มร่วมกันศึกษาบทละครและระดมความคิดเห็นในหัวข้อแก่นของเรื่องหรือ ข้อคิดที่ได้จากละครที่กลุ่มตนเองได้รับโจทย์

ขั้นสรุป

1. ผู้วิจัยให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มสรุปขั้นตอนการดำเนินงานในกิจกรรม "บัตรภาพสร้างเรื่อง" ของกลุ่มตนเอง
2. เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการทำกิจกรรม "บัตรภาพสร้างเรื่อง"

อุปกรณ์/สื่อการเรียนรู้

1. วิดีทัศน์ตัวอย่างละครสร้างสรรค์
2. บัตรภาพ

กระบวนการวัดและประเมิน

วัตถุประสงค์การประเมิน	วิธีการวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
1. เพื่อให้เด็กมีการปรับพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นของตนเองได้และปรับใช้ในชีวิตประจำวัน	การสังเกต	แบบการสังเกต พฤติกรรม	ร้อยละ 70 ให้ร่วมมือกับการทำกิจกรรม
2. สามารถใช้ละครสร้างสรรคในการแสดงพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น เพื่อให้ผู้อื่นรับรู้ถึงพฤติกรรมที่ไม่ดี	การสังเกต	แบบการสังเกต พฤติกรรม	ร้อยละ 70 ให้ร่วมมือกับการทำกิจกรรม

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วง
อายุ 9-10 ปี

วัตถุประสงค์ของ กิจกรรม	เกณฑ์การให้คะแนน			
	3	2	1	0
1. เพื่อให้เด็กมีการ ปรับพฤติกรรมการ กลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น ของตนเองได้และปรับ ใช้ในชีวิตรประจำวัน	เด็กมีการปรับ พฤติกรรมการกลั่น แกล้งรังแกผู้อื่นของ ตนเองและ แสดงออกได้อย่าง ชัดเจน และนำมาใช้ ในชีวิตรประจำวันได้ เหมาะสม	เด็กมีการปรับ พฤติกรรมการกลั่น แกล้งรังแกผู้อื่นของ ตนเองและ แสดงออกได้อย่าง ชัดเจน แต่นำมาใช้ ในชีวิตรประจำวันได้ บ้าง	เด็กมีการปรับ พฤติกรรมการกลั่น แกล้งรังแกผู้อื่นของ ตนเองได้ แต่ไม่ สามารถนำมาใช้ใน ชีวิตรประจำวันได้ เหมาะสม	เด็กไม่สามารถปรับ พฤติกรรมการกลั่น แกล้งรังแกผู้อื่นของ ตนเองได้ และ ไม่สามารถนำมาใช้ใน ชีวิตรประจำวันได้
2. สามารถใช้ละคร สร้างสรรคในการ แสดงพฤติกรรมการ กลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น เพื่อให้ผู้อื่นรับรู้ถึง พฤติกรรมที่ไม่ดี	สามารถใช้ละคร สร้างสรรคในการ แสดงพฤติกรรมการ กลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น เพื่อให้ผู้อื่นรับรู้ถึง พฤติกรรมที่ไม่ดีและ นำไปใช้ใน ชีวิตรประจำวันได้	สามารถใช้ละคร สร้างสรรคในการ แสดงพฤติกรรมการ กลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น เพื่อให้ผู้อื่นรับรู้ถึง พฤติกรรมที่ไม่ดีและ นำไปใช้ใน ชีวิตรประจำวันได้แต่ ไม่ตรงจุดประสงค์	สามารถใช้ละคร สร้างสรรคในการ แสดงพฤติกรรมการ กลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น เพื่อให้ผู้อื่นรับรู้ถึง พฤติกรรมที่ไม่ดีแต่ ไม่สามารถนำไปใช้ ในชีวิตรประจำวันได้	ไม่สามารถใช้ละคร สร้างสรรคในการ แสดงพฤติกรรมการ กลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น เพื่อให้ผู้อื่นรับรู้ถึง พฤติกรรมที่ไม่ดีได้

กิจกรรมที่ 11 – 12 นำเสนองานละครสร้างสรรค์

เวลา 120 นาที

ชื่อกิจกรรม นำเสนองานละครสร้างสรรค์

มาตรฐาน

ศ 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

2. ใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครง่าย ๆ ในการถ่ายทอดเรื่องราว

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

1. เด็กได้แก้ไขพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นทั้ง 3 ด้าน เพื่อไม่ให้นำพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นไปปฏิบัติกับผู้อื่นผ่านกระบวนการการแสดงและการรับชมงานละครสร้างสรรค์

แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้

1. แนวคิดทฤษฎีปัญญาสังคม
  - ชื่นใจ
2. กระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับเยาวชน
  - บทบาทสมมติ

สาระสำคัญ

ละครสร้างสรรค์ คือ ละครเพื่อการศึกษาเป็นลักษณะหนึ่งของการแสดงที่ไม่เน้นการชักชวน ไม่มีลักษณะหรือรูปแบบเฉพาะ เป็นกิจกรรมการแสดงที่ส่งเสริมและกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ความคิดและความสามารถของตนโดยเน้นกระบวนการทำงานก่อให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนในหลายด้าน เช่น ด้านการแสดง ผู้เรียนได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ จากความรู้สึกและจินตนาการของตนเอง โดยสื่อสารเป็นท่าทางและคำพูด ด้านการทำงาน ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการทำงานกลุ่ม การวางแผนงานและแบ่งบทบาทหน้าที่กับสมาชิกภายในกลุ่มเพื่อให้สามารถผลิตงานละครสร้างสรรค์ให้สำเร็จลุล่วงได้ โดยมีผู้ให้คำปรึกษาและคำแนะนำ

วาริ ธิรจิต (2534, หน้า 186 อ้างอิงใน กรมวิชาการ, 2543ข, หน้า 18) กล่าวว่า

บทบาทสมมติ หมายถึง การสมมติบทบาทและจัดสถานการณ์ให้ผู้แสดงบทบาทได้แสดงความรู้สึกนึกคิด อารมณ์จากสถานการณ์ที่สมมติขึ้นซึ่งอาจจะเตรียมมาก่อน ภายหลังของการแสดงบทบาทสมมติจะต้องมีการอภิปรายเกี่ยวกับการแสดงบทบาทความรู้สึกนึกคิดของผู้แสดง มีการสรุปผลของการแสดงบทบาทสมมตินั้นด้วย ผู้ชมได้รับรู้และทำความเข้าใจถึงสารหรือข้อคิดที่ได้ นำไปสู่การคิดวิเคราะห์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นถึงประเด็นที่เกิดขึ้น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ต่อยอด ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาได้

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยชี้แจงกำหนดการและรายละเอียดในการนำเสนอผลงานละครสร้างสรรค์ หลังจากนั้นให้เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนเพื่อจับฉลากลำดับที่ของการแสดง
2. ผู้วิจัยให้เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมแต่ละกลุ่มจัดเตรียมความพร้อมก่อนเริ่มทำการนำเสนอผลงานละครสร้างสรรค์

ขั้นสอน

1. เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานละครสร้างสรรค์ โดยมีผู้วิจัยเป็นผู้ทำการประเมินผลงานละครสร้างสรรค์ รวมถึงมีเด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มอื่น ๆ เป็นผู้แสดงความคิดเห็นเพื่อสะท้อนมุมมองของผู้ชมให้กับผู้สร้างสรรคงานละคร
2. หลังการนำเสนอผลงานละครสร้างสรรค์เสร็จสิ้น ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมได้สะท้อนคิดในประเด็น “สิ่งที่ได้เรียนรู้จากกระบวนการทำงานละครสร้างสรรค์”

ขั้นสรุป

1. ผู้วิจัยกล่าวนำเข้าสู่กิจกรรมช่วงสุดท้าย คือ กิจกรรม “แล้วพบกันฉันคนใหม่” โดยมีรายละเอียดของกิจกรรม ดังนี้
  - ผู้วิจัยทำการแจกกระดาษ Post-it ให้กับเด็กที่เข้าร่วมกิจกรรม
  - ให้เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมเขียนหรือวาดสิ่งอยากพัฒนาตนเอง ตัวตนใหม่ที่อยากเป็น รวมถึงตัวตนของตนเองในอดีตที่เคยผ่านมาแล้วรู้สึกอยากแก้ไขปรับปรุงและพัฒนา ลงในกระดาษ Post-it
  - นำกระดาษ Post-it แปะลงบนกระดานกิจกรรม “แล้วพบกันฉันคนใหม่”

- ผู้วิจัยและเด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมร่วมสรุปสิ่งที่ได้รับจากการจัดกระบวนการชุดกิจกรรมละคร
สร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กในวัย 9-10 ปี

อุปกรณ์/สื่อการเรียนรู้

- กระดาษ Post-it
- กระดานกิจกรรม "แล้วพบกันฉันคนใหม่"

กระบวนการวัดและประเมิน

วัตถุประสงค์การประเมิน	วิธีการวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
1. เด็กได้แก้ไขพฤติกรรมก้าวร้าว ก้าวร้าวผู้อื่นทั้ง 3 ด้าน เพื่อไม่ให้ นำพฤติกรรมก้าวร้าวผู้อื่น ผู้อื่นไปปฏิบัติกับผู้อื่นผ่าน กระบวนการการแสดงและการ รับชมงานละครสร้างสรรค์	การสังเกต	แบบการสังเกต พฤติกรรม	ร้อยละ 70 ให้มีส่วนร่วมกับการทำ กิจกรรม

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนแบบสังเกตพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วง
อายุ 9-10 ปี

วัตถุประสงค์ของ กิจกรรม	เกณฑ์การให้คะแนน			
	3	2	1	0
1. เด็กได้แก้ไข พฤติกรรมการกลั่น แกล้งรังแกผู้อื่นทั้ง 3 ด้าน เพื่อไม่ให้นำ พฤติกรรมการกลั่น แกล้งรังแกผู้อื่นไป ปฏิบัติกับผู้อื่นผ่าน กระบวนการการ แสดงและการรับชม งานละครสร้างสรรค์	เด็กแสดงพฤติกรรม การแก้ไขพฤติกรรม การกลั่นแกล้งรังแก ผู้อื่นได้ 3 ด้าน ได้แก่ การกลั่น แกล้งรังแกทาง ร่างกาย การกลั่น แกล้งรังแกทางคำพูด และการคุกคามเชิง สัมพันธ์ภาพ เพื่อ ไม่ให้นำพฤติกรรม การกลั่นแกล้งรังแก ผู้อื่นไปปฏิบัติกับ ผู้อื่นผ่าน กระบวนการการ แสดงและการรับชม งานละครสร้างสรรค์	เด็กแสดงพฤติกรรม การแก้ไขพฤติกรรม การกลั่นแกล้งรังแก ผู้อื่นได้ 2 ด้าน ได้แก่ การกลั่นแกล้ง รังแกทางคำพูด และ การคุกคามเชิง สัมพันธ์ภาพ เพื่อ ไม่ให้นำพฤติกรรม การกลั่นแกล้งรังแก ผู้อื่นไปปฏิบัติกับ ผู้อื่นผ่าน กระบวนการการ แสดงและการรับชม งานละครสร้างสรรค์	เด็กแสดงพฤติกรรม การแก้ไขพฤติกรรม การกลั่นแกล้งรังแก ผู้อื่นได้ 1 ด้าน ได้แก่ การคุกคาม เชิงสัมพันธ์ภาพ เพื่อ ไม่ให้นำพฤติกรรม การกลั่นแกล้งรังแก ผู้อื่นไปปฏิบัติกับ ผู้อื่นผ่าน กระบวนการการ แสดงและการรับชม งานละครสร้างสรรค์	เด็กไม่สามารถ แสดงพฤติกรรมการ แก้ไขพฤติกรรมการ กลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น และไม่มีกรปรับ พฤติกรรมของ ตนเองในการกลั่น แกล้งรังแกผู้อื่น

ภาคผนวก ค

แบบสังเกตพฤติกรรมการพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกัน
พฤติกรรมกรลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน : พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วง
อายุ 9-10 ปี กิจกรรมที่ 1 เล่าเรื่องได้น้ำ

ชื่อ-สกุล ..... ชั้น ..... ภาคเรียน ..... ปีการศึกษา.....

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริง

ข้อ	พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ (คะแนน)				รวม
		3	2	1	0	
1	เมื่อเห็นว่าเพื่อนำของคนอื่นไปซ่อน เด็กกล้าที่จะตักเตือนเพื่อนว่าเป็นพฤติกรรมที่ไม่ดี					
2	เด็กแสดงพฤติกรรมที่ไม่มั่นใจในการคิดหรือการแสดงออกเมื่อต้องปรับพฤติกรรมที่ไม่ดีของตนเอง					
3	มีพฤติกรรมการพูดตะคอกใส่ผู้อื่นลดลง					
4	เด็กไม่พูดและแสดงพฤติกรรมที่ไม่ดีต่อเพื่อนที่ตนเองรู้สึกไม่ชอบ					
5	เด็กเห็นถึงความสำคัญของการใช้คำพูดสื่อสารต่อผู้อื่น					
6	เด็กเห็นถึงความสำคัญของการใช้คำพูดสื่อสารต่อผู้อื่น					
7	เด็กไม่เห็นความสำคัญในการใช้คำพูดที่ดีกับเพื่อน					
8	เด็กมีพฤติกรรมการใช้คำพูดที่ไม่เหมาะสมต่อเพื่อน เช่น การพูดถึงปมด้อยของผู้อื่นในที่สาธารณะ					
9	เด็กมีพฤติกรรมการใช้คำพูดที่เหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ					
10	เด็กสามารถบอกผู้อื่นได้ถึงพฤติกรรมที่ไม่ดีและมีการตักเตือนผู้อื่น					
11	เด็กเข้าใจว่าการทำร้ายร่างกายเป็นพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกอย่างหนึ่ง					

ข้อเสนอแนะ

.....
 .....
 .....

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
 (.....)

การคำนวณ

- กลุ่มที่ 1 ได้แก่อันดับ

1	3	4	5	6	9	10	11
---	---	---	---	---	---	----	----

- กลุ่มที่ 2 ได้แก่อันดับ

2	7	8
---	---	---

เกณฑ์การให้คะแนน

คำตอบ	คะแนน	
	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2
ไม่เลย	0	3
เล็กน้อย	1	2
มาก	2	1
มากที่สุด	3	0

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน : พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วง
อายุ 9-10 ปี กิจกรรมที่ 2 หากฉันทำผิด

ชื่อ-สกุล ..... ชั้น ..... ภาคเรียน ..... ปีการศึกษา.....

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริง

ข้อ	พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ (คะแนน)				รวม
		3	2	1	0	
1	เมื่อเวลาทำผิดเด็กยอมรับผิดว่าตนเองกระทำผิด					
2	เมื่อเวลาทำผิดเด็กยอมขอโทษด้วยความเต็มใจ					
3	เด็กกระทำผิดแต่ไม่ขอโทษ					
4	เด็กเข้าใจถึงความสำคัญของคำว่าขอโทษ					
5	เด็กรู้จักพูดขอโทษ เมื่อตนเองกลั่นแกล้งผู้อื่น					
6	เด็กสามารถบอกได้ถึงพฤติกรรมที่ไม่ดี					
7	เด็กสามารถแสดงความคิดเห็นต่อพฤติกรรมที่ผิดได้					
8	เด็กสามารถแสดงความคิดเห็นต่อพฤติกรรมที่ถูกต้องได้					
9	เด็กสามารถวิเคราะห์พฤติกรรมที่ไม่ดีของตนเองได้					
10	เด็กเข้าใจถึงพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแก					
11	เด็กเข้าใจว่าการด่าทอ หรือล้อเลียน เป็นพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกอย่างหนึ่ง					
12	เด็กตระหนักได้ว่าการที่ตนเองตบตีระหองระแหงเพื่อนเป็นการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น					
13	เด็กตระหนักได้ว่าการที่ตนเองพูดจาวว่าร้ายผู้อื่นเป็นการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
(.....)

การคำนวณ

- กลุ่มที่ 1 ได้แก่ข้อ

1	2	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----

- กลุ่มที่ 2 ได้แก่ข้อ

3

เกณฑ์การให้คะแนน

คำตอบ	คะแนน	
	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2
ไม่เลย	0	3
เล็กน้อย	1	2
มาก	2	1
มากที่สุด	3	0

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน : พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วง
อายุ 9-10 ปี กิจกรรมที่ 3 จับตัวร้าย

ชื่อ-สกุล ..... ชั้น ..... ภาคเรียน ..... ปีการศึกษา.....

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริง

ข้อ	พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ (คะแนน)				รวม
		3	2	1	0	
1	เด็กช่วยเหลือเพื่อนที่ถูกผู้อื่นกลั่นแกล้ง					
2	เด็กตระหนักได้ว่าการที่ตนเองพูดจาวัวร้ายผู้อื่นเป็นการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น					
3	เด็กไม่สนใจว่าผู้อื่นจะรู้สึกอย่างไรเมื่อตนเองกลั่นแกล้งผู้อื่น					
4	เด็กแสดงพฤติกรรมถึงความไม่พอใจในเพื่อนที่แสดงความคิดเห็นในการทำงานกลุ่ม					
5	เด็กมีพฤติกรรมปฏิเสธที่จะทำงานกับผู้อื่น					
6	เด็กมีพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นผ่านทางกรทำร้ายร่างกาย เช่น การผลักผู้อื่น การตี การต่อย เป็นต้น					
7	เด็กมีพฤติกรรมไม่โหวง่ายเมื่อผู้อื่นไม่ปฏิบัติตามที่ตนเองต้องการและแสดงพฤติกรรมที่ไม่ดีออกมา					
8	เด็กมีพฤติกรรมการทะเลาะเบาะแว้งกับผู้อื่น					
9	เด็กมีพฤติกรรมขกตอยเมื่อตนเองไม่พอใจหรือโกรธ					
10	เด็กไม่กลั่นแกล้งเพื่อนอีก เมื่อเห็นเพื่อนร้องไห้					
11	เด็กเข้าใจถึงความรู้สึกผู้ที่โดนกลั่นแกล้ง เมื่อผู้ที่ถูกกระทำร้องไห้					
12	เด็กเข้าใจถึงความรู้สึกผู้ที่โดนกลั่นแกล้ง เมื่อผู้ที่ถูกกระทำโกรธ					
13	เด็กไม่สามารถบอกพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นได้ทั้ง 3 ด้าน					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
(.....)

การคำนวณ

- กลุ่มที่ 1 ได้แก่อันดับ

1	2	12	13
---	---	----	----

- กลุ่มที่ 2 ได้แก่อันดับ

3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	----

เกณฑ์การให้คะแนน

คำตอบ	คะแนน	
	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2
ไม่เลย	0	3
เล็กน้อย	1	2
มาก	2	1
มากที่สุด	3	0

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน : พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วง
อายุ 9-10 ปี กิจกรรมที่ 4 บัตรภาพบอกเรื่องราว

ชื่อ-สกุล ..... ชั้น ..... ภาคเรียน ..... ปีการศึกษา.....

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริง

ข้อ	พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ (คะแนน)				รวม
		3	2	1	0	
1	เด็กมีความกระตือรือร้นที่จะแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่ดีของตนเอง					
2	เด็กรู้จักพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น					
3	เด็กไม่มีการปรับพฤติกรรมที่ไม่ดีของตนเอง					
4	เด็กไม่กล้าแสดงพฤติกรรมที่ไม่ดีของตนเองผ่านการแสดงละครสร้างสรรค์แต่กล้าทำในชีวิตประจำวัน					
5	เด็กแสดงพฤติกรรมที่ดีในขณะที่ร่วมกิจกรรมแต่หลังจากทำกิจกรรมเสร็จแล้วยังกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นอยู่					
6	เด็กเข้าใจถึงบทบาทของพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นผ่านการแสดงบทบาทสมมติ					
7	เด็กสามารถแสดงพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น หรือแสดงเป็นผู้ถูกกลั่นแกล้งได้ตามบทบาทสมมติ					
8	เด็กมีพฤติกรรมขบถขู่ผู้อื่น เมื่อเห็นว่าเพื่อนทำตัวเป็นกลาง จึงมีความรู้สึกโกรธ					
9	เด็กแสดงพฤติกรรมสนุกสนานและหัวเราะเพื่อนที่ตนเองรังแกกลั่นแกล้ง					
10	เด็กมีพฤติกรรมที่ดีขึ้นหลังจากได้ทราบถึงพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น					
11	เด็กตระหนักได้ว่าการกลั่นแกล้งผู้อื่น ทำให้ผู้ถูกกระทำรู้สึกอาย					
12	เด็กตระหนักได้ว่าการกลั่นแกล้งผู้อื่น ทำให้ผู้ถูกกระทำรู้สึกวิตกกังวล					
13	เมื่อเด็กกลั่นแกล้งเพื่อน แล้วเห็นว่าเพื่อนร้องไห้เสียใจ แต่ยังคงมีพฤติกรรมการแกล้งเพื่อนต่อ					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
(.....)

การคำนวณ

- กลุ่มที่ 1 ได้แก่อข้อ

1	2	6	7
---	---	---	---

- กลุ่มที่ 2 ได้แก่อข้อ

3	4	5	8	9	11	12	13
---	---	---	---	---	----	----	----

เกณฑ์การให้คะแนน

คำตอบ	คะแนน	
	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2
ไม่เลย	0	3
เล็กน้อย	1	2
มาก	2	1
มากที่สุด	3	0

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน : พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วง
อายุ 9-10 ปี กิจกรรมที่ 5 - 6 เรื่องเล่าจากอุปกรณ์

ชื่อ-สกุล ..... ชั้น ..... ภาคเรียน ..... ปีการศึกษา.....

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริง

ข้อ	พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ (คะแนน)				รวม
		3	2	1	0	
1	เด็กมีความกระตือรือร้นที่จะแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่ดีของตนเอง					
2	เด็กรู้จักพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น					
3	เด็กไม่มีการปรับพฤติกรรมที่ไม่ดีของตนเอง					
4	เด็กไม่กล้าแสดงพฤติกรรมที่ไม่ดีของตนเองผ่านการแสดงละครสร้างสรรค์แต่กล้าทำในชีวิตประจำวัน					
5	เด็กแสดงพฤติกรรมที่ดีในขณะที่ร่วมกิจกรรมแต่หลังจากทำกิจกรรมเสร็จแล้วยังกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นอยู่					
6	เด็กเข้าใจถึงบทบาทของพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นผ่านการแสดงบทบาทสมมติ					
7	เด็กสามารถแสดงพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น หรือแสดงเป็นผู้ถูกกลั่นแกล้งได้ตามบทบาทสมมติ					
8	เด็กมีพฤติกรรมขบถขยี้ผู้อื่น เมื่อเห็นว่าเพื่อนทำตัวเป็นกลาง จึงมีความรู้สึกโกรธ					
9	เด็กแสดงพฤติกรรมสนุกสนานและหัวเราะเพื่อนที่ตนเองรังแกกลั่นแกล้ง					
10	เด็กมีพฤติกรรมที่ดีขึ้นหลังจากได้ทราบถึงพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น					
11	เด็กตระหนักได้ว่าการกลั่นแกล้งผู้อื่น ทำให้ผู้ถูกกระทำรู้สึกอับอาย					
12	เด็กตระหนักได้ว่าการกลั่นแกล้งผู้อื่น ทำให้ผู้ถูกกระทำรู้สึกวิตกกังวล					
13	เมื่อเด็กกลั่นแกล้งเพื่อน แล้วเห็นว่าเพื่อนร้องไห้เสียใจ แต่ยังคงมีพฤติกรรมการกลั่นแกล้งเพื่อนต่อ					

ชื่อเสนอแนะ

.....
 .....
 .....

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
 (.....)

การคำนวณ

- กลุ่มที่ 1 ได้แก่อข้อ

1	2	6	7	10	11	12
---	---	---	---	----	----	----

- กลุ่มที่ 2 ได้แก่อข้อ

3	4	5	8	9	13
---	---	---	---	---	----

เกณฑ์การให้คะแนน

คำตอบ	คะแนน	
	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2
ไม่เลย	0	3
เล็กน้อย	1	2
มาก	2	1
มากที่สุด	3	0

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน : พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วง
อายุ 9-10 ปี กิจกรรมที่ 7 แรงบันดาลใจจากตัวละคร

ชื่อ-สกุล ..... ชั้น ..... ภาคเรียน ..... ปีการศึกษา.....

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริง

ข้อ	พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ (คะแนน)				รวม
		3	2	1	0	
1	เด็กได้แสดงบทบาทที่ตนได้รับอย่างเต็มที่เพื่อให้ผู้อื่นทราบถึงพฤติกรรมที่ไม่ดี					
2	เด็กสามารถอธิบายถึงพฤติกรรมของตัวละครที่ไม่ดีได้					
3	เด็กไม่สามารถวิเคราะห์แยกแยะได้ว่าพฤติกรรมแบบไหนเป็นพฤติกรรมที่ดี					
4	เด็กสามารถถ่ายทอดพฤติกรรมและความเข้าใจพฤติกรรมที่ไม่ดีผ่านการแสดงท่าทางได้					
5	เด็กไม่สามารถวิเคราะห์พฤติกรรมที่ได้เรียนรู้ไปได้					
6	เด็กสามารถอธิบายถึงพฤติกรรมของตัวละครที่ดีและนำมาปรับใช้ในชีวิตได้					
7	เมื่อเห็นว่าพฤติกรรมการกลั่นแกล้งโดยการชกต่อยเพื่อนเป็นสิ่งที่ไม่ดี เด็กจึงไม่เอาเป็นแบบอย่าง					
8	เมื่อเห็นว่าพฤติกรรมการกลั่นแกล้งโดยการผลักเพื่อนเป็นสิ่งที่ไม่ดี เด็กจึงไม่เอาเป็นแบบอย่าง					
9	ในขณะที่แสดงบทบาทสมมติ เด็กได้แสดงพฤติกรรมการกลั่นแกล้งออกมา					

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
(.....)

การคำนวณ

- กลุ่มที่ 1 ได้แก่อ็

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---

- กลุ่มที่ 2 ได้แก่อ็

9

เกณฑ์การให้คะแนน

คำตอบ	คะแนน	
	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2
ไม่เลย	0	3
เล็กน้อย	1	2
มาก	2	1
มากที่สุด	3	0

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน : พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วง
อายุ 9-10 ปี กิจกรรมที่ 8 ถามปุบ ตอบปุบ

ชื่อ-สกุล ..... ชั้น ..... ภาคเรียน ..... ปีการศึกษา.....

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริง

ข้อ	พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ (คะแนน)				รวม
		3	2	1	0	
1	เด็กเข้าใจถึงบทบาทของพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น ผ่านการแสดงบทบาทสมมติ					
2	เด็กสามารถแสดงพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น หรือ แสดงเป็นผู้ถูกกลั่นแกล้งได้ตามบทบาทสมมติ					
3	เด็กมีการนำพฤติกรรมที่ไม่ดีของตนเองมาแสดงออกผ่าน การแสดงละครสร้างสรรค์					
4	เด็กสามารถอธิบายถึงพฤติกรรมของตัวละครที่ไม่ดีได้					
5	เด็กสามารถไตร่ตรองได้ว่าอยากเลือกให้ตัวละครที่ดีเป็น แบบอย่างให้กับตนเอง					
6	เด็กไม่สามารถไตร่ตรองได้ว่าควรเลือกตัวละครแบบไหนที่ จะเป็นแบบอย่างให้กับตนเอง					

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
(.....)

การคำนวณ

- กลุ่มที่ 1 ได้แก่อัฒ

1	2	4	5
---	---	---	---

- กลุ่มที่ 2 ได้แก่อัฒ

3	6
---	---

เกณฑ์การให้คะแนน

คำตอบ	คะแนน	
	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2
ไม่เลย	0	3
เล็กน้อย	1	2
มาก	2	1
มากที่สุด	3	0

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน : พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วง
อายุ 9-10 ปี กิจกรรมที่ 9-10 บัตรภาพสร้างเรื่อง

ชื่อ-สกุล ..... ชั้น ..... ภาคเรียน ..... ปีการศึกษา.....

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริง

ข้อ	พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ (คะแนน)				รวม
		3	2	1	0	
1	หยุดการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นหลังจากถูกว่ากล่าวตักเตือน					
2	หลังจากจบกิจกรรมเด็กมีการปรับพฤติกรรมที่ไม่ดีของตนเองและใช้ในชีวิตประจำวันได้					
3	หลังจากจบกิจกรรมเด็กไม่มีการปรับพฤติกรรมที่ไม่ดีของตนเอง					
4	เด็กสามารถปรับพฤติกรรมที่ไม่ดีของตนเองได้และแสดงออกอย่างชัดเจน					
5	เมื่อเห็นว่าเพื่อนใช้ถ้อยคำหยาบคายกับผู้อื่น เด็กไม่มีพฤติกรรมที่จะทำตามเพื่อน					
6	เด็กมีการโต้ตอบผู้ที่กลั่นแกล้งรังแกตนเอง โดยการกลั่นแกล้งแบบเดียวกันคืน					
7	เด็กที่กลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นนำพฤติกรรมที่ไม่ดีของตนเองมาเล่าให้ครูและเพื่อนฟังอย่างภูมิใจ					
8	มีการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นติดต่อกันทุกวันแม้จะถูกว่ากล่าวตักเตือนไปแล้ว					
9	เด็กสามารถบอกพฤติกรรมที่ไม่ดีในสิ่งที่ตนเองเรียนรู้ได้					

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
(.....)

การคำนวณ

- กลุ่มที่ 1 ได้แก่ข้อ

1	2	4	5	9
---	---	---	---	---

- กลุ่มที่ 2 ได้แก่ข้อ

3	6	7	8
---	---	---	---

เกณฑ์การให้คะแนน

คำตอบ	คะแนน	
	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2
ไม่เลย	0	3
เล็กน้อย	1	2
มาก	2	1
มากที่สุด	3	0

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน : พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วง
อายุ 9-10 ปี กิจกรรมที่ 11-12 นำเสนองานละครสร้างสรรค์

ชื่อ-สกุล ..... ชั้น ..... ภาคเรียน ..... ปีการศึกษา.....

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริง

ข้อ	พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ (คะแนน)				รวม
		3	2	1	0	
1	มีพฤติกรรมการเป็นผู้ควบคุมสถานการณ์ลดลง					
2	มีพฤติกรรมการชอบทำลายความมั่นใจผู้อื่นลดลง					
3	เด็กนำเอาพฤติกรรมที่ไม่ดีมาใช้					
4	เด็กขอความช่วยเหลือจากเพื่อนหรือครู หลังจากที่โดนผู้อื่น กลั่นแกล้ง					
5	หลังเรียนเด็กยังมีคงพฤติกรรมการกลั่นแกล้งผู้อื่นอยู่					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
(.....)

การคำนวณ

- กลุ่มที่ 1 ได้แก่ข้อ

1	2	4
---	---	---

- กลุ่มที่ 2 ได้แก่ข้อ

3	5
---	---

เกณฑ์การให้คะแนน

คำตอบ	คะแนน	
	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2
ไม่เลย	0	3
เล็กน้อย	1	2
มาก	2	1
มากที่สุด	3	0

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน: พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นสำหรับเด็กในช่วง
อายุ 9-10 ปี

ชื่อ-สกุล ..... ชั้น ..... ภาคเรียน .....
ปีการศึกษา.....

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริง

ข้อ	พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ				รวม
		(คะแนน)				
		3	2	1	0	
1	เด็กมีพฤติกรรมที่ไม่สามารถอยู่นิ่งได้นาน					
2	เด็กมีพฤติกรรมกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นผ่านทางคำพูด เช่น การล้อชื่อบิดา-มารดาผู้อื่น					
3	เด็กมีพฤติกรรมที่การพูดจาหยาบคาย					
4	เด็กเห็นถึงความสำคัญของการใช้คำพูดสื่อสารต่อผู้อื่น					
5	เด็กมีพฤติกรรมการใช้คำพูดที่เหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ					
6	เด็กมีพฤติกรรมการใช้คำพูดที่ไม่เหมาะสมต่อเพื่อน เช่น การพูดถึงปมด้อยของผู้อื่นในที่สาธารณะ					
7	เด็กมีพฤติกรรมปฏิเสธที่จะทำงานกับผู้อื่น					
8	เด็กมีพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นผ่านทางกรทำร้าย ร่างกาย เช่น การผลักผู้อื่น การตี การต่อย เป็นต้น					
9	เด็กไม่พูดและแสดงพฤติกรรมที่ไม่ดีต่อเพื่อนที่ตนเองรู้สึก ไม่ ชอบ					
10	เมื่อเวลาทำผิดเด็กยอมรับผิดว่าตนเองกระทำผิด					
11	เมื่อเวลาทำผิดเด็กยอมขอโทษด้วยความเต็มใจ					
12	เด็กกระทำผิดแต่ไม่ขอโทษ					

ข้อ	พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ (คะแนน)				รวม
		3	2	1	0	
13	เด็กเข้าใจถึงความสำคัญของคำว่าขอโทษ					
14	เด็กสามารถบอกได้ถึงพฤติกรรมที่ไม่ดี					
15	เด็กสามารถแสดงความคิดเห็นต่อพฤติกรรมที่ผิดได้					
16	เด็กสามารถแสดงความคิดเห็นต่อพฤติกรรมที่ถูกต้องได้					
17	เด็กมีพฤติกรรมไม่โง่งายเมื่อผู้อื่นไม่ปฏิบัติตามที่ตนเอง ต้องการและแสดงพฤติกรรมที่ไม่ดีออกมา					
18	เด็กมีพฤติกรรมทะเลาะเบาะแว้งกับผู้อื่น					
19	เด็กมีพฤติกรรมชกต่อยเมื่อตนเองไม่พอใจหรือโกรธ					
20	เด็กเข้าใจถึงพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแก					
21	เด็กเข้าใจว่าการทำร้ายร่างกายเป็นพฤติกรรมการกลั่นแกล้ง รังแกอย่างหนึ่ง					
22	เด็กเข้าใจว่าการด่าทอ หรือล้อเลียน เป็นพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกอย่างหนึ่ง					
23	เด็กตระหนักได้ว่าการที่ตนเองตบศีรษะเพื่อนเป็นการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น					
24	เด็กตระหนักได้ว่าการที่ตนเองพูดจาว่าร้ายผู้อื่นเป็นการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น					
25	เด็กไม่กลั่นแกล้งเพื่อนอีก เมื่อเห็นเพื่อนร้องไห้					
26	เด็กรู้จักพูดขอโทษ เมื่อตนเองกลั่นแกล้งผู้อื่น					
27	เด็กไม่สนใจว่าผู้อื่นจะรู้สึกอย่างไรเมื่อตนเองกลั่นแกล้งผู้อื่น					
28	เด็กช่วยเหลือเพื่อนที่ถูกผู้อื่นกลั่นแกล้ง					

29	เมื่อเด็กกลั่นแกล้งเพื่อน แล้วเห็นว่าเพื่อนร้องไห้เสียใจ แต่ ยังคงมีพฤติกรรมกลั่นแกล้งเพื่อนต่อ					
ข้อ	พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ				รวม
		(คะแนน)				
		3	2	1	0	
30	เด็กแสดงพฤติกรรมสนุกสนานและหัวเราะเพื่อนที่ตนเอง รังแกกลั่นแกล้ง					
31	เด็กเรียนรู้ได้ถึงพฤติกรรมกลั่นแกล้งของตนเอง					
32	เด็กสามารถควบคุมตัวเองไม่ให้กลั่นแกล้งผู้อื่นได้ รังแกผู้อื่นอยู่					
33	เด็กไม่แสดงถึงความรู้สึกเมื่อถูกจับได้ว่าตนทำผิด รังแกผู้อื่น					
34	เด็กแสดงพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงความรู้สึกผิดจาก การแสดงพฤติกรรมที่ไม่ดี					
35	เด็กไม่ตระหนักรู้ถึงพฤติกรรมที่ไม่ดี					
36	เด็กมีพฤติกรรมการตักเตือนเพื่อนคนที่กลั่นแกล้ง					
37	เด็กร่วมมือกับเพื่อนเพื่อกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น					
38	เด็กมีพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่มีคน					
39	เด็กมีการช่วยเหลือผู้อื่นที่ถูกคนอื่นรังแกกลั่นแกล้ง					

40	เด็กแสดงพฤติกรรมถึงความไม่พอใจในเพื่อนที่แสดงคว าม คิดเห็นในการทำงานกลุ่ม		
41	เด็กมีความกระตือรือร้นที่จะแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่ดีของตนเอง		
42	เด็กสามารถวิเคราะห์พฤติกรรมที่ไม่ดีของตนเองได้		
43	เด็กแสดงพฤติกรรมกลัวเมื่อถูกผู้อื่นกลั่นแกล้งรังแก		
44	เด็กแสดงพฤติกรรมที่ไม่มั่นใจในการคิดหรือการแสดงอ อก เมื่อต้องปรับพฤติกรรมที่ไม่ดีของตนเอง		
45	เด็กรู้ถึงพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น		
46	เด็กเข้าใจถึงบทบาทของพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้ อื่น ผ่านการแสดงบทบาทสมมติ		
47	เด็กสามารถแสดงพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น หรือ แสดงเป็นผู้ถูกกลั่นแกล้งได้ตามบทบาทสมมติ		
48	เด็กไม่สามารถบอกพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นได้ ทั้ง 3 ด้าน		
49	ในขณะที่แสดงบทบาทสมมติ เด็กได้แสดงพฤติกรรมการกลั่น แกล้งออกมา		
50	หลังเรียนเด็กยังมีคงพฤติกรรมการกลั่นแกล้งผู้อื่นอยู่		
51	เด็กมีพฤติกรรมที่ดีขึ้นหลังจากได้ทราบถึงพฤติกรรมการ กลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น		
52	เด็กได้แสดงบทบาทที่ตนได้รับอย่างเต็มที่เพื่อให้ผู้อื่นทราบ บ ถึงพฤติกรรมที่ไม่ดี		
53	เด็กขอความช่วยเหลือจากเพื่อนหรือครู หลังจากที่โดนผู้อื่น กลั่นแกล้ง		
54	เด็กสามารถอธิบายถึงพฤติกรรมของตัวละครที่ดีได้และ นำมาปรับใช้ในชีวิตได้		
ข้อ	พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ	รวม
		(คะแนน)	

		3	2	1	0
55	เด็กสามารถอธิบายถึงพฤติกรรมของตัวละครที่ไม่ดีได้				
56	เด็กไม่สามารถวิเคราะห์แยกแยะได้ว่าพฤติกรรมแบบไหน เป็นพฤติกรรมที่ดี				
57	เด็กไม่สามารถวิเคราะห์แยกแยะได้ว่าพฤติกรรมแบบไหน เป็นพฤติกรรมที่ไม่ดี				
58	เมื่อเห็นว่าพฤติกรรมการกลั่นแกล้งโดยการชกต่อยเพื่อน เป็นสิ่งที่ไม่ดี เด็กจึงไม่เอาเป็นแบบอย่าง				
59	เมื่อเห็นว่าพฤติกรรมการกลั่นแกล้งโดยการผลักเพื่อน เป็น สิ่งที่ไม่ดี เด็กจึงไม่เอาเป็นแบบอย่าง				
60	เด็กสามารถไตร่ตรองได้ว่าอยากเลือกให้ตัวละครที่ดี เป็น แบบอย่างให้กับตนเอง				
61	เด็กไม่สามารถไตร่ตรองได้ว่าควรเลือกตัวละครแบบไหน ที่ จะเป็นแบบอย่างให้กับตนเอง				
62	เด็กนำเอาพฤติกรรมที่ไม่ดีมาใช้				
63	เด็กสามารถถ่ายทอดพฤติกรรมและความเข้าใจพฤติกรรม ที่ ไม่ดีผ่านการแสดงท่าทางได้				
64	เด็กไม่สนใจให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมป้องกัน พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น				
65	เด็กเข้าใจถึงความรู้สึกผู้ที่โดนกลั่นแกล้ง เมื่อผู้ที่ถูกรักษา ร้องไห้				
66	เด็กเข้าใจถึงความรู้สึกผู้ที่โดนกลั่นแกล้ง เมื่อผู้ที่ถูกรักษา โกรธ				
67	เมื่อเห็นว่าผู้ถูกรักษาทำแล้ว เด็กมีความรู้สึกที่ตนเองชนะ				
68	เด็กแสดงพฤติกรรมไม่พึงพอใจต่อการทำงานร่วมกับผู้อื่น				
69	เด็กแสดงพฤติกรรมที่ไม่ต้องการทำงานร่วมกับผู้อื่นแล้ว มี การต่อต้านอย่างชัดเจน				

70	เด็กสามารถบอกพฤติกรรมที่ไม่ดีในสิ่งที่ตนเองเรียนรู้ได้					
71	เด็กไม่สามารถวิเคราะห์พฤติกรรมที่ได้เรียนรู้ไปได้					
ข้อ	พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ				รวม
		(คะแนน)				
		3	2	1	0	
72	เด็กไม่เห็นความสำคัญในการใช้คำพูดที่ดีกับเพื่อน					
73	มีพฤติกรรมการเป็นผู้ควบคุมสถานการณ์ลดลง					
74	มีพฤติกรรมชอบทำลายความมั่นใจผู้อื่นลดลง					
75	มีพฤติกรรมการพูดตะคอกใส่ผู้อื่นลดลง					
76	เด็กมีพฤติกรรมชอบยุยงให้ผู้อื่นแตกแยกออกจากกลุ่ม					
77	เด็กมีพฤติกรรมชอบใส่ร้ายป้ายสีผู้อื่น					
78	เด็กตระหนักได้ว่าการกลั่นแกล้งผู้อื่น ทำให้ผู้ถูกรู้สึก ไม่อยากมาโรงเรียน					
79	เด็กตระหนักได้ว่าการกลั่นแกล้งผู้อื่น ทำให้ผู้ถูกรู้สึก อับอาย					
80	เด็กตระหนักได้ว่าการกลั่นแกล้งผู้อื่น ทำให้ผู้ถูกรู้สึก วิตกกังวล					
81	เด็กไม่สามารถตระหนักได้ถึงผลของการกลั่นแกล้ง					
82	เด็กไม่สามารถตระหนักได้ว่า การกลั่นแกล้งผู้อื่นอาจส่งผล ให้ผู้ถูกรู้สึก ได้รับบาดเจ็บได้					
83	เมื่อเห็นว่าเพื่อนำของคนอื่นไปซ่อน เด็กกล้าที่จะตักเตือน เพื่อนว่าเป็นพฤติกรรมที่ไม่ดี					

84	เมื่อเห็นว่าเพื่อนใช้ถ้อยคำหยาบคายกับผู้อื่น เด็กไม่มีพฤติกรรมที่จะทำตามเพื่อน
85	เมื่อเห็นว่าเพื่อนยุยงให้ผู้อื่นแตกแยก เด็กมีพฤติกรรมที่ทำ ตัวเป็นกลาง
86	ขณะที่กำลังตีเพื่อน เด็กมีพฤติกรรมที่ไม่สนใจคำตักเตือนของเพื่อนหรือครู
87	เด็กมีพฤติกรรมชอบยุยงผู้อื่น เมื่อเห็นว่าเพื่อนทำตัวเป็นกลาง จึงมีความรู้สึกโกรธ
88	เด็กไม่มีการปรับพฤติกรรมที่ไม่ดีของตนเอง

ข้อ	พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ				รวม
		(คะแนน)				
		3	2	1	0	
89	เด็กสามารถปรับพฤติกรรมที่ไม่ดีของตนเองได้และแสดงออกอย่างชัดเจน					
90	เด็กมีการนำพฤติกรรมที่ไม่ดีของตนเองมาแสดงออกผ่าน การแสดงละครสร้างสรรค์					
91	เด็กมีไม่กล้าแสดงพฤติกรรมที่ไม่ดีของตนเองผ่านการแสดง ละครสร้างสรรค์แต่กล้าทำในชีวิตประจำวัน					
92	เด็กแสดงพฤติกรรมที่ดีในขณะร่วมกิจกรรมแต่หลังจากทำ กิจกรรมเสร็จแล้วยังกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นอยู่					
93	เด็กสามารถบอกผู้อื่นได้ถึงพฤติกรรมที่ไม่ดีและมีการตักเตือนผู้อื่น					
94	เด็กกลัวการโต้ตอบผู้ที่กลั่นแกล้งรังแกตนเอง					
95	เด็กมีการโต้ตอบผู้ที่กลั่นแกล้งรังแกตนเอง โดยการกลั่น แกล้งแบบเดียวกันคืน					

-
- 96 เด็กที่กลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นนำพฤติกรรมที่ไม่ดีของตนเองมา เล่าให้ครูและเพื่อนฟังอย่างภูมิใจ
-
- 97 มีการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นติดต่อกันทุกวันแม้จะถูกว่ากล่าว ตักเตือนไปแล้ว
-
- 98 หยุดการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นหลังจากถูกว่ากล่าวตักเตือน
-
- 99 หลังจากจบกิจกรรมเด็กมีการปรับพฤติกรรมที่ไม่ดีของตนเองและใช้ในชีวิตรประจำวันได้
-
- 100 หลังจากจบกิจกรรมเด็กไม่มีการปรับพฤติกรรมที่ไม่ดีของตนเอง
-

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
(.....)

ภาคผนวก ง

ภาพประกอบการจัดกิจกรรม

การพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้ง
รังแกผู้อื่น สำหรับเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี

ภาพประกอบ 12 แสดงการจัดกิจกรรมการพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกัน
พฤติกรรมมารกัณฑ์แก๊งค์รังแกผู้อื่น สำหรับเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี

ภาพประกอบ 13 การจัดกิจกรรมการพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรม
ก่อกวนรังแกผู้อื่น สำหรับเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี

ภาพประกอบ 14 การจัดกิจกรรมการพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมกา
กัณฑ์แก๊งค์รังแกผู้อื่น สำหรับเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี

ภาพประกอบ 15 การจัดกิจกรรมการพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมกา
กัณฑ์แก๊งค์รังแกผู้อื่น สำหรับเด็กในช่วงอายุ 9-10 ปี

ภาคผนวก จ

เอกสารขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

ที่ อว 8714.1 / ๕๖๐

คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กทม.10110

11 กรกฎาคม 2565

เรื่อง ขออนุญาตขอเช่าเก็บข้อมูลวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวชิรดินวิทยา

เนื่องด้วย นางสาวณมลพรรณ กัลยาณวุฒิ นิสิตในหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังดำเนินการจัดทำปริญญาานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น สำหรับเด็กอายุ 9-10 ปี โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรรัตน์ จินพงษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความประสงค์ขอเช่าพื้นที่โรงเรียนวชิรดินวิทยา ซึ่งอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของท่าน และขอเช่าเก็บข้อมูลวิจัยระหว่างเดือน สิงหาคม 2565 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติกรณ์ นพอุดมพันธุ์)
คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

ภาคผนวก จ

เอกสารรับรองโครงการวิจัย

จากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

ที่ ฮว 8718/

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

11 ตุลาคม 2564

เรื่อง ขออนแจ้งผลการพิจารณาโครงการวิจัยเลขที่ SWUEC-G- 401/2564E

เรียน นางสาว นฤมลพรรณ กัลยาณวุฒิ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ใบรับรองโครงการวิจัย SWUEC/E/G-401/2564

ตามที่ท่านได้ส่งโครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อป้องกันพฤติกรรมก่อกวนก่อกำลังรังแกผู้อื่น สำหรับเด็กในช่่วงอายุ 9-10 ปี โครงการวิจัยเลขที่ SWUEC-G 401/2564E เพื่อรับการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ นั้น

คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ ได้พิจารณาโครงการวิจัยดังกล่าว บัดนี้ คณะกรรมการฯ ให้การรับรองโครงการวิจัยดังกล่าวแล้วเมื่อวันที่ 29 กันยายน 2564 รายละเอียดดังนี้

Certificate Number	SWUEC/E/G-401/2564
Date of Approval	29 กันยายน 2564 (อายุใบรับรองโครงการวิจัย 12 เดือน)
Date of Expiration	29 กันยายน 2565
Continuing Review	ทุก 12 เดือน (ครบกำหนดส่งรายงานครั้งแรก วันที่ 29 กันยายน 2565)

ในการนี้ คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ ขอความกรุณาให้ผู้วิจัยส่งรายงานความก้าวหน้าของการวิจัยและต่ออายุการรับรองก่อนกำหนดวันหมดอายุ 30 วัน เพื่อให้เป็นไปตามวิธีดำเนินการมาตรฐาน (SOPs version 2.0) ของคณะกรรมการฯ ทั้งนี้รายละเอียดของเอกสารที่ให้การรับรองตามที่ปรากฏใน Certificate of Approval (Certificate Number SWUEC/E/G-401/2564) ที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(แพทย์หญิงสุธีพร ภัทรสุวรรณ)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

โทรศัพท์ 0-2649-5000 ต่อ 12430

โทรสาร 0-2259-1827

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล

นฤมลพรรณ กัลยาณวุฒิ

สถานที่เกิด

กรุงเทพมหานคร

วุฒิการศึกษา

ปริญญาตรี

สาขา นาฏศิลป์ศึกษา

คณะศิลปกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญาโท

สาขาศิลปะศึกษา

วิชาเอก ศิลปะการแสดงศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

